

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 6 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ การปรับปรุงหลักสูตรก่อนนำไปใช้ การทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรจากข้อมูลในสถานการณ์จริง และการปรับปรุงหลักสูตรภายหลังการทดลองใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาหลักสูตร ใน 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ ผลการศึกษาสภาพทั่วไป และสภาพปัญหาของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ของประชาชนในชนบท ผลการศึกษาความต้องการได้รับการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบท และผลการศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ดังจะได้นำเสนอตามลำดับต่อไป

1. ผลการศึกษาสภาพทั่วไปและสภาพปัญหาของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในประเด็นนี้เป็นการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์โดยทำการศึกษาใน 8 ด้านด้วยกันคือ ด้านนโยบายการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัด ด้านคุณภาพของผ้าไหมมัดหมี่ ด้านภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ ด้านจำนวนหมู่บ้านที่

ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ด้านการค้นคว้าผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ด้านลักษณะและวิธีการทอผ้าไหมมัดหมี่ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ และด้านปัญหาอุปสรรคของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละด้านดังกล่าวปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 ผลการศึกษาแนวนโยบายการส่งเสริมการทอผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาในด้านนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง คือ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัด และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 4 คน ได้ข้อสรุปดังนี้ คือ แนวนโยบายการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัดสุรินทร์ และระดับประเทศ โดยตรงไม่ได้กำหนดไว้อย่างเด่นชัด แต่เป็นเพียงนโยบายการส่งเสริมอาชีพทุกอาชีพ กล่าวคือนโยบายดังกล่าวมุ่งที่จะส่งเสริมอาชีพของประชาชนในชนบททั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมในลักษณะแบบครบวงจร ทั้งในด้านการผลิต และการตลาด โดยในด้านการผลิตนั้นจะส่งเสริม โดยการฝึกอบรมให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น การจัดตั้งกลุ่มการผลิต และการหาแหล่งทุนสนับสนุน สำหรับในส่วนของการตลาดนั้นได้พยายามที่จะหาตลาดให้ เช่น มีการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมการประกวดผลผลิต หรืองานแสดงสินค้าพื้นเมืองในโอกาสต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดเอง ต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้การประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ก็ได้รับการส่งเสริมในลักษณะเดียวกัน แต่ค่อนข้างจะทำได้ในขอบเขตจำกัดมาก เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีกำลังคนและงบประมาณจำกัด ประกอบกับในส่วนของประชาชนเอง ส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่มากนัก กล่าวคือ ยังต้องการที่จะทำในรูปแบบและวิธีการเดิม จึงทำให้ผลผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนส่วนใหญ่ยังมีปริมาณน้อยและไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร

1.2 ผลการศึกษา คุณภาพของผ้าไหมมัดหมี่ในจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาในประเด็นนี้เป็นการศึกษาในภาพกว้างโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง คือ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ และจากการสังเกตของผู้วิจัย โดยการพิจารณาผลงานของผู้ทอผ้าไหมมัดหมี่ในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน พบว่า ผ้าไหมมัดหมี่ในหมู่บ้านตัวอย่าง มีคุณภาพที่แตกต่างกันมาก โดยหมู่บ้านที่มีการทอเพื่อการค้า ผ้าไหมมัดหมี่จะมีคุณภาพดี ถึงดีมากเป็นส่วนใหญ่กล่าวคือมีคุณภาพได้มาตรฐานในด้านขนาด สี สัน รูปแบบ ลวดลาย ความสม่ำเสมอ ความคงทน และความประณีตในการทอ ซึ่งคุณภาพของผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวนี้ จะมีอยู่มากในหมู่บ้าน 2 หมู่บ้าน คือ บ้านสวาย ตำบลสวาย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ และบ้านเขวาสินรินทร์ ตำบลเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ส่วนผ้าไหมมัดหมี่จากหมู่บ้านอื่น ๆ ที่มีคุณภาพดีนั้น ก็ยังมีบ้าง แต่ส่วนใหญ่คุณภาพยังไม่ดี หรือไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร

1.3 ผลการศึกษาภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาในประเด็นนี้ เป็นการศึกษาภาวะทั่วไปของตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ ในจังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งแนวโน้มของภาวะตลาดโดยการสัมภาษณ์ อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ และจากการสังเกตและสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปที่สำคัญ คือ ภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในจังหวัดสุรินทร์นั้น ในปัจจุบันมีตลาดอยู่ทั่วไประดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน และตลาดดังกล่าวมีแนวโน้มการขยายตัวมากขึ้น อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์ มีการขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งความต้องการบริโภคในประเทศและต่างประเทศมีมากขึ้น ตลาดผ้าไหมมัดหมี่ในระดับตำบล/หมู่บ้าน ของจังหวัดสุรินทร์ ที่มี

การขยายตัวมากได้แก่ ที่บ้านสวาย และบ้านเขวาสินรินทร์ ส่วนหมู่บ้านอื่น ๆ จะมีลักษณะที่ผู้ทอหรือผู้ผลิตเป็นผู้นำมาขายเอง เป็นครั้งคราว นอกจากนั้นตลาดในแต่ละระดับจะมีตัวแทนพ่อค้าคนกลาง ไปซื้อผ้าไหมมัดหมี่ แล้วรวบรวมส่งขายไปยังแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในจังหวัดเอง ต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งใหญ่ที่รวบรวมผ้าไหมมัดหมี่ส่งต่างจังหวัด และต่างประเทศ

1.4 ผลการศึกษา จำนวนหมู่บ้านที่ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในประเด็นนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารรายงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งจัดทำไว้ในปี 2526 การสัมภาษณ์ผู้ประสานงานจังหวัด พัฒนาการจังหวัด เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัด เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน การสังเกตและสัมภาษณ์ของผู้วิจัยในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อสรุปที่สำคัญ คือ จำนวนหมู่บ้านในจังหวัดสุรินทร์ 1,842 หมู่บ้าน ล้วนเป็นหมู่บ้านที่มีการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ เป็นอาชีพเสริม หรือมุ่งทำเพื่อให้ในครัวเรือน อย่างไรก็ตามในหมู่บ้านดังกล่าวนี้มีความหนาแน่น หรือมีจำนวนคนที่ทอผ้าไหมมัดหมี่ในแต่ละหมู่บ้านแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ในหมู่บ้านที่มีผู้ทอเพื่อการค้า จะมีความหนาแน่นของคนที่ทอมากโดยมีทั้งผู้ที่ทอเป็นอาชีพหลัก และอาชีพเสริม ได้แก่ บ้านสวาย บ้านเขวาสินรินทร์ บ้านตาบูก บ้านสคอ บ้านจันรมและบ้านเทนมีย์ นอกนั้นทำเป็นอาชีพเสริม หรือบางหมู่บ้านแทบจะไม่เป็นอาชีพ เป็นแค่เพียงทำเป็นงานอดิเรก หรือทำเพื่อใช้สอยเท่านั้น สำหรับหมู่บ้านที่มีการทอผ้าไหมมัดหมี่ค่อนข้างหนาแน่น จากข้อมูลการรายงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งการสังเกตและสัมภาษณ์ของผู้วิจัยในหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน หมู่บ้านที่มีความหนาแน่นในการทอผ้าไหมมัดหมี่ 40 หมู่บ้าน ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงรายชื่อหมู่บ้านที่มีคนทอผ้าไหมมัดหมี่หนาแน่น และชนิดผ้าไหมมัดหมี่
ที่ทอในจังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดผ้าไหมมัดหมี่
1	สวาย	1-6	สวาย	เมือง	ผ้าถุง ผ้าห่านาง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าพันคอ ผ้าห่ม ผ้าติดผนัง
2	เขวาสินรินทร์	1-2	เขวาสินรินทร์	เมือง	ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ
3	สศอ	5	เขวาสินรินทร์	เมือง	ผ้าถุง
4	ตาบูก	1-3	ตาบูก	เมือง	ผ้าถุง
5	จันรม	4	ตาบูก	เมือง	ผ้าถุง
6	เทนมีย์	1	เทนมีย์	เมือง	ผ้าถุง
7	เกรียง	2	เทนมีย์	เมือง	ผ้าถุง
8	ท่าสว่าง	1	ท่าสว่าง	เมือง	ผ้าถุง
9	ระไซร์	5	ตั้งใจ	เมือง	ผ้าถุง
10	ตระแสง	1	ตระแสง	เมือง	ผ้าถุง
11	เกาะตลุง	6	บุฤาณี	เมือง	ผ้าถุง
12	นาดี	1	นาดี	เมือง	ผ้าถุง
13	ทมอ	3-4	ทมอ	ปราสาท	ผ้าถุง

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดผ้าไหมมัดหมี่
14	อำปิล	6	ทมอ	ปราสาท	ผ้าถุง
15	ปราสาทเบง	6	กาบเชิง	กาบเชิง	ผ้าถุง
16	คม	1	คม	สังขะ	ผ้าถุง
17	ลำโพง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ผ้าถุง
18	ไพรัช	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ผ้าถุง
19	แตร	1	แตร	ศีขรภูมิ	ผ้าถุง
20	หนองคู	6	แตร	ศีขรภูมิ	ผ้าถุง
21	สนม	2	สนม	สนม	ผ้าถุง
22	พลับ	4	สนม	สนม	ผ้าถุง
23	นาดี	1, 11	หนองระดัง	สนม	ผ้าถุง
24	ปราสาท	5	ท่าตูม	ท่าตูม	ผ้าถุง
25	ลำโพง	4	โพนครก	ท่าตูม	ผ้าถุง
26	ตากลาง	9, 13	กระโพ	ท่าตูม	ผ้าถุง
27	หนองฮาง	1	เมืองแก	ท่าตูม	ผ้าถุง
28	เมืองแก	3	เมืองแก	ท่าตูม	ผ้าถุง
29	หนองแค	16	เมืองแก	ท่าตูม	ผ้าถุง
30	ธรรมชาติ	2, 15	บัวโคก	ท่าตูม	ผ้าถุง
31	หนองบัว	1, 2, 10	หนองบัว	ท่าตูม	ผ้าถุง

ตาราง 4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดผ้าไหมมัดหมี่
32	ม่วงมูล	9	หนองบัว	ท่าตูม	ผ้าถุง
33	บางกระเจ็ด	6	พรมเทพ	ท่าตูม	ผ้าถุง
34	บางบ่อภิรมย์	8	นาหนองไผ่	ชุมพลบุรี	ผ้าถุง
35	แสนสุข	12	ชะวีก	ชุมพลบุรี	ผ้าถุง
36	ภูมิสดึง	7	โชคเหนือ	ลำดวน	ผ้าถุง
37	โชคเหนือ	1	โชคเหนือ	ลำดวน	ผ้าถุง
38	เกาะแก้ว	1	เกาะแก้ว	สำโรงทาบ	ผ้าถุง
39	จังกา	10	หนองไผ่ล้อม	สำโรงทาบ	ผ้าถุง
40	ชาตุ	1, 2	ชาตุ	รัตนบุรี	ผ้าถุง

จากตาราง 4 จะเห็นว่าในหมู่บ้านที่ทอผ้าไหมมัดหมี่หนาแน่นนั้น หมู่บ้านที่มีการพัฒนารูปแบบผ้าไหมมัดหมี่มากคือ บ้านสวาย ตำบลสวาย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์และรองลงไปคือบ้านเขวาสินรินทร์ ส่วนหมู่บ้านอื่น ๆ นั้น ยังทอผ้าไหมมัดหมี่ในรูปแบบเดิมคือทอผ้าถุง นอกจากนี้ยังพบด้วยว่า อำเภอเมืองสุรินทร์ มีหมู่บ้านที่ทอผ้าไหมมัดหมี่หนาแน่นกว่าอำเภออื่น ๆ

1.5 ผลการค้นหามีความชำนาญการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในประเด็นนี้มุ่งค้นหาผู้ที่มีความชำนาญ ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ในระดับช่างฝีมือเพื่อประโยชน์ที่สำคัญคือ จะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ เหล่านี้ เป็นผู้ให้ข้อมูล ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ เป็นผู้ที่ช่วยวิเคราะห์ อาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่เพื่อหาสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญบางคนจะได้รับเลือกเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม ใน ขั้นตอนของการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนใน ชนบทครั้งนี้ด้วย สำหรับการศึกษาในครั้งนี้มีขั้นตอน 3 ขั้นตอนคือ ขั้นแรกเลือกหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน จากคำแนะนำของอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษารายชื่อผู้ส่งผ้าเข้าประกวด ในการประกวดของดีเมืองสุรินทร์ ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2534 ขั้นที่สอง การดำเนินการสัมภาษณ์กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหา รายชื่อผู้ที่มีความเชี่ยวชาญรวมทั้งรายชื่อที่ผู้วิจัยมีอยู่แล้วจากขั้นที่ 1 เพื่อทำความรู้จัก และขั้นตอนที่สาม ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในข่ายว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามคำแนะนำของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลในหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบผลงานและความเชี่ยวชาญ จากการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่จะหยุดทอผ้าไหมมัดหมี่เนื่องจากข้อจำกัดในด้านสุขภาพ และทำหน้าที่เลี้ยงดู หลานแต่ก็ยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่บุตรหลานที่ทำ ดังนั้น การศึกษครั้งนี้ จึงศึกษา กับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญที่มีอายุต่ำกว่า 50 ปี เป็นส่วนใหญ่ โดยได้สัมภาษณ์ และ ศึกษาผลงานของผู้ที่อยู่ในข่ายว่าเชี่ยวชาญ 72 คน แล้วคัดเลือกผู้ที่มีฝีมืออยู่ในระดับ ดีมาก และดี ได้จำนวน 60 คน ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงรายชื่อผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการทอผ้าไหมมัดหมี่

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ระดับฝีมือ
1	นางวันนิส หนูโสดากร	35	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
2	นางสาวเนือง หนูโสดากร	34	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
3	นางแสงจันทร์ เสียงตรง	55	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
4	นางปรี วังฝาง	40	สาวส	5	สาวส	เมือง	ดีมาก
5	นางเก็น เหลืออนลม	41	สาวส	5	สาวส	เมือง	ดีมาก
6	นางสุนิ์ คงจันทพันธ์	39	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
7	นางกิม ทองเกลี้ยง	40	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
8	นางเรือ สุทธิณ	52	สาวส	1	สาวส	เมือง	ดีมาก
9	นางสาวเรจ ชีลาโธ	36	สาวส	4	สาวส	เมือง	ดีมาก
10	นางละเมือส ชัยสวัสดิ์	58	สาวส	5	สาวส	เมือง	ดีมาก
11	นางปราณี วรรณศิริ	37	เขวาส	1	เขวาส	เมือง	ดีมาก
12	นางเลอ พงษ์ทอง	42	สินรินทร์		สินรินทร์		
			เขวาส	1	เขวาส	เมือง	ดี
13	นางจิม พงษ์ทอง	60	สินรินทร์		สินรินทร์		
			เขวาส	1	เขวาส	เมือง	ดี
14	นางสาวลี คงสุดี	43	สินรินทร์		สินรินทร์		
			เขวาส	2	เขวาส	เมือง	ดีมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ระดับ ฝีมือ
15	นางพจณี จงมี	42	เขวาสินรินทร์	2	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดีมาก
16	นางละออง จงมี	38	เขวาสินรินทร์	2	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี
17	นางสวัสดิ์ สิงคเสลิต	48	เขวาสินรินทร์	2	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี
18	นางรวน ไม้อ่อนดี	45	เขวาสินรินทร์	2	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี
19	นางสุกีน พริงเนาะ	46	ผดอ	6	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี
20	นางเพธา ทวีสุข	28	ผดอ	6	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดีมาก
21	นางคำเนียง อุดมครบ	30	ผดอ	6	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดีมาก
22	นางสาววรรณ หุศลวี	24	ผดอ	6	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี
23	นางปิง แสนกล้า	43	ผดอ	6	เขวาสินรินทร์	เมือง	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ระดับ ฝีมือ
24	นางไพฑูรย์ ทิวทอง	58	คาบูก	1	คาบูก	เมือง	ดีมาก
25	นางดวงแข ชื่นชัย	53	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดี
26	นางเสาวนิต ส่วสรูป	40	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดี
27	นางเสวิม ขาวงาม	37	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดี
28	นางนารี ส่วสรูป	33	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดีมาก
29	นางทองหยิบ บุณย์เจริญ	37	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดีมาก
30	นางเลอ ส่วสรูป	67	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดีมาก
31	นายเรือน ชื่นชัย	59	คาบูก	3	คาบูก	เมือง	ดี
32	นางสาวประสุต เก็นรัมย์	50	จันทร	4	คำอ่อง	เมือง	ดีมาก
33	นางประจุม ฉนกล้ำ	30	จันทร	4	คำอ่อง	เมือง	ดีมาก
34	นางสมจิตร เปล่งแสง	45	จันทร	4	คำอ่อง	เมือง	ดี
35	นางสาวสุทัศน์ ฉนกล้ำ	38	จันทร	4	คำอ่อง	เมือง	ดี
36	นางสาวมะลิ กงแก้ว	35	จันทร	4	คำอ่อง	เมือง	ดี
37	นางชวน เพชรมาก	53	เทนมีย์	1	เทนมีย์	เมือง	ดีมาก
38	นางมนตรี เป็นสุข	30	เทนมีย์	1	เทนมีย์	เมือง	ดีมาก
39	นางกัญญา สมนาส์	40	เทนมีย์	1	เทนมีย์	เมือง	ดี
40	นางวันศรี เป็นสุข	39	เทนมีย์	1	เทนมีย์	เมือง	ดี
41	นางโชค สันศรี	40	ปราสาทเบง	6	กาบเชิง	กาบเชิง	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ระดับ ฝีมือ
42	นางสาวสุทิน บุรต์เจริญ	29	ปราสาทเบง	6	กาบเชิง	กาบเชิง	ดี
43	นางพยอม ดวงดี	43	ปราสาทเบง	6	กาบเชิง	กาบเชิง	ดี
44	นางพา สงค์กล้า	64	ปราสาทเบง	6	กาบเชิง	กาบเชิง	ดี
45	นางสาวพันธิพา คงดี	53	ลำโรง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
46	นางทองจันทร์ แก้วงาม	52	ลำโรง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
47	นางเกลี้ยง ปัญญาโรจน์สุข	60	ลำโรง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
48	นางพิน คงดี	43	ลำโรง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
49	นางคำทอง ทะเกิงลาภ	44	ลำโรง	6	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
50	นางสาวสมพงษ์ จุกแก้ว	30	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
51	นางสาวสาธิตา จันมาลี	40	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
52	นางคำพันธ์ มณีใส	38	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
53	นางสาวหมด แก้วหล่อ	37	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
54	นางสมภวีย์ นิลาศรี	47	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
55	นางสาวพร แก้วหล่อ	40	ไพรขลา	7	ชวาวใหญ่	ศีขรภูมิ	ดี
56	นางกิมเฮ้ง มณีคำ	59	แสด	1	แสด	ศีขรภูมิ	ดีมาก
57	นางกั้ง นิมฟ์จันทร์	80	แสด	1	แสด	ศีขรภูมิ	ดี
58	นางชวงทอง เจือจันทร์	74	แสด	1	แสด	ศีขรภูมิ	ดี
59	นางสำปาน นิมฟ์จันทร์	59	แสด	1	แสด	ศีขรภูมิ	ดี
60	นางสาวอร่า นิมฟ์จันทร์	49	แสด	1	แสด	ศีขรภูมิ	ดี

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ใน ครั้งนี้ 60 คน มีผู้มีฝีมือในระดับดีมาก 24 คน ส่วนที่เหลือมีฝีมืออยู่ในระดับดี ทั้งนี้ โดยผู้ที่มีฝีมือดีมากดังกล่าวจะมีมากที่บ้านสวาย ตำบลสวาย อำเภอเมือง จังหวัด สุรินทร์ นอกจากนี้ยังพบว่าในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญอยู่ในหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง 10 หมู่บ้าน คือ บ้านสวาย บ้านเขวาสินรินทร์ บ้านสวด บ้านคาบูก บ้านจันทร บ้านเทนมีย์ บ้านปราสาทเบง บ้านสำโรง บ้าน ไพรพร และบ้านแตร ส่วนบ้าน บ้านท่าสว่างและบ้านระไทร์ จากการศึกษาครั้งนี้ พบเฉพาะผู้มีฝีมือระดับปานกลาง

1.6 ผลการศึกษาลักษณะ และวิธีการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในประเด็นนี้มุ่งศึกษาใน 2 ประเด็นย่อย คือ ลักษณะ ผ้าไหมมัดหมี่และวิธีการหรือกระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ในจังหวัดสุรินทร์จากหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน ๆ ละ 5-8 ครอบครัว ๆ ละ 1 คน รวม 82 คน ได้ ผลสรุปดังนี้

1.6.1 การศึกษาลักษณะผ้าไหมมัดหมี่ การศึกษาในครั้งนี้ ลักษณะ ผ้าไหมมัดหมี่จะหมายถึง ชนิด ประเภท หรือรูปแบบผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1.6.1.1 ลักษณะหรือรูปแบบในอดีต ผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัด สุรินทร์ในอดีตมี 2 ชนิด คือ ชนิดที่เป็นผ้าถุงหรือผ้าซิ่น สำหรับหญิง และชนิดที่เป็น ผ้านุ่งสำหรับชาย ในส่วนที่เป็นผ้าถุงหรือผ้าซิ่นนั้นมี 3 ชนิด คือผ้าไหมมัดหมี่ไฮลและ ผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นลักษณะพื้นบ้านสุรินทร์ คือผ้าไหมมัดหมี่ทั่วไป และผ้าไหมมัดหมี่ อัมพรม ซึ่งผ้าไหมมัดหมี่เหล่านี้จะมีขนาดกว้างประมาณ 90-103 เซนติเมตร ชาว

ประมาณ 180-200 เซนติเมตร สีสันมีตั้งแต่ 2-7 สี แต่ส่วนใหญ่จะเป็นผ้าที่ทอ 3 ตะกอ สำหรับผ้านุ่งสำหรับชายนั้น มีลักษณะที่มีลวดลายวิจิตรพิสดาร เรียกว่า ผ้าปูม มีขนาดกว้างประมาณ 90-103 เซนติเมตร ยาวประมาณ 380-400 เซนติเมตร เป็นผ้าที่หาหากราคาแพง มีสีสันเช่นเดียวกับผ้าถุง โดยผ้าชนิดนี้จะใช้เฉพาะในงานสำคัญ เช่น บวชนาค แต่งงาน และโกน ก เป็นต้น

1.6.1.2 ลักษณะ รูปแบบในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันมีรูปแบบมากขึ้นกว่าเดิม เช่น ผ้าถุง ผ้าปูโต๊ะ ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าห่ม ผ้าคลุมเตียง และผ้าหน้านางเป็นต้น อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในภาพรวมแล้ว จำนวนผ้าไหมมัดหมี่ชนิดที่เป็นผ้าถุงก็ยังมียังมีปัญหามากกว่าชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ทอผ้าไหมมัดหมี่ส่วนใหญ่ยังมีความรู้และทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่ รูปแบบอื่นๆ ไม่เพียงพอ ทั้งนี้รูปแบบผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวจะทำกันมากที่บ้านสาวขาค่าบลสาวขาค่า อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ และในส่วนที่บ้านเขวาสินรินทร์ก็ทำบางประเภทเช่นผ้าคลุมไหล่และผ้าพันคอสำหรับ แนวโน้มในอนาคตนั้น คาดว่า จะมีผู้ทอผ้าไหมมัดหมี่รูปแบบอื่นๆ ของที่ระลึกมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้เพราะว่าความต้องการของตลาด ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศมีมากขึ้น

1.6.2 การศึกษากระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ การศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งกระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1.6.2.1 กระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต การทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีตอยู่บนพื้นฐานของการทอใช้ในครอบครัว หากมีเหลือก็จะจำหน่ายเท่าที่จำเป็นจึงทำให้ผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมมีปริมาณค่อนข้างน้อย สำหรับกระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีตเป็นดังนี้

(1) การผลิตเส้นไหมในขั้นตอนนี้จะมียางที่สำคัญคือ การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม และการสาวไหม

(2) การเตรียมการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ ในขั้นตอนนี้จะมีงานที่สำคัญคือ การเตรียมเส้นไหมทั่วไป การเตรียมเส้นไหมพุ่ง และการเตรียมเส้นไหมอื่น ซึ่งงานดังกล่าวแต่ละงานจะมีงานย่อยหลายประการ กล่าวคือ การเตรียมไหมทั่วไป งานย่อยได้แก่การกรอเส้นไหมที่สาวแล้วเข้าอีก การแกะปุมปม การปั่น หรือตีเกลียวเส้นไหม การทำปอยหรือเช็ดไหม การฟอกไหม การเตรียมเส้นไหมพุ่ง มีงานย่อยที่จะต้องทำได้แก่ การคัดแยกเส้นไหม การออกแบบลวดลาย การกรอเส้นไหมที่ฟอกแล้วเข้าอีก การคืนเส้นไหมพุ่ง การมัดหมี่และการข้อมสี การแกะเชือกมัดหมี่ การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าอีก การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็ก และการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง สำหรับการเตรียมเส้นไหมอื่นมีงานย่อยได้แก่ การข้อมสีเส้นไหมอื่น การลงแป้งหรือน้ำข้าวเส้นไหมอื่น การกระตุกและตากเส้นไหมอื่น การกรอเส้นไหมอื่นเข้าอีก การคืนเส้นไหมอื่น การสอดฟันฝีม การเตรียมกึ่ง และการถักหรือร้อยตะกอล อนึ่งการเตรียมเส้นไหมอื่นดังกล่าวนี้ ในงานย่อยการสอดฟันฝีมั้น หากใช้ฝีมเก่าและมีตะกอลเก่าอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องสอดฟันฝีมและถักตะกอลใหม่ แต่จะนำไหมอื่นที่คืนไหมมาต่อกับเส้นไหมอื่น ที่เหลืออยู่ในฝีมเก่าได้ทันที เมื่อเสร็จแล้วก็นำขึ้นก็เตรียมทอได้เลย

(3) การทอเป็นผืนผ้าในขั้นตอนนี้มีงานย่อยที่จะต้องทำได้แก่การเตรียมกึ่งก่อนทอ การนำหลอดเส้นไหมพุ่งใส่กระสวย การเหยียบตะกอล การพุ่งกระสวย การจัดลวดลายและขอบผ้า การกระแทกฝีม การชิงหน้าผ้าให้ตึง และการเก็บกึ่งเมื่อต้องการหยุดพักการทอ อนึ่งงานย่อยต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้งานที่จะต้องทำอย่างสอดคล้องประสานกันและต่อเนื่องกันขณะที่ทอคือการเหยียบตะกอล การสอดกระสวย การจัดลวดลายและริมขอบผ้า และการกระแทกฝีม เพราะว่างานย่อยดังกล่าวเป็นงานหลักของการทอผ้านั้นเอง

1.6.2.2 กระบวนการทอผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต การทอผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันส่วนใหญ่แล้วยังมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับ การทอในอดีต แต่ก็มีแนวโน้มของการทอเพื่อการค้ามากขึ้น และในอนาคตก็จะเป็น การทอเพื่อการค้าเป็นปริมาณที่มากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นในส่วนของ การผลิตหรือการทอ ผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันแล้วส่วนใหญ่ยังมีกระบวนการเช่นเดียวกับในอดีต ส่วนการ ผลิตหรือการทอเพื่อการค้านั้นจะมีขั้นตอนที่ง่ายและสะดวกกว่าขั้นตอนในอดีต กล่าว คือ จะลดขั้นตอนการผลิตเส้นไหมลงไปเหลือเพียงขั้นตอนการเตรียมการผลิตผ้าไหม และการทอเป็นผืน ซึ่งในรายละเอียดของงานย่อยในแต่ละขั้นตอนจะมีทั้งที่เหมือน และต่างกันดังเช่น

(1) การเตรียมการผลิตผ้าไหม ในขั้นตอนนี้มีงานที่สำคัญ ได้แก่ การเตรียมเส้นไหมทั่วไปการเตรียมเส้นไหมพุ่งและการเตรียมเส้นไหมยืนซึ่ง ในส่วนของ การเตรียมเส้นไหมทั่วไปจะมีงานย่อยต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกเส้นไหม การกะปริมาณเส้นไหม และการฟอกเส้นไหม สำหรับการเตรียมเส้นไหมพุ่งและ เส้นไหมยืนจะมีงานย่อยในลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว แต่เทคนิควิธี และเครื่องมือจะ ทันสมัยมากขึ้น เช่นมีการทอเส้นไหมโดยใช้มือเดอร์ มีเทคนิควิธีการในการออกแบบ ลวดลายที่ทันสมัย มีอุปกรณ์การดันเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมยืนที่รวดเร็วทั้งขึ้น มี เทคนิคในการย้อมสีเส้นไหมพุ่งและไหมยืนที่มีความคงทนหรือสีไม่ตก รวมทั้งจะมีการ ใช้ตะกอสสำเร็จรูปมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีผู้ผลิตตะกอสสำเร็จรูปไว้ขาย ซึ่งช่วยให้ผู้ที่ จะทำผ้าไหมมัดหมี่ไม่จำเป็นต้องทำในขั้นตอนนี้

(2) การทอเป็นผืน ในขั้นตอนนี้จะมีความง่ายเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วแต่อุปกรณ์และเครื่องมือจะมีมาตรฐานมากขึ้นเช่นมีการใช้ฟืมทอผ้าที่ ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มในการทอให้ได้ปริมาณมากขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น

1.7 ผลการศึกษาระหว่างเศรษฐกิจของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในประเด็นนี้ เป็นการศึกษาในภาพรวมของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 หมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์และสังเกตลักษณะบ้านเรือนและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในหมู่บ้านตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 82 คน ได้ข้อสรุปที่สำคัญ ดังนี้

1.7.1 ในด้านฐานะเศรษฐกิจในภาพรวม ผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่เพื่อการดำรงฐานะทางเศรษฐกิจดี ส่วนผู้ที่ทอเพื่อใช้ในครัวเรือนนั้นส่วนใหญ่ถือว่าเป็นงานเสริมไม่ใช่อาชีพ และมีฐานะยากจน ยกเว้นกรณีผู้ที่มีอาชีพเสริมอื่น ๆ เช่น ค้าขายในหมู่บ้าน และมีฐานะทางเศรษฐกิจดีอยู่แล้ว

1.7.2 ในด้านแหล่งที่มาของรายได้ พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำนาและการทอผ้า ถึงร้อยละ 65.50 ส่วนที่เหลือนอกจากจะมีการทำนาและทอผ้าแล้วยังทำอาชีพเสริมอื่น ๆ อีก เช่น ปลุกผัก เลี้ยงสัตว์ ทำเครื่องเงิน ขายสินค้าในหมู่บ้าน และรับราชการคิดเป็นร้อยละ 8.50, 6.01, 5.80, 4.60 และ 1.20 ตามลำดับ ทั้งนี้ยังมีผู้ที่ทอผ้าเป็นอาชีพหลักอย่างเดียวอีกร้อยละ 8.01

1.7.3 ในด้านความเพียงพอและลักษณะการใช้จ่ายพบว่า ร้อยละ 62 รายได้เพียงพอกับการใช้จ่ายส่วนที่เหลือร้อยละ 38 พบว่า ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ สำหรับในส่วนของลักษณะการใช้จ่ายนั้น จะใช้จ่ายเป็นพื้นฐานสำหรับปัจจัยสี่ถึงร้อยละ 79.30 ส่วนที่เหลือนอกจากจะใช้เป็นพื้นฐานด้านปัจจัยสี่แล้ว ยังใช้จ่ายสำหรับซื้อหา สิ่งอำนวยความสะดวก และส่งลูกเรียนต่อด้วย คิดเป็นร้อยละ 14.60 และ 6.10 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบท

การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน ในจังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือกลุ่มที่เป็นช่างฝีมือ กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็น หรือไม่เคยทอผ้าไหมมัดหมี่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวกลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับได้ผลดังปรากฏตามลำดับต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติ ต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ โดยแยกเป็นรายกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม และกรสรวมทั้ง 3 กลุ่ม ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบท

ประเภท	ค่า สถิติ	กลุ่มช่างฝีมือ	กลุ่มไม่เป็นช่าง ฝีมือ	กลุ่มทอไม่เป็น	เฉลี่ยรวมทุก กลุ่ม
1. ด้านความรู้					
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพทอผ้าไหม มัดหมี่	$\bar{X}$	9.2667	7.1333	5.7333	7.3777
	S	2.0160	1.8144	1.5959	2.3157
- ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน การทอและวัสดุอุปกรณ์	$\bar{X}$	49.6333	38.3333	16.7333	34.9000
	S	4.3981	6.4022	4.8347	14.6855
- ความรู้เกี่ยวกับการจัด การและการตลาด	$\bar{X}$	14.4333	10.5667	8.5667	11.1889
	S	3.3081	2.1605	1.9241	3.5057
2. ด้านทักษะ					
- ทักษะการทำในแต่ละ ขั้นตอน	$\bar{X}$	49.6333	39.2667	14.7333	34.5444
	S	4.4059	5.9361	3.4734	15.5468
- ทักษะเกี่ยวกับการจัด การและการตลาด	$\bar{X}$	13.8667	10.3667	7.4000	10.5444
	S	3.3294	2.1573	0.8137	3.5225
3. ด้านทัศนคติ					
- ทัศนคติต่อการประกอบ อาชีพทอผ้าไหมมัดหมี่	$\bar{X}$	41.0333	36.6333	28.2000	35.2888
	S	4.3110	5.1761	3.4681	5.9213

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

(1) ในด้านความรู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการและการตลาด พบว่ากลุ่มช่างฝีมือมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทอผ้าไหมมัดหมี่และอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่และความรู้เกี่ยวกับการจัดการและการตลาดมีความรู้ในระดับต่ำ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทอผ้าไหมมัดหมี่และอุปกรณ์ อยู่ระดับปานกลาง ส่วนในด้านความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่และความรู้ในการจัดการและการตลาดมีความรู้ในระดับต่ำ และกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีความรู้ทั้งสามด้านดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งสามกลุ่มแล้ว พบว่าประชาชนในชนบทมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทอผ้าไหมมัดหมี่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่และความรู้เกี่ยวกับการจัดการและการตลาด มีความรู้ในระดับต่ำ ทั้งนี้โดยในด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำผ้าไหมมัดหมี่ค่อนข้างจะมีการกระจายมาก ส่วนด้านที่เหลือน้อยกว่ากระจายน้อยและในทำนองเดียวกันถ้าพิจารณาค่ากระจายในแต่ละกลุ่มแล้วการกระจายของความรู้ ทั้ง 3 ด้านของแต่ละกลุ่มก็ค่อนข้างมีค่าน้อยเช่นเดียวกัน

(2) ในด้านทักษะ ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการทำผ้าไหมมัดหมี่ ในแต่ละขั้นตอน และทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาด พบว่า กลุ่มช่างฝีมือมีทักษะในการทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละขั้นตอน อยู่ระดับมาก ส่วนในด้านการจัดการและการตลาด มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือมีทักษะในการทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละขั้นตอน อยู่ระดับปานกลาง ส่วนในด้านการจัดการและการตลาดมีทักษะอยู่ในระดับต่ำมาก และกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีทักษะทั้งสามด้านอยู่ในระดับต่ำมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งสามกลุ่มแล้วพบว่า ประชาชนในชนบทมีทักษะการทำผ้าไหมมัดหมี่

อยู่ในระดับปานกลางและมีทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาดอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้โดยในด้านทักษะการทำผ้าไหมมัดหมี่นั้นมีลักษณะกระจายมาก ส่วนการกระจายของทักษะการจัดการและการตลาดมีน้อย และในทำนองเดียวกันนี้ ถ้าพิจารณาค่าการกระจายในแต่ละกลุ่มแล้ว ค่าการกระจายของทักษะทั้ง 2 ด้าน ของแต่ละกลุ่ม ก็มีการกระจายค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกัน

(3) ในด้านทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่พบว่ากลุ่มช่างฝีมือและกลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อยู่ในระดับที่ดี ส่วนกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งสามกลุ่มแล้วพบว่าประชาชนในชนบทมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้โดยทัศนคติดังกล่าวค่อนข้างจะสอดคล้องกัน และในทำนองเดียวกันนี้ หากพิจารณาจากค่าการกระจายในแต่ละกลุ่ม แล้วก็พบว่าภายในแต่ละกลุ่มมีลักษณะการกระจายของทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สอดคล้องกันเช่นเดียวกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

ผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ของประชาชนในชนบทมาเปรียบเทียบกันโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ระหว่างกลุ่มช่างฝีมือ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่าง
ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอ
ผ้าไหมมัดหมี่ระหว่างกลุ่มช่างฝีมือ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็น

ประเภท	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพการทอผ้า ไหมมัดหมี่	ระหว่างกลุ่ม	2	189.9555	94.9777	28.7707**
	ภายในกลุ่ม	87	287.2001	3.3012	
	รวม	89	477.1556		
ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน การทำผ้าไหมมัดหมี่ และอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	16766.7000	8383.3000	300.4519**
	ภายในกลุ่ม	87	2447.5000	27.9023	
	รวม	89	19194.1000		
ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการและการตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	533.6889	266.8444	41.4489**
	ภายในกลุ่ม	87	560.1000	6.4379	
	รวม	89	1093.7889		

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเภท	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ทักษะเกี่ยวกับการทำผ้าไหมมัดหมี่	ระหว่างกลุ่ม	2	19273.6222	9636.8111	433.3507**
	ภายในกลุ่ม	87	1934.7000	22.2379	
	รวม	89	21208.3222		
ทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	628.6889	314.3444	57.4980**
	ภายในกลุ่ม	87	475.6333	5.4671	
	รวม	89	1104.3222		
ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่	ระหว่างกลุ่ม	2	2551.7555	1275.8777	66.6780**
	ภายในกลุ่ม	87	1664.7333	19.1349	
	รวม	89	4216.4888		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 แปลความหมายได้ดังนี้ คือ

- (1) ในด้านความรู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำผ้าไหมมัดหมี่ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการและการตลาดพบว่ากลุ่มที่เป็นช่างฝีมือ กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือ

และกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีความรู้ ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(2) ในด้านทักษะ ซึ่งประกอบด้วยทักษะเกี่ยวกับการทำผ้าไหมมัดหมี่ และทักษะเกี่ยวกับการจัดการและตลาด พบว่ากลุ่มที่เป็นช่างฝีมือ กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีทักษะทั้งสองด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(3) ในด้านทัศนคติ พบว่ากลุ่มที่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อนึ่งจากการที่พบว่า กลุ่มช่างฝีมือ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นมีความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ แตกต่างกันดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีนิวแมน-คิวส์ (Newman Keuls) ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ของกลุ่มที่เป็นช่างฝีมือ ($\bar{X}_1$) ไม่เป็นช่างฝีมือ ($\bar{X}_2$) และกลุ่มที่ทอไม่เป็น ($\bar{X}_0$)

ประเภท	$\bar{X}_0$ (5.7333)	$\bar{X}_2$ (7.1333)	$\bar{X}_1$ (9.2667)
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_2$ - $\bar{X}_1$ -	1.4000** - -	3.5334** 2.1334** -
ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน การทำผ้าไหมมัดหมี่ และอุปกรณ์	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_2$ - $\bar{X}_1$ -	(16.7333) 21.6000** -	(38.3333) 32.9000** 11.3000**
ความรู้เกี่ยวกับการจัด จัดการและการควบคุม	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_2$ - $\bar{X}_1$ -	(8.5667) 2.0000** -	(14.4333) 5.8666** 3.8666**

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเภท	$\bar{X}_0$ (14.7333)	$\bar{X}_e$ (39.2667)	$\bar{X}_1$ (49.6333)
ทักษะเกี่ยวกับการทำ ผ้าไหมมัดหมี่	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_e$ -	24.5334** -	34.9000** 10.3666**
ทักษะเกี่ยวกับการ จัดการและการตลาด	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_e$ - $\bar{X}_1$ -	(7.4000) 10.3667** -	(13.8667) 6.4667** 3.5000**
ทัศนคติต่อการประกอบ อาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่	$\bar{X}_0$ - $\bar{X}_e$ - $\bar{X}_1$ -	(28.2000) 36.6333 8.4333**	(41.0333) 12.8333** 4.4000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) ในด้านความรู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำผ้าไหมมัดหมี่ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการและการตลาด พบว่ากลุ่มช่างฝีมือมีความรู้ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และในทำนองเดียวกัน กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีความรู้ทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวแตกต่างจากกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาค่าเฉลี่ยจะพบว่ากลุ่มช่างฝีมือ มีความรู้ใน 3 ด้านดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ และทำนองเดียวกันกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีความรู้ทั้ง 3 ด้าน สูงกว่ากลุ่มที่ทอไม่เป็นที่

(2) ในด้านทักษะ ซึ่งประกอบด้วยทักษะเกี่ยวกับการทำผ้าไหมมัดหมี่ และทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาดพบว่ากลุ่มช่างฝีมือมีทักษะทั้งสองด้านดังกล่าวแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และในทำนองเดียวกัน กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีทักษะทั้งสองด้านแตกต่างจากกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มช่างฝีมือ มีทักษะทั้งสองด้านสูงกว่า กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่และทำนองเดียวกัน กลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีทักษะทั้งสองด้านสูงกว่ากลุ่มที่ทอไม่เป็นที่

(3) ในด้านทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่พบว่ากลุ่มช่างฝีมือ มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่แตกต่างกันจากกลุ่มที่ทอไม่เป็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 อย่างไรก็ตาม ถ้าหากพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่ากลุ่มช่างฝีมือ

มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็น และกลุ่มที่ไม่เป็นช่างฝีมือก็มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าที่ทอไม่เป็น เช่นเดียวกัน

3. ผลการศึกษาความต้องการได้รับการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

ของประชาชนในชนบท

การศึกษาในประเด็นนี้มุ่งที่จะศึกษาความต้องการได้รับการฝึกอบรมการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบท ในด้านเนื้อหาสาระ ที่เป็นความรู้ และทักษะ รวมทั้งวิธีการและระยะเวลาในการฝึกอบรม ตลอดจนความคิดเห็นอื่นๆ โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 13 หมู่บ้าน ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 90 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่ศึกษาความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวมีดังนี้

3.1 ผลการศึกษาความต้องการได้รับการฝึกอบรมการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในด้านเนื้อหาสาระและทักษะ

ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการ ได้รับการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบท โดยแยกเป็นกลุ่มช่างฝีมือ กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็น ได้ผลดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความต้องการได้รับการฝึกอาชีพของประชาชนในชนบท กลุ่มที่เป็นช่างฝีมือกลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ และกลุ่มที่ทอไม่เป็น

ความต้องการฝึกอาชีพ	กลุ่มช่างฝีมือ		กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ		กลุ่มที่ทอไม่เป็น	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. หลักและวิธีการเลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้า						
มัดหมี่แต่ละประเภท	2.4333	0.5687	3.8000	0.5508	3.8333	0.5921
2. การฟอกไหม	2.5483	1.5019	4.2000	0.4608	3.8333	0.6477
3. การกรอ/การปั่นไหม	1.9000	1.3733	3.5667	0.5863	3.6333	0.6149
4. การออกแบบลวดลาย	4.3333	0.4794	4.3000	0.4661	4.2000	0.5508
5. การค้นไหมขึ้น	1.7660	1.3047	3.5667	0.6261	4.0000	0.6432
6. การค้นไหมพุ่ง	1.7660	1.3047	3.7333	0.6396	4.0333	0.6687
7. การมัดหมี่	3.7660	0.5703	4.3333	0.4795	4.2667	0.5832
8. ผีข้อมไหมและการข้อมสี	4.0000	0.9077	4.4000	0.4983	4.4000	0.4983
9. การเตรียมก่(หูก)ทอผ้า	1.6333	1.1291	3.5000	0.5724	3.6000	0.6214

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการฝึกอบรม	กลุ่มช่างฝีมือ		กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ		กลุ่มที่ทอไม่เป็น	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. การสืบหูก/สาคพันหูก	1.7000	1.2071	3.5667	0.6261	3.6333	0.6687
11. การเก็บตะกอล	2.8275	1.4400	4.1333	0.4901	4.3000	0.4661
12. หลักและวิธีกาบทอ	2.2758	1.3600	3.9333	0.5833	4.1000	0.6617
13. การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	3.7333	0.7800	3.9333	0.6396	3.9667	0.5561
14. วิธีกาบทอเพื่อให้ได้ปริมาณมากและได้มาตรฐานเดียวกัน	3.6333	0.5603	3.7333	0.4497	3.5667	0.5683
15. การประเมินผลผลิต/กาบทอว่าได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใด	2.6667	1.1549	3.6333	0.5561	3.5667	0.6261
16. การกำหนดงบประมาณการทำบัญชีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิต/กาบทอและการขาย	2.8000	1.0900	3.8000	0.6643	3.7000	0.6513

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการมีอาชีพ	กลุ่มช่างฝีมือ		กลุ่มไม่เป็นช่างฝีมือ		กลุ่มที่ทอไม่เป็น	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17. การประชาสัมพันธ์ ผลิต/หาลูกค้าและตัวแทน						
จำหน่าย	3.6000	0.8944	4.1000	0.6617	4.2000	0.6103
18. การกำหนดราคาในการ ขาย	3.5333	0.7433	3.8667	0.6814	4.0333	0.6687
19. การหาและการตลาด						
ตลาด	4.0689	0.7036	4.3000	0.7022	4.4000	0.4982

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) กลุ่มช่างฝีมือ มีความต้องการมีอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ใน
เนือหาสาระและทักษะที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปมีดังนี้ คือ
ในด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการทอ ได้แก่ การออกแบบลวดลาย การมัดหมี่ สี
ข้อมไหมและการข้อมสีมัดหมี่ ในด้านการจัดการและการตลาด ได้แก่ การวาง
แผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด วิธีการหาคนช่วยในการผลิต
/การทอ เพื่อให้ได้ปริมาณมากและได้มาตรฐานเดียวกัน การประชาสัมพันธ์ผลิต

การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย การกำหนดราคาในการขายและการหาและการขยายตลาด ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

(2) กลุ่มไม้เป็นช่างฝีมือและกลุ่มที่ทอไม้เป็น พบว่า มีความต้องการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อยู่ในระดับมากทุกรายการ (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50 - 4.50) ทั้งในเรื่องของความรู้และทักษะการทอ รวมทั้งการจัดการและการตลาด กล่าวคือ กลุ่มไม้เป็นช่างฝีมือมีความต้องการฝึกอาชีพนี้ในระดับมาก ในด้านความรู้และทักษะการทอ 5 อันดับแรก ได้แก่ สีส้อมไหม และการข้อมสีมัดหมี่ การมัดหมี่ การออกแบบลวดลาย การฟอกไหม และการเก็บตะกอ ส่วนในด้านการจัดการและการตลาดใน 5 อันดับแรก ได้แก่ การหาและการขยายตลาด การประชาสัมพันธ์ การผลิต/การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การกำหนดราคาในการขาย และการกำหนดงบประมาณ/การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต การทอและการขายเป็นต้น สำหรับในส่วนของกลุ่มที่ทอไม้เป็นมีความต้องการฝึกอาชีพนี้ในระดับมากในด้านความรู้และทักษะการทอ 5 อันดับแรก ได้แก่ สีส้อมไหมและการข้อมสีมัดหมี่ การถักตะกอ การมัดหมี่ การออกแบบลวดลาย และหลักวิธีการทอ ส่วนในด้านการจัดการและการตลาดใน 5 อันดับแรก ได้แก่ การหาและการขยายตลาด การประชาสัมพันธ์การผลิต/การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย การกำหนดราคาในการขาย การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกันกับความต้องการของตลาด และการกำหนดงบประมาณ/การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอและการขาย เป็นต้น

3.2 ผลการศึกษา วิธีการ และระยะเวลาในการฝึกอบรมตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการฝึกอบรมได้ข้อสรุปที่สำคัญดังนี้

(1) ในด้านวิธีการฝึกอบรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หรือร้อยละ 100 มีความเห็นว่าควรฝึกอบรมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในลักษณะการฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กันไป

(2) ในด้านระยะเวลาการฝึกอบรมพบว่าร้อยละ 97 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าในส่วนของผู้ที่ทอไม่เป็นหรือไม่เคยทอ การทอประมาณ 6 ผืน ในทุกขั้นตอนจะใช้เวลาประมาณ 3 เดือน และร้อยละ 3 เห็นว่าใช้เวลาประมาณ 4 เดือน สำหรับผู้ที่ทอเป็นแล้วในการทอประมาณ 6 ผืน โดยทำเองทุกขั้นตอนจะใช้เวลาประมาณ 2 เดือนคิดเป็นร้อยละ 92 ส่วนอีกร้อยละ 6 คิดว่าใช้เวลาประมาณ 2 เดือนครึ่งและร้อยละ 2 เห็นว่าควรใช้เวลาประมาณ 3 เดือน

(3) ในด้านสถานที่ฝึกอบรม พบว่า ร้อยละ 100 เห็นว่าควรจัดที่หมู่บ้าน โดย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 68 เห็นว่าควรจัดฝึกอบรมที่วัด ร้อยละ 21 เห็นว่าควรจัดที่โรงเรียน ร้อยละ 6.3 เห็นว่าควรจัดที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และร้อยละ 4.7 เห็นว่าควรจัดที่ทำการสภาตำบล

(4) ในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมพบว่าในด้านเนื้อหาสาระในการฝึกอบรมต้องการให้มีการเอาวิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาด้วย และเนื้อหาบางประเด็น จะต้องระมัดระวังให้มาก เช่น การฟอกไหม การคันเส้นไหมขึ้น และเส้นไหมพุ่ง การมัดหมี่และการย้อมสีมัดหมี่ การถักตะกอลและการทอ ในด้านวิธีการ ต้องการให้คำนึงถึงประเพณีท้องถิ่นด้วย เช่นการไหว้ครูและการเซ่นผี เป็นต้น และในด้านระยะเวลา เห็นควรให้เลือกในช่วงที่ว่างจากการทำนา คือในช่วงปลายเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประเพณีวันหยุดของพื้นที่เมืองด้วย เช่น กลุ่มที่พูดภาษาพื้นเมืองเขมร จะหยุดในช่วงขึ้น 1-3 ค่ำ เดือนห้า และช่วงแรม 1-14 ค่ำ เดือนห้า อีกจำนวน 4 วันรวมเวลา 2 ครั้ง ประมาณ 7 วัน

4. ผลการศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

ผลการศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้กระบวนการตาม 2 ประการหลักคือ ประการแรก เป็นการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ เพื่อหาสมรรถภาพที่จำเป็น และประการที่สอง เป็นการประเมินความเหมาะสมของสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ที่ได้จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวเป็นดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ได้จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยเชิญผู้ที่มีความชำนาญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ทุกขั้นตอน จำนวน 14 คน มาประชุมระดมสมองเพื่อหาสมรรถภาพที่จำเป็นในการฝึกอบรมที่จะช่วยให้การประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่ของประชาชนในชนบทประสบผลสำเร็จ ซึ่งการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นที่วิทยาลัยครูสุรินทร์ ในวันที่ 20 - 21 ธันวาคม 2534 ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ 5 สมรรถภาพและสมรรถภาพย่อย 37 สมรรถภาพ ซึ่งสมรรถภาพหลักได้แก่ การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น การเตรียมเส้นไหมพุ่ง การเตรียมเส้นไหมยืน การทอเป็นผืนผ้าและการจัดและการตลาดเบื้องต้น ทั้งนี้โดยสมรรถภาพหลักในด้านการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น มี 3 สมรรถภาพย่อยสมรรถภาพหลักด้านการเตรียมเส้นไหมพุ่ง มี 8 สมรรถภาพ สมรรถภาพหลักด้านการเตรียมเส้นไหมยืนมี 9 สมรรถภาพย่อย สมรรถภาพหลักด้านการทอเป็นผืนผ้ามี 8 สมรรถภาพย่อย และสมรรถภาพหลักด้านการจัดการและการตลาดเบื้องต้น มี 9 สมรรถภาพย่อย ดังปรากฏในแผนภูมิ

ก การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น	ก _๑ : เลือกเส้นไหม	ก _๒ : กะประมาณปริมาณเส้นไหม	ก _๓ : ฟอกไหม	
	ข _๑ : ออกแบบลวดลาย	ข _๒ : กรอ/ควบเส้นพุ่งเข้าอีก/หลอดใหญ่	ข _๓ : คั่นเส้นพุ่ง	ข _๔ : มัดหมี่และถัก
ข การเตรียมเส้นไหมพุ่ง	ข _๑ : แกะเชือกมัดหมี่	ข _๒ : กรอเข้าอีก/หลอดใหญ่	ข _๓ : กรอเข้าหลอดเล็ก	ข _๔ : ร้อยหลอดเล็กเป็นพวง
	ค _๑ : ถักมัดเส้นไหมขึ้น	ค _๒ : นำเส้นไหมขึ้นชุ่นน้ำแป้ง/น้ำข้าว	ค _๓ : กระจกและคาเส้นไหมขึ้น	ค _๔ : กรอเส้นไหมขึ้นเข้าอีก/หลอดใหญ่
ค การเตรียมเส้นไหมอื่น	ค _๑ : คั่นเส้นขึ้น	ค _๒ : ม้วนเส้นไหมขึ้น	ค _๓ : ผอคั่นพิมพ์	ค _๔ : เตรียมกัก
	ค _๕ : ฝึกตะกอล			
ง การทอเป็นผืนผ้า	ง _๑ : เตรียมกักก่อนทอ	ง _๒ : นำหลอดพุ่งใส่กระสวย	ง _๓ : เหยียบตะกอล	ง _๔ : พุ่งกระสวย
	ง _๕ : จัดลวดลายและริมขอบผ้า	ง _๖ : กระทบก้นพิมพ์	ง _๗ : ึงหน้าผ้าที่ทอให้คง	ง _๘ : เก็บกักเมื่อหยุดทอ
จ การจัดการและการตลาดเบื้องต้น	จ _๑ : วางแผนการผลิตหรือทอ	จ _๒ : เตรียมปัจจัยการผลิตหรือทอ	จ _๓ : จัดการเก็บสวกับการผลิต/ทอ	จ _๔ : ประเมินมาตรฐานการผลิต
	จ _๕ : ทำบัญชีค่าใช้จ่าย	จ _๖ : กำหนดราคาในการขาย	จ _๗ : ทำบัญชีการขาย	จ _๘ : หาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย
	จ _๙ : หาตลาดและขยายตลาด			

ภาพประกอบ 90 แสดงทักษะ/สมรรถภาพที่จำเป็นของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ได้จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ

4.2 ผลการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำสมรรถภาพที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ที่ได้จากการประชุมระดมสมองของผู้เชี่ยวชาญไปสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 34 คน ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมประเมินสมรรถภาพดังกล่าวใน 3 ลักษณะ คือให้พิจารณาว่าสมรรถภาพนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดสมรรถภาพใดเป็นสมรรถภาพพื้นฐานบ้างและสมรรถภาพใดที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ผลการศึกษาใน 3 ประเด็นดังกล่าว ปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ผลการประเมินความสำคัญของสมรรถภาพ ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

จากการที่ผู้วิจัยได้นำสมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ การทอผ้าไหมมัดหมี่ 34 คน ประเมินความสำคัญของแต่ละสมรรถภาพ แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความสำคัญของสมรรถภาพ ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในแต่ละสมรรถภาพย่อย

สมรรถภาพ / ทักษะ	$\bar{X}$	S
1. <u>การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น</u>		
1.1 การเลือกเส้นไหมให้เหมาะกับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท	4.5882	0.5569
1.2 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่จะใช้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละครั้ง	4.5000	0.5075
1.3 การฟอกไหม	4.6700	0.4748
2. <u>การเตรียมเส้นไหมพุ่ง</u>		
2.1 การกรอเป็นเส้นไหมพุ่ง	4.0000	0.5505
2.2 การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่	4.8235	0.3869
2.3 การคืนเส้นไหมพุ่ง	4.4412	0.5039
2.4 การมัดและข้อมสีเส้นไหมพุ่ง	4.7353	0.4478
2.5 การแกะเชือกมัดหมี่	3.4706	0.7876
2.6 การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ภายหลังแกะเชือกมัดหมี่ เข้าอีก/หลอดใหญ่	3.4412	0.8596
2.7 การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็ก	3.5882	0.7831
2.8 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง	4.5294	0.5633

ตาราง 10 (ต่อ)

สมรรถภาพ / ทักษะ	$\bar{X}$	S
3. <u>การเตรียมเส้นไหมยืน</u>		
3.1 การย้อมสีเส้นไหมยืน	4.5294	0.5633
3.2 การนำเส้นไหมยืนชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว	4.0588	0.4887
3.3 การกระตุกและตากเส้นไหมยืน	3.6471	0.5971
3.4 การกรอเส้นไหมยืนเข้าลัก/หลอดใหญ่	3.7407	0.5943
3.5 การคันเส้นไหมยืน	4.6471	0.4851
3.6 การม้วนเส้นไหมยืน	3.7941	0.6409
3.7 การสอดฟันเข็ม/การสับทูก	4.6765	0.6382
3.8 การเตรียมกึ่ง	4.0294	0.3000
3.9 การปักตะกอล/การผูกเขา	4.6129	0.4951
4. <u>การทอเป็นผืนผ้า</u>		
4.1 การเตรียมกึ่งก่อนทอ	4.2647	0.4478
4.2 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย	3.5000	0.8257
4.3 การเหยียบตะกอล	4.4118	0.4996
4.4 การพุ่งกระสวย	3.7353	0.7511
4.5 การจัดลวดลายและริมขอบผ้า	4.4091	0.6583
4.6 การกระแทกฟืม	4.2059	0.6866
4.7 การชิงหน้าผ้าที่ทอให้ตึง	4.2941	0.5789
4.8 การเก็บกึ่งหรือทูกเมื่อหยุดพักการทอ	3.6764	0.8061

ตาราง 10 (ต่อ)

สมรรถภาพ / ทักษะ	$\bar{X}$	S
5. <u>การจัดการและการตลาดเบื้องต้น</u>		
5.1 การวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับฤดูกาลและความต้องการของตลาด	3.9706	0.6269
5.2 การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงานและงบประมาณ	4.1471	0.5789
5.3 การจัดการเกี่ยวกับการผลิตหรือการทอ	3.8529	0.5577
5.4 การประเมินมาตรฐานการผลิตหรือการทอ	4.3751	0.4945
5.5 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอ	3.3529	0.8486
5.6 การกำหนดราคาในการขาย	4.0882	0.4518
5.7 การทำบัญชีการขาย	3.2941	0.6755
5.8 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย	3.9118	0.6212
5.9 การหาตลาดและการขยายตลาด	3.8824	0.6403

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

(1) ในด้านสมรรถภาพ / ทักษะ เบื้องต้น เกี่ยวกับการเตรียมเส้นไหม ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้ให้ความสำคัญของสมรรถภาพดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 สมรรถภาพคือ การเลือกเส้นไหมให้เหมาะกับการทอผ้า

ไหมมัดหมี่ แต่ละประเภท การกะปริมาณเส้นไหมให้พอเหมาะในการทำแต่ละครั้ง และการฟอกไหม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5882, 4.5000, และ 4.6700 ตามลำดับ) ทั้งนี้โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5569, 0.5075 และ 0.4784 ตามลำดับ)

(2) ในด้านสมรรถภาพ/ทักษะเกี่ยวกับการเตรียมเส้นไหมฟุ้งผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้ความสำคัญของสมรรถภาพของผู้ที่จะประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง กล่าวคือในด้านสมรรถภาพที่สำคัญมากที่สุดมี 3 สมรรถภาพได้แก่ สมรรถภาพในการออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ สมรรถภาพการมัดและการย้อมสีเส้นไหมฟุ้งและการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8235, 4.7353 และ 4.5294 ตามลำดับ) โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.3869, 0.4478 และ 0.5633 ตามลำดับ) ในด้านสมรรถภาพที่ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากมี 3 สมรรถภาพได้แก่ การกรอ/ปั่น เส้นไหมฟุ้ง การคืนเส้นไหมฟุ้ง และการกรอเส้นไหมฟุ้งมัดหมี่เข้าหลอดเล็ก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0000, 4.4412, และ 3.5882 ตามลำดับ) ทั้งนี้โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ ในระดับมากและปานกลาง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5505, 0.4478 และ 0.7831 ตามลำดับ) สำหรับสมรรถภาพที่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางได้แก่สมรรถภาพในการแกะเชือกมัดหมี่ และการกรอเส้นไหมฟุ้งมัดหมี่เข้าอัก/หลอดใหญ่ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.4706 และ 3.4412) โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.8596 และ 0.7831)

(3) ในด้านสมรรถภาพเกี่ยวกับการเตรียมเส้นไหมอื่น ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้ความสำคัญของสมรรถภาพด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด 4

สมรรถภาพ และ 5 สมรรถภาพ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เป็น ความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก กล่าว คือ ด้านที่ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหม มัดหมี่ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การข้อมสีเส้นไหมขึ้น การคันเส้น ไหมขึ้น การสอดฟันเข็ม/การสับทูก และการถักตะกอล/การผูกเขา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5294, 4.6471, 4.6765 และ 4.6129 ตามลำดับและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.5633, 0.4851, 0.6382 และ 0.4951) สำหรับด้านที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากได้แก่ การนำเส้นไหมขึ้นชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว การกระตุก และตากเส้นไหมขึ้นการกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอัก/หลอดใหญ่ การม้วนเส้นไหมขึ้นและ การเตรียมก๊ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0588, 3.6471, 3.74041, 3.7941 และ 4.0294 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.4887, 0.5971, 0.5943, 0.6409 และ 0.3000 ตามลำดับ)

(4) สมรรถภาพในด้านการทอเป็นผืนผ้า ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้ความสำคัญของสมรรถภาพด้านนี้ อยู่ในระดับมากทั้ง 8 สมรรถภาพ โดยเป็น ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมากและปานกลาง กล่าวคือ สมรรถภาพที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากและเป็นความคิดเห็น ที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมากด้วยมี 3 ด้าน คือ การเตรียมก๊ก่อนทอ การเหยียบตะกอล และการชิงหน้าผ้าที่ทอให้ตึง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2647, 4.4118, และ 4.2941 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.4478, 0.4996 และ 0.5789 ตามลำดับ) สำหรับสมรรถภาพที่มีความสำคัญอยู่ใน ระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลางมี 5 สมรรถภาพ ได้แก่การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย การพุ่งกระสวย การจัดลวดลายและริมขอบผ้า การกระแทกเข็มและการเก็บก๊หรือทูกเมื่อต้องการหยุดพักทอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.500, 3.7353, 4.4091, 4.2059 และ 3.6764 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.8257, 0.7511, 0.6583, 0.6866 และ 0.8061 ตามลำดับ)

(5) สมรรถภาพในด้านการจัดการและการตลาดเบื้องต้น ผู้เชี่ยวชาญ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้ความสำคัญของสมรรถภาพด้านนี้อยู่ในระดับ มาก และ ปานกลาง โดยความคิดเห็นดังกล่าวมีทั้งสอดคล้องกันในระดับมาก และปานกลาง เช่นเดียวกัน กล่าวคือ สมรรถภาพที่ให้ความสำคัญ อยู่ในระดับมากและเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในระดับมาก ได้แก่ การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน และงบประมาณ การจัดการเกี่ยวกับการผลิต และการทอ การประเมินมาตรฐานการผลิตและการทอ และการกำหนดราคาในการขาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1471, 3.8529, 4.3751 และ 4.0882 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.4357, 0.5577, 0.4945 และ 0.4518 ตามลำดับ) สำหรับ สมรรถภาพที่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่ความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ สมรรถภาพในด้านการวางแผนการผลิตหรือการทอให้เหมาะสมกับฤดูกาลและความต้องการของตลาด การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย และการหาตลาด และการขยายตลาด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9706, 3.9118 และ 3.8824 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6269, 0.6212 และ 0.6403 ตามลำดับ) ส่วน สมรรถภาพที่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ในระดับปานกลางเช่นกัน ได้แก่ สมรรถภาพในด้าน การทำบัญชีค่าใช้จ่าย ในการ ผลิตหรือการทอและการทำบัญชีในการขาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3529 และ 3.2941 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.8486 และ 0.6755 ตามลำดับ)

4.2.2 ผลการพิจารณาว่าสมรรถภาพใด เป็นสมรรถภาพพื้นฐาน การพิจารณาในประเด็นนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ การทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 34 คน มาหาค่าร้อยละ ในการตอบว่าสมรรถภาพในข้อใดเป็นสมรรถภาพพื้นฐาน ได้ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่าร้อยละ ในการตอบของผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ว่า สมรรถภาพใดบ้างเป็นสมรรถภาพพื้นฐาน

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	เป็น	ไม่เป็น	ไม่ทราบ
1. <u>การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น</u>			
1.1 การเลือกเส้นไหมให้เหมาะกับการทำผ้ามัดหมี่แต่ละประเภท	73.53	17.65	8.82
1.2 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่จะใช้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละครั้ง	79.94	14.71	5.88
1.3 การฟอกไหม	85.29	14.71	-
2. <u>การทอเส้นไหมพุ่ง</u>			
2.1 การกรอ/ปั่นไหมพุ่งตามลักษณะของผ้าไหมมัดหมี่ที่จะทอ	82.35	17.65	-
2.2 การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่	35.29	38.24	26.47
2.3 การค้นเส้นไหมพุ่ง	58.82	14.71	26.47
2.4 การมัดและย้อมสีเส้นไหมพุ่ง	55.88	26.47	17.65

ตาราง 11 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	เป็น	ไม่เป็น	ไม่ทราบ
2.5 การแกะเชือกมัดหมี่	61.18	26.47	11.76
2.6 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอีก/หลอดใหญ่	79.41	20.59	-
2.7 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าหลอดเล็ก	76.47	17.64	5.88
2.8 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง	82.35	14.71	2.94
3. <u>การเตรียมเส้นไหมขึ้น</u>			
3.1 การย้อมสีเส้นไหมขึ้น	79.41	17.65	2.94
3.2 การนำเส้นไหมขึ้นไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว	82.35	17.71	2.94
3.3 การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น	85.29	14.71	-
3.4 การกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอีก/หลอดใหญ่	76.47	20.59	2.94
3.5 การคันเส้นไหมขึ้น	47.06	23.52	29.41
3.6 การม้วนเส้นไหมขึ้น	38.24	50.00	11.76
3.7 การสอดฟันฟัน/การสับทูก	26.47	55.88	17.65
3.8 การเตรียมกึ่ง	61.76	23.53	14.71
3.9 การถักตะกอล/การผูกเขา	14.71	67.65	17.64
4. <u>การทอเป็นผืนผ้า</u>			
4.1 การเตรียมกึ่งก่อนทอ	64.71	26.47	8.82
4.2 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย	79.41	17.65	2.94

ตาราง 11 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	เป็น	ไม่เป็น	ไม่ทราบ
4.3 การเหยียบตะกอล	82.36	17.65	-
4.4 การพุ่งกระส่าย	70.59	26.47	2.84
4.5 การจัดลวดลายและริมขอบผ้า	76.47	20.59	2.84
4.6 การกระแทกฟืม	85.29	14.71	-
4.7 การชิงหน้าผ้าที่ทอให้ตั้ง	73.52	17.65	8.82
4.8 การเก็บก้นหรือหูกเมื่อหยุดพักการทอ	50.00	35.29	14.71
5. <u>การจัดการและการตลาดเบื้องต้น</u>			
5.1 การวางแผนการผลิตหรือทอให้เหมาะสม กับฤดูกาลและความต้องการของ ตลาด	61.76	17.65	20.59
5.2 การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอ ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน และ งบประมาณ	76.47	17.65	5.88
5.3 การจัดการเกี่ยวกับการผลิตหรือ การทอ	61.76	29.41	8.82
5.4 การประเมินมาตรฐานการผลิตหรือ การทอ	70.59	17.65	11.76

ตาราง 11 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	เป็น	ไม่เป็น	ไม่ทราบ
5.5 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตหรือการทอ	23.53	52.94	23.53
5.6 การกำหนดราคาในการขาย	67.65	29.41	2.94
5.7 การทำบัญชีการขาย	20.59	47.06	32.35
5.8 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย	61.76	17.65	20.59
5.9 การหาตลาดและการขยายตลาด	52.94	20.58	26.47

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่มีความเห็นว่า สมรรถภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ทั้ง 5 ด้านเป็นสมรรถภาพพื้นฐานเกือบทั้งหมด ยกเว้นสมรรถภาพบางรายการได้แก่ สมรรถภาพในการออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ สมรรถภาพเกี่ยวกับ การม้วนเส้นไหมขึ้น การสอดฟันเข็ม หรือการสับทูก การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอ และการกำหนดราคาในการขาย

4.2.3 ผลการพิจารณาว่าสมรรถภาพใดบ้างเป็นสมรรถภาพที่ต้องทำหรือปฏิบัติเป็นประจำ ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

การพิจารณาในประเด็นนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 34 คน มาหาค่าร้อยละในการพิจารณาว่าได้ทำ หรือ

ปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ ตามสมรรถภาพที่กำหนดเป็นประจำหรือไม่ ได้ผลปรากฏดัง
ตาราง 12

ตาราง 12 แสดงค่าร้อยละในการตอบของผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติการกิจกรรมต่าง ๆ
สมรรถภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	ทำทุกครั้ง	ทำบางครั้ง	ไม่ทราบ
1. <u>การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น</u>			
1.1 การเลือกเส้นไหมให้เหมาะกับการ ทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท	76.47	23.53	-
1.2 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่จะ ใช้ในการทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละครั้ง	82.35	17.65	-
1.3 การฟอกไหม	97.06	2.94	-
2. <u>การเตรียมเส้นไหมพุ่ง</u>			
2.1 การกรอ/ปั่นเส้นไหมพุ่งตามลักษณะของ ผ้าไหมมัดหมี่ที่จะทอ	85.29	14.71	-
2.2 การออกแบบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่	70.59	29.41	-
2.3 การค้นเส้นไหมพุ่ง	79.59	2.94	-
2.4 การมัดและข้อมสีเส้นไหมพุ่ง	97.06	2.94	-
2.5 การแกะเชือกมัดหมี่	85.29	14.71	-
2.6 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอัก/ หลอดใหญ่	70.58	29.41	-

ตาราง 12 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	ทำทุกครั้ง	ทำบางครั้ง	ไม่ทราบ
2.7 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าหลอดเล็ก	94.12	2.94	2.94
2.8 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง	97.06	2.94	-
3. <u>การเตรียมเส้นไหมขึ้น</u>			
3.1 การข้อมสีเส้นไหมขึ้น	97.06	2.94	-
3.2 การนำเส้นไหมขึ้นไปชุบน้ำมันปิ้ง/น้ำข้าว	94.12	5.88	-
3.3 การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น	91.18	8.82	-
3.4 การกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอัก/หลอดใหญ่	73.53	26.47	-
3.5 การคันเส้นไหมขึ้น	91.18	8.82	-
3.6 การม้วนเส้นไหมขึ้น	67.65	32.35	-
3.7 การสอดฟันเข็ม/การสับทูก	52.94	47.06	-
3.8 การเตรียมกัก	94.12	5.88	-
3.9 การปักตะกอล/การผูกเขา	47.06	52.94	-
4. <u>การทอเป็นผืนผ้า</u>			
4.1 การเตรียมกีก่อนทอ	79.41	14.71	-
4.2 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย	82.24	11.76	-
4.3 การเหยียบตะกอล	100.00	-	-

ตาราง 12 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	ทำทุกครั้ง	ทำบางครั้ง	ไม่ทราบ
4.4 การฟุ้งกระสวช	100.00	-	-
4.5 การจัดลวดลายและริมขอบผ้า	100.00	-	-
4.6 การกระแทกพิมพ์	100.00	-	-
4.7 การชิงหน้าผ้าที่ทอให้ตึง	88.24	8.82	-
4.8 การเก็บเส้นหรือหักเมื่อหยุดพักการทอ	67.65	29.40	2.94
5. <u>การจัดการและการตลาดเบื้องต้น</u>			
5.1 การวางแผนการผลิตหรือทอให้เหมาะสมกับฤดูกาลและความต้องการของตลาด	29.41	82.35	5.88
5.2 การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอในด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน และงบประมาณ	62.38	38.24	-
5.3 การจัดการเกี่ยวกับการผลิตหรือการทอ	50.00	50.00	-
5.4 การประเมินมาตรฐานการผลิตหรือการทอ	70.59	26.47	2.94
5.5 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอ	11.76	88.24	-

ตาราง 12 (ต่อ)

สมรรถภาพ	ค่าร้อยละ		
	ทำทุกครั้ง	ทำบางครั้ง	ไม่ทราบ
5.6 การกำหนดราคาในการขาย	52.94	47.06	-
5.7 การทำบัญชีการขาย	8.82	91.18	-
5.8 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย	26.47	70.59	2.94
5.9 การหาตลาดและการขยายตลาด	23.53	70.59	5.88

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่พิจารณาเห็นว่า สมรรถภาพการทอผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวข้างต้น เป็นสมรรถภาพที่ปฏิบัติเป็นประจำหรือทำทุกครั้งเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสมรรถภาพในด้านการถักตะกอล การวางแผนการผลิตหรือการทอให้เหมาะกับฤดูกาลและความต้องการของตลาด ด้านการจัดการเกี่ยวกับการผลิตและการทอ ด้านการทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตและการทอ ด้านการทำบัญชีการขาย ด้านการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย และด้านการหาตลาดและการขยายตลาด ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า เป็นสมรรถภาพที่ทำบางครั้งเป็นส่วนใหญ่

จากการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของสมรรถภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ข้างต้น กล่าวได้โดยสรุปว่า สมรรถภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ได้จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีความเที่ยงตรง และสอดคล้องกับที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

ผลการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนแรก และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลของการดำเนินการจะประกอบด้วย ผลของการดำเนินการในภารกิจที่สำคัญ 2 ประการ คือการกำหนดโครงร่างหลักสูตร และการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลของการกำหนดโครงร่างหลักสูตร

การดำเนินการกำหนด โครงร่างหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้มีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ส่วนประกอบคือสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม หน้วยการฝึกอบรมและแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้โดยรายละเอียดของส่วนประกอบดังกล่าวจะได้กล่าวถึงในหัวข้อของผลการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตรในลำดับต่อไป

2. ผลการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร

ผลการสร้างและพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

สภาพปัญหาและความจำเป็น

การพัฒนาประเทศในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแต่ในขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดปัญหาดังๆ หลายประการปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่ ปัญหาความยากจน และปัญหาการกระจายรายได้ของประชาชนในชนบท กล่าวคือประชาชนมีแนวโน้มยากจน และมีความแตกต่างระหว่างรายได้ของประชาชนในเมืองและชนบทมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อ

ความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ก็เพราะประชาชนในชนบทนั้นเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จากการวิเคราะห์สาเหตุจะพบสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกผลการพัฒนาที่ผ่านมาั้นผู้ได้รับประโยชน์ส่วนใหญ่ คือประชาชนในเขตเมือง ส่วนประชาชนในชนบทได้รับประโยชน์น้อยมากและประการที่สอง เนื่องจากประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีแนวโน้มการลงทุนสูงขึ้นแต่ผลตอบแทนในด้านราคาลดลงทางเลือกอันหนึ่งสำหรับการแก้ปัญหาดังกล่าวที่ทั้งภาครัฐ เอกชน และนักวิชาการ ได้เสนอตรงกันก็คือการส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทประกอบอาชีพเสริมบนพื้นฐานของเกษตรกรรมโดยเฉพาะอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่กำลังขยายตัวและได้รับความนิยมของตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยการพยายามส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทผลิตมากขึ้นจากที่เคยเป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน เป็นการผลิตในรูปแบบอุตสาหกรรมเพื่อการค้ามากขึ้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ จะสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่กำลังจะเข้าไปสู่ การเป็นประเทศอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาการกระจายรายได้ของประชาชนในชนบท โดยการส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการผลิตและการตลาดมากขึ้น

สำหรับอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่นั้น ก็เป็นอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนประเภทหนึ่งที่กลุ่มพื้นบ้านของเกษตรกรรม ซึ่งประชาชนในชนบทยังมุ่งผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน และในปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยม รวมทั้งเป็นความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศจนทำให้การผลิตผ้าไหมมัดหมี่ไม่เพียงพอับความต้องการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของประชาชนในชนบทให้ประกอบอาชีพนี้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อการค้าจึงมีผู้ทางที่จะประสบความสำเร็จ แต่จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ พบว่าประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังมีศักยภาพไม่เพียงพอ เรายังจะผลิตผ้าไหมมัดหมี่ ให้มี

คุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด กล่าวคือประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อันเนื่องมาจากสาเหตุที่สำคัญหลายประการได้แก่ ประการแรกการทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและอยู่ในวงจำกัดเฉพาะบุตรหลานหรือผู้ที่สนใจจริง ๆ ส่งผลให้กำลังคนและวิชาการด้านนี้ ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ประการที่สองประชาชนในชนบทยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้และทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างเป็นระบบ จึงทำให้ศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ประการที่สาม วิชาการด้านการทอผ้าไหมมัดหมี่ยังไม่ได้รับการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบสำหรับการถ่ายทอดแก่ชนรุ่นหลัง ทำให้วิชาการด้านนี้ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร จึงนำไปสู่การขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต หรือการทอเพื่อให้ได้ ทั้งปริมาณและคุณภาพที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ประการที่สี่การทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นเรื่องที่ยุกยากซับซ้อน ต้องอาศัยความประณีตบรรจง และใช้เวลามากก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและไม่เป็นที่น่าสนใจ ประชาชนในชนบทจึงหันไปประกอบอาชีพอื่นมากกว่า ดังเช่น ในช่วงฤดูแล้งประชาชนในชนบทจะอพยพเข้ามาทำงานในเขตเมืองโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และประการที่ห้า ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทเองทำให้ไม่มีทุนในการผลิตหรือทอผ้าไหมมัดหมี่ ประกอบกับราคาเส้นไหมซึ่งเป็นวัสดุสำคัญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ก็มีแนวโน้มราคาสูงขึ้นมากด้วย

จากสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การที่จะทำให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การช่วยแก้ปัญหาความยากจน ปัญหาการกระจายรายได้ และเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอันดีงาม ในเรื่องการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ไป จึงควรที่จะมีการฝึกอบรมให้ประชาชนในชนบทมีความรู้ มีทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ แต่เนื่องจากการฝึกอบรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องอาศัยหลักสูตรที่ดีมีคุณภาพเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางหรือแนวทางหลักในการฝึกอบรม ประกอบในอดีตที่ผ่านมายังไม่มีหลักสูตรอย่างเป็นทางการที่ใช้ฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวเลย ดังนั้นในเบื้องต้นของการพัฒนาอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทให้เป็นหลักสูตรที่ดีมีคุณภาพดี สามารถใช้เป็นแนวทางหลักในการฝึกอบรมให้ประชาชนในชนบท มีความรู้ มีทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ รวมทั้งสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพดีด้วย และในระยะยาวถ้าหากมีการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างกว้างขวางก็จะทำให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในชนบทมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ก็จะลดลง และอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ก็จะได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น และเพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. มีทักษะเพียงพอในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่และสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพดีได้ด้วย
3. มีทัศนคติที่ดีตลอดจนตระหนักและเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

สมรรถภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทมุ่งเน้นให้
ผู้ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้มีสมรรถภาพดังนี้

1. สมรรถภาพด้านความรู้ มุ่งให้ผู้ผ่านการอบรมมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น
และเพียงพอเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในด้านต่อไปนี้

- 1.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.2 การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.3 การทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.4 การทำเส้นยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.5 การทอเป็นผืนผ้า
- 1.6 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

2. สมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิควิธี มุ่งให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีทักษะ
และเทคนิควิธีในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในด้านต่อไปนี้

- 2.1 การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 2.2 การทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 2.3 การทำเส้นยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 2.4 การทอเป็นผืนผ้าตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.5 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

3. สมรรถภาพด้านจิตใจ มุ่งให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีทัศนคติที่ดีและเห็น
คุณค่าของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

หน่วยการฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท แบ่งเนื้อหาของการฝึกอบรมออกเป็นหน่วยการฝึกอบรม 6 หน่วยฝึกอบรม ดังนี้

หน่วยที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อเรื่องดังนี้

- 1.1 ประวัติความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่
- 1.2 แนวนโยบายของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.3 กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
- 1.4 ภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
- 1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

หน่วยที่ 2 การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรมดังนี้

- 2.1 ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 2.2 การคัดเลือกเส้นไหม
- 2.3 การกะปริมาณเส้นไหม
- 2.4 การฟอกไหม

หน่วยที่ 3 การทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรมดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการทำเส้นพุ่ง
- 3.2 การออกแบบลวดลาย

3.3 การกรอเส้นพุ่งเข้าอีก

3.4 การค้นเส้นพุ่ง

3.5 การมัดหมี่และการขัดมสี

3.6 การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการขัดมสี

3.7 การกรอเส้นพุ่งเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ ภายหลังจากที่ขัดมสีครบ ถ้วนและแกะเชือกเสร็จแล้ว

3.8 การกรอเส้นพุ่งจากอีกหรือหลอดใหญ่เข้าหลอดเล็ก

3.9 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

หน่วยที่ 4 การทำเส้นยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรวมดังนี้

4.1 ขั้นตอนการทำเส้นยืน

4.2 การขัดมสีเส้นยืน

4.3 การนำเส้นยืนไปชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าว

4.4 การกระตุกและตากเส้นยืน

4.5 การกรอเส้นยืนเข้าอีก

4.6 การค้นเส้นยืน

4.7 การมัดวนเส้นยืน

4.8 การสอดฟันเข็ม

4.9 การเตรียมกึ่ง

4.10 การเก็บหรือการถักตะกอล

หน่วยที่ 5 การทอเป็นผืนผ้า มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรวมดังนี้

5.1 ขั้นตอนการทอเป็นผืนผ้า

5.2 การเตรียมกึ่งก่อนทอ

5.3 การนำหลอดฟุ้งส่อดกระสวย

5.4 การเหยียบตะกอล

5.5 การฟุ้งกระสวย

5.6 การจัดลวดลายและริมขอบผ้า

5.7 การกระแทกพิมพ์

5.8 การชิงหน้าผ้าที่ทอให้ตึง

5.9 การเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอ

หน่วยที่ 6 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่
มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรมดังนี้

6.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้า
ไหมมัดหมี่

6.2 กระบวนการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

6.3 การวางแผนการผลิตเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

6.4 การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.5 การจัดการเกี่ยวกับการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.6 การประเมินมาตรฐานผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่

6.7 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.8 การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

6.9 การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่

6.10 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

6.11 การหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

รายละเอียดของแต่ละหน่วยการฝึกอบรม

หน่วยที่ 1

มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบายแนวนโยบายของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. อธิบายและเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของกระบวนการผลิตและรูปแบบการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้
4. อธิบายภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตได้
5. อธิบายความสำคัญ และประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ประวัติความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่
2. แนวนโยบายของภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

3. กระบวนการและรูปแบบการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
4. ภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
5. ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในทุกหัวข้อ
2. ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อ

สื่อการฝึกอบรม

1. เอกสารคู่มือการฝึกอบรมหน่วยที่ 1
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. รูปภาพแสดงรูปแบบต่าง ๆ ของผ้าไหมมัดหมี่
4. แผนที่ประเทศไทยและแผนที่โลกประกอบการบรรยายภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และ ผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลในแต่ละหัวข้อ เป็น 5

ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมเพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินใจระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองและผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้ภายหลังการฝึกอบรมในหัวข้อใดต่ำกว่าระดับ 3 จะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย ชักถามและเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หน้าที่ 2

การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบายและเลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภทได้
3. กะประมาณปริมาณเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้
4. ฟอกไหมได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนในการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การเลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท
 - 2.1 ประเภทของเส้นไหม
 - 2.2 การเลือกเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท
3. การกะประมาณปริมาณเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละครั้ง
 - 3.1 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่เป็นเส้นพุ่ง และเส้นยืนให้พอเหมาะกับฟืม และความยาวผืนผ้าที่จะทอเมื่อได้จากปอชไหมหรือเช็ดไหม

3.2 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่เป็นเส้นพุ่ง และเส้นยืนให้พอ
 เหมาะกับฟืม และความยาวผืนผ้าที่จะทอโดยวิธีการข้าง

4. การฟอกไหม

4.1 จุดประสงค์ของการฟอกไหม

4.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการฟอกไหม

4.3 วิธีการฟอกไหม

4.4 ข้อควรระมัดระวังในการฟอกไหม

กิจกรรมการฝึกอบรบ

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมไหม
 เบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ในทุกหัวข้อ
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรบเป็นกลุ่ม ๆ 5 คน เพื่อศึกษาเอกสาร
 และอภิปรายหาข้อสรุปร่วมกันในการทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท เช่น ผ้าถุง ผ้า
 คลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ฯลฯ ควรใช้ไหมชนิดใดเป็นเส้นพุ่งและเส้นยืน
 แล้วเสนอผลงานของกลุ่ม
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่จะใช้ในการทอผ้า
 ไหมมัดหมี่ตามใบงานที่กำหนดเป็นรายบุคคล
4. ผู้ให้การฝึกอบรบ สาธิตการฟอกไหมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบดูเป็น
 ตัวอย่าง
5. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบ ฝึกปฏิบัติการฟอกไหมตามใบงานที่กำหนดเป็น
 รายบุคคล
6. บรรยายสรุปบทวน ชักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ในทุกหัวข้อ

สื่อการเรียนรู้

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 2
2. ภาพสื่อประกอบการบรรยาย
3. โหมดชนิดต่าง ๆ และผ้าไหมมัดหมี่ชนิดต่าง ๆ
4. ใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการกะประมาณปริมาณไหม
5. ใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการฟอกไหม
6. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการกะประมาณปริมาณเส้นไหม เช่น คอชไหม ดิน ส่ววัด ตราชั่ง และเส้นด้ายหรือเชือกฟาง เป็นต้น
7. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสาธิตการฟอกไหม เช่น ฝัก ฟอกไหม ตราชั่ง สบู่ก้อน สบู่ขี้เถ้า โซดาแอช และน้ำ เป็นต้น

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความรู้ และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการใช้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การเรียนรู้ประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการเตรียมไหมเบื้องต้นในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล 5 ระดับตั้งแต่มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)
2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินระดับความรู้ และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการใช้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การเรียนรู้ประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ ความรู้ และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้าหลังการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่น

เดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มิในระดับคะแนนความรู้ และทักษะภายหลังการฝึกอบรมในหัวข้อใดต่ำกว่าระดับ 3 จะต้องได้รับการซ่อมเสริมและฝึกทักษะเพิ่มเติมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่า ระดับ 3

3. สิ่งเกิดการณ์มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การซักถามปัญหาและการฝึกปฏิบัติการต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกกะประมาณปริมาณไหมและการฟอกไหม

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 2

เรื่อง การกะประมาณปริมาณเส้นไหม

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่ใช้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดที่เป็นผ้าถุง ตามข้อมูลที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ถ้าใช้ฝีม 45 หลบ ทอผ้าจำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร จงหาว่าจะใช้ไหมที่เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืนอย่างละกี่ปอล เมื่อกำหนดให้

- 1.1 ใช้ไหมน้อยที่เป็นไหมพื้นบ้านทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- 1.2 ใช้ไหมพื้นบ้านโดยเส้นพุ่งเป็นไหมกลางและเส้นยืนเป็นไหมน้อย
- 1.3 ใช้ไหมโรงงานโดยทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืนเป็นไหม 4
- 1.4 ใช้ไหมโรงงานโดยเส้นพุ่งเป็นไหม 6 และเส้นยืนเป็นไหม 4
- 1.5 ใช้เส้นยืนเป็นไหมโรงงานคือไหม 4 และเส้นพุ่งเป็นไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง

2. ถ้าใช้ฝีม 45 หลบ ทอผ้าจำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร จงหาว่าจะใช้ไหมที่เป็นเส้นพุ่ง และเส้นยืนอย่างละกี่กิโลกรัม เมื่อกำหนดให้

- 2.1 ใช้ไหมน้อยที่เป็นไหมพื้นบ้านทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- 2.2 ใช้ไหมพื้นบ้านโดยเส้นพุ่งเป็นไหมกลางและเส้นยืนเป็นไหมน้อย
- 2.3 ใช้ไหมโรงงานโดยทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืนเป็นไหม 4
- 2.4 ใช้ไหมโรงงานโดยเส้นพุ่งเป็นไหม 6 และเส้นยืนเป็นไหม 4
- 2.5 ใช้เส้นยืนเป็นไหมโรงงานที่เป็นไหม 4 และเส้นพุ่งเป็นไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 2

เรื่อง การฟอกไหม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการฟอกไหมตามขั้นตอนที่สำคัญให้ดูเป็นตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยทำการฟอกไหมคนละ 1 กิโลกรัม
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามภายหลังการฟอกไหม ดังนี้
 - 2.1 การฟอกไหมมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการฟอกไหมมีอะไรบ้าง
 - 2.3 การฟอกไหมมีวิธีการอย่างไรและท่านใช้ส่วนผสมอะไรบ้าง
 - 2.4 ท่านทราบได้อย่างไรว่าท่านฟอกไหมออกแล้ว
 - 2.5 จงสรุปขั้นตอนของการฟอกไหมที่ท่านทำ
 - 2.6 ท่านคิดว่าอะไรเป็นข้อที่ควรระมัดระวังในการฟอกไหม เพราะ

เหตุใด

หน่วยที่ 3

การทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. ออกแบบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. กรอเส้นพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีกได้ถูกต้องเหมาะสม
4. คั่นเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. มัดหมี่และข้อมสี่เส้นพุ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดได้
6. แกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการข้อมสี่ครบแล้วได้ถูกต้องและเหมาะสม
7. กรอเส้นพุ่งที่ข้อมสี่ครบตามเกณฑ์และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอีก

หรือหลอดใหญ่ได้ ถูกต้องและเหมาะสม

8. กรอเส้นพุ่งมัดหมี่หลังจากที่กรอเข้าอีกหรือหลอดใหญ่เรียบร้อยแล้วเข้าหลอดเล็กได้ถูก ต้องและเหมาะสม

9. ร้อยหลอดเล็กที่กรอเส้นพุ่งมัดหมี่เสร็จแล้ว เป็นพวงได้ถูกต้อง และเหมาะสม

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนของการทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การออกแบบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการออกแบบบลวดลาย

2.2 การออกแบบหลอดฉายโดยวิธีดั้งเดิม

- (1) การนับลำ
- (2) การลอกฉาย

2.3 การออกแบบหลอดฉายบนกระดาษกราฟ

- (1) การคำนวณลำ
- (2) การวาดหลอดฉาย
- (3) การระบายสี

3. การกรอเส้นพุ่งภายหลังการพอกและเข้าอีก

- 3.1 จุดประสงค์ของการกรอ
- 3.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
- 3.3 วิธีการกรอ
- 3.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอ

4. การคืนเส้นพุ่ง

- 4.1 จุดประสงค์การคืนการเส้นพุ่ง
- 4.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
- 4.3 วิธีการคืนเส้นพุ่ง
- 4.4 ข้อควรระมัดระวังในการคืนเส้นพุ่ง

5. การมัดหมี่และการย้อมสี

- 5.1 จุดประสงค์ของการมัดหมี่และการย้อมสี
- 5.2 ขั้นตอนการมัดหมี่และการย้อมสี
- 5.3 การมัดหมี่
 - (1) วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - (2) วิธีการมัดหมี่

(3) ข้อควรระมัดระวังในการมัดหมี่

5.4 การข้อมสี่

(1) สีและประเภทของสีที่ใช้ข้อม

(2) หลักและวิธีการข้อมสี่

(3) วัสดุและอุปกรณ์ในการข้อมสี่

(4) วิธีการข้อมสี่มัดหมี่

(5) ข้อควรระมัดระวังในการข้อมสี่

6. การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการข้อมสี่

6.1 จุดประสงค์ของการแกะเชือก

6.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

6.3 วิธีการแกะเชือกมัดหมี่

6.4 ข้อควรระมัดระวังในการแกะเชือกมัดหมี่

7. การกรอเส้นพุ่งที่ข้อมสี่ครบตามเกณฑ์ และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้ว

เข้าอักหรือหลอดใหญ่

7.1 จุดประสงค์ของการกรอ

7.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอ

7.3 วิธีการกรอ

7.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอ

8. การกรอเส้นพุ่งมัดหมี่ภายหลังจากที่กรอเข้าอักหรือหลอดใหญ่เรียบร้อยแล้ว
แล้วเข้าหลอดเล็ก

8.1 จุดประสงค์การกรอ

8.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอ

8.3 วิธีการกรอ

8.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอ

9. การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

9.1 จุดประสงค์ของการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

9.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

9.3 วิธีการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

9.4 ข้อควรระมัดระวังในการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 3

2. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การออกแบบหลอดฉายผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิม

2.2 การออกแบบหลอดฉายลงบนกระดาษกราฟ

2.3 การกรอเส้นพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก

2.4 การค้นเส้นพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผ้าถุง 1 ผืน ความยาว 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ฝีม 45 หลบ โดยใช้ไหมพื้นบ้านที่เป็นไหมกลางและไหมโรงงานที่เป็นไหม 6

2.5 การมัดหมี่และการย้อมสี ในการทำผ้าถุง 1 ผืน ยาว 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร ใช้ฝีม 45 หลบ ตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) มัดหมี่และย้อมสี 2-3 สี

(2) มัดหมี่และย้อมสี 4-5 สี

(3) มัดหมี่และย้อมสี มากกว่า 5 สี

2.6 การแกะเชือกภายหลังการย้อมสี

2.7 การกรอเส้นพุ่งที่ย้อมสีครบตามเกณฑ์ และได้แกะเชือกมัดหมี่ออก แล้วเข้าอีกหรือ หลอดใหญ่

2.8 การกรอเส้นพุ่งมัดหมี่ ภายหลังจากที่กรอเข้าอีก หรือหลอดใหญ่ เรียบร้อยแล้วเข้าหลอดเล็ก

2.9 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ ที่ลวดิตให้ดูใน หัวข้อ 2.1-2.9 ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

4. บรรยายสรุปและซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายหลัง การฝึกปฏิบัติในแต่ละเรื่องจากหัวข้อ 2.1-2.9

ผลการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้าฝึกอบรมหน่วยที่ 3
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. ผ้าไหมมัดหมี่เป็นผ้าถุงลวดลายต่าง ๆ กัน อย่างน้อย 5 ผืน
4. ภาพถ่ายตัวอย่างลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ 1 ชุด จำนวน 36 ภาพ
5. วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสาธิตการทำเส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
6. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติทำเส้นพุ่ง จากหัวข้อ 2.1-2.9

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 3 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะ ก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นราย

บุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการทำเส้นพุ่งในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้ และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะ และความก้าวหน้าภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีการระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมในหัวข้อใดต่ำกว่าระดับ 3 จะต้องได้รับการซ่อมเสริม และฝึกทักษะเพิ่มเติมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงามและความประณีตบรรจงในการทำเส้นพุ่งของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้าฝึกอบรมออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิมโดยการลอกลายจากผ้าตัวอย่างลงบนกระดาษ และระบายสีเส้นตามแบบที่เห็นในต้นแบบอย่างน้อย 5 ลวดลาย
2. ให้ผู้เข้าฝึกอบรม ออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่โดยลอกลายจากผ้าตัวอย่างที่กำหนดให้ จำนวน 5 ผืน ลงบนกระดาษแล้วระบายสีให้ต่างไปจากต้นแบบ
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่บนกระดาษกราฟ โดยคิดลวดลาย ขึ้นเองพร้อมกับระบายสีให้สวยงามตามใจชอบ อย่างน้อยคนละ 5 ลวดลาย

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การกรอเส้นพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก ให้พอเหมาะสมอย่างน้อยคนละ 6 ลัก
2. ภายหลังการกรอเส้นพุ่งเข้าอีกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบตามต่อไปนี้
 - 2.1 การกรอเส้นพุ่งเข้าอีกมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นพุ่งเข้าอีกมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีกรอเส้นพุ่งเข้าอีกทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีกมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การคันเส้นพุ่ง

1. ให้ผู้เข้าฝึกอบรมคันไหมพุ่งสำหรับการทำผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืนซึ่งแต่ละผืนมีความยาว 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง และฟืมที่ใช้เป็นฟืม 45 หลบ ทั้งนี้โดยมีลวดลายของสีที่จะใช้ย้อม 2-3, 4-5 และมากกว่า 5 สีตามแบบที่กำหนดให้ อย่างละ 1 ผืน ส่วนที่เหลือให้มีสี 2-3, 4-5 และมากกว่า 5 สีอย่างละ 1 ผืน ตามแบบที่คิดขึ้นเอง

2. ภายหลังการคันไหมพุ่งแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การคันเส้นพุ่งมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการคันเส้นพุ่งมีอะไรบ้าง
- 2.3 วิธีในการคันเส้นพุ่งทำอย่างไร
- 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการคันเส้นพุ่งมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การมัดหมี่และการข้อมสี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม นำเส้นพุ่งที่ค้นไว้สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุงจำนวน 6 ผืน ตามเงื่อนไขและแบบที่กำหนดให้มัดและข้อมสี่ ดังนี้

- 1.1 มัดและข้อม 2-3 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและข้อมตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและข้อมตามแบบที่คิดขึ้นเอง
- 1.2 มัดและข้อม 4-5 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและข้อมตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและข้อมตามแบบที่กำหนด
- 1.3 มัดและข้อมมากกว่า 5 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและข้อมตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและข้อมตามแบบที่คิดขึ้นเอง

2. ภายหลังการมัดและข้อมสี่เสร็จแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การมัดและข้อมสี่เส้นพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 การมัดและข้อมสี่เส้นพุ่งใช้วัสดุและอุปกรณ์อะไรบ้าง
- 2.3 วิธีการมัด และข้อมสี่เส้นพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ทำอย่างไรบ้าง
- 2.4 การมัดและข้อมสี่เส้นพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการซ้อมสี

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แกะเชือกมัดหมี่ภายหลังที่ได้ซ้อมสีครบถ้วนตามเกณฑ์แล้ว จาก ปอขหมี่หรือเส้นพุ่งมัดหมี่ที่มัดและซ้อมสี สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน

2. เมื่อแกะปอขหมี่ที่จะทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน เสร็จแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การแกะเชือกมัดหมี่ ภายหลังการซ้อมสีครบถ้วนแล้วมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะเชือกมัดหมี่มีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการแกะเชือกมัดหมี่ทำอย่างไร

2.4 การแกะเชือกมัดหมี่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การกรอเส้นพุ่งที่ย้อมสีครบตามเกณฑ์
และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอักหรือหลอดใหญ่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กรอเส้นพุ่งที่ย้อมสีครบตามเกณฑ์ และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้ว เข้าอักหรือหลอดใหญ่ให้พอเหมาะโดยให้กรอออกเพียง 1 ผืน หรือ 1 ปอขหมี่ ส่วนที่เหลืออีก 5 ปอข ให้เก็บไว้กรอเป็นช่วง ๆ เมื่อทอเสร็จแต่ละผืน

2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นพุ่งที่ย้อมสีและได้แกะเชือกมัดหมี่ออก เข้าอักหรือหลอดใหญ่ครบ 1 ปอข หรือ 1 ผืน ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การกรอเส้นพุ่งที่ย้อมสีตามเกณฑ์ และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้ว เข้าอักหรือหลอดใหญ่มีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นพุ่งมัดหมี่ดังกล่าว เข้าอักหรือหลอดใหญ่มีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการกรอเส้นพุ่งมัดหมี่ดังกล่าวเข้าอักหรือหลอดใหญ่ทำอย่างไร

2.4 การกรอเส้นพุ่งมัดหมี่ดังกล่าวเข้าอักหรือหลอดใหญ่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การกรอเส้นพุงมัดหมี่ภายหลังการกรอเข้าอีก
หรือหลอดใหญ่เข้าหลอดเล็ก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นพุงมัดหมี่ภายหลังการกรอเข้าอีก หรือหลอดใหญ่แล้วเข้าหลอดเล็กให้พอเหมาะสมหมด จำนวน 1 ผืน สำหรับส่วนที่เหลืออีก 5 ผืนให้เก็บไว้กรอเป็นช่วง ๆ เมื่อต้องการทอผ้าผืนต่อไป

2. เมื่อกรอเส้นพุงมัดหมี่เข้าหลอดเล็กครบ จำนวน 1 ผืน แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การกรอเส้นพุงมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นพุงมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการกรอเส้นพุงมัดหมี่เข้าหลอดเล็กทำอย่างไรบ้าง

2.4 ข้อควรระมัดระวัง ในการกรอเส้นพุงมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ร้อยหลอดเล็กจากที่กรอได้จากอีกหรือ หรือ หลอดใหญ่ตามลำดับจนครบทุกหลอดในจำนวน 1 ผืน สำหรับส่วนที่เหลืออีก 5 ผืน เมื่อกรอเข้าหลอดเล็กแล้วก็ให้เก็บไว้ร้อยเป็นช่วง ๆ ภายหลังการกรอเส้นพวงมัดหมี่ สำหรับการทอในผืนต่อ ๆ ไป

2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยหลอดเล็กเส้นพวงมัดหมี่ ในจำนวน 1 ผืน เสร็จแล้วให้ตอบ คำถามต่อไปนี้

2.1 การร้อยหลอดเล็กของเส้นพวงมัดหมี่เป็นพวงมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการร้อยหลอดเล็กของเส้นพวงมัดหมี่มีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการร้อยหลอดเล็กเส้นพวงมัดหมี่ทำอย่างไร

2.4 ข้อควรระมัดระวัง ในการร้อยหลอดเล็กเส้นพวงมัดหมี่เป็นพวงมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

หน่วยที่ 4

การทำเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการทำเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. ย้อมสีเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำเส้นขึ้นภายหลังการย้อมสีแล้วชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าวได้พอเหมาะ
4. กระตุกและตากเส้นขึ้นภายหลังการชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าวได้ถูกต้องเหมาะสม
5. กรอเส้นขึ้นภายหลังการชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าวและกระตุกตากแห้งแล้วเข้าอีกได้ถูกต้องเหมาะสม
6. คั่นเส้นขึ้นที่จะใช้สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
7. ม้วนเส้นขึ้นได้ถูกต้องเหมาะสม
8. นำเส้นขึ้นที่ม้วนแล้วไปสอดฟันเข็มได้ถูกต้อง
9. เตรียหมักได้ถูกต้องและเหมาะสม
10. ถักตะกอหรือเก็บตะกอได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนการทำเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การย้อมสีเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการย้อมสีเส้นขึ้น

- 2.2 การเลือกและการกำหนดสีของเส้นขึ้น
- 2.3 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการย้อมสี
- 2.4 วิธีการย้อมสีเส้นขึ้น
- 2.5 ข้อควรระมัดระวังในการย้อมสีเส้นขึ้น
3. การนำเส้นขึ้นภายหลังการย้อมสีแล้วไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.1 จุดประสงค์ของการนำเส้นขึ้นไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 3.3 วิธีการนำเส้นขึ้นชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.4 ข้อควรระมัดระวังในการนำเส้นขึ้นไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
4. การกระตุกและตากเส้นขึ้น
 - 4.1 จุดประสงค์ของการกระตุกและตากเส้นขึ้น
 - 4.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 4.3 วิธีการกระตุกและตากเส้นขึ้น
 - 4.4 ข้อควรระมัดระวังในการกระตุกและตากเส้นขึ้น
5. การกรอเส้นขึ้นภายหลังการชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวและกระตุก
ตากแห้งแล้วเข้าอีก
 - 5.1 จุดประสงค์ของการกรอเส้นขึ้นเข้าอีก
 - 5.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 5.3 วิธีการกรอเส้นขึ้นเข้าอีก
 - 5.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นขึ้นเข้าอีก
6. การคันเส้นขึ้น
 - 6.1 จุดประสงค์ของการคันเส้นขึ้น
 - 6.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 6.3 วิธีการคันเส้นขึ้น

6.4 ข้อควรระมัดระวังในการคันเส้นขึ้น

7. การม้วนเส้นขึ้น

7.1 จุดประสงค์ของการม้วนเส้นขึ้น

7.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

7.3 วิธีการม้วนเส้นขึ้น

7.4 ข้อควรระมัดระวังในการม้วนเส้นขึ้น

8. การสอดฟันเพิ่ม

8.1 จุดประสงค์ของการสอดฟันเพิ่ม

8.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

8.3 วิธีสอดฟันเพิ่ม

8.4 ข้อควรระมัดระวังในการสอดฟันเพิ่ม

9. การเตรียมก่

9.1 จุดประสงค์ของการเตรียมก่

9.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

9.3 วิธีการเตรียมก่

9.4 ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมก่

10. การถักหรือเก็บตะกอ

10.1 จุดประสงค์ของการถักตะกอ

10.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

10.3 วิธีการถักตะกอ

10.4 ข้อควรระมัดระวังในการถักตะกอ

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยาย และอภิปรายร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 4
2. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 การย้อมสีเส้นยืนโดยใช้ไหมโรงงานที่เป็นไหม 4 จำนวน 2 ปอชหรือ 2 เช็ด
 - 2.2 การนำเส้นยืนไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 2.3 การกระตุกและตากเส้นยืน
 - 2.4 การกรอเส้นยืนที่กระตุกตากแล้วเข้าอีก
 - 2.5 การค้นเส้นยืนสำหรับฟืม 45 หลบ จำนวน 2 ผืน หรือยาว 4 เมตร
 - 2.6 การม้วนเส้นยืน
 - 2.7 การสอดฟันฟืม
 - 2.8 การเตรียมกึ่ง
 - 2.9 การถักหรือเก็บตะกอล โดยถักหรือเก็บตะกอล 3 ตะกอล สำหรับฟืม 45 หลบ
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการทำเส้นยืนในเรื่องต่าง ๆ ที่สาธิตให้ดูในหัวข้อ 2.1 - 2.9 ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน
4. บรรยายสรุปและซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายหลังการฝึกปฏิบัติในแต่ละเรื่อง จากหัวข้อ 2.1 - 2.9

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย

3. วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสาธิตการทำเส้นขึ้น ในแต่ละหัวข้อ จากหัวข้อ 2.1 - 2.9

4. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการทำเส้นขึ้นในหัวข้อ 2.1 - 2.9

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 4 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการทำเส้นขึ้นในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมเพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การซักถามปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงามและความประณีตบรรจงต่าง ๆ ในการทำเส้นขึ้นของผู้รับการฝึกอบรมตลอดการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4
เรื่อง การย้อมสีเส้นยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการย้อมสีเส้นยืน สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุงจำนวน 6 ผืนๆ ละ 2 เมตร กว้าง 1 เมตรโดยใช้ฟืม 45 หลา และใช้ไหมโรงงานชนิดไหม 4 โดยเลือกให้เหมาะสม

2. เมื่อปฏิบัติการย้อมสีเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การย้อมสีเส้นยืนมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 ท่านมีหลักการเลือก/กำหนดสีเส้นยืนอย่างไร
- 2.3 วัสดุและอุปกรณ์ในการย้อมสีเส้นยืนอะไรบ้าง
- 2.4 ท่านมีวิธีการย้อมสีเส้นยืนอย่างไร
- 2.5 ข้อควรระมัดระวังในการย้อมสีเส้นยืนมีอะไรบ้างเพราะ

เหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การนำเส้นเอ็นภายหลังการซ่อมเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง/น้ำข้าว

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นเอ็น ที่ได้ซ่อมเส้นเอ็นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุงจำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ไปชุบน้ำแข็ง/น้ำข้าว ให้ได้เส้นเอ็นที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปทอ

2. เมื่อปฏิบัติการนำเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง/น้ำข้าวเสร็จแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การนำเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง/น้ำข้าวมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง / น้ำข้าวมีอะไรบ้าง

2.3 วิธีในการนำเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง/น้ำข้าวทำอย่างไร

2.4 ข้อควรระวังในการนำเส้นเอ็นไปชุบน้ำแข็ง / น้ำข้าวมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การกระตุกและตากเส้นเอ็น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นเอ็นที่ได้รับการข้อมสีแล้วสำหรับภาวที่จะทอผ้าไหมมัดหมี่จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ที่ได้รับการชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวแล้วไปกระตุกและตากในที่ที่เหมาะสม
2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้กระตุก และตากเส้นเอ็นแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกระตุกและตากเส้นเอ็นภายหลังการชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวแล้วมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการนำเส้นเอ็นที่ชุบน้ำแป้ง/ น้ำข้าวแล้วไปกระตุกและตากมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการกระตุกและตากเส้นเอ็นที่ชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวแล้วทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกระตุกและตากเส้นเอ็นภายหลังการชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวแล้วมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การกรอเส้นขึ้นภายหลังการกระตุกและตากแห้งแล้วเข้าอีก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นขึ้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ที่ได้รับการกระตุกและตากแห้งแล้วเข้าอีกอย่างน้อย 4 อีก
2. เมื่อกรอเส้นขึ้นที่ได้รับการกระตุกและตากแห้งเข้าอีกเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกรอเส้นขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการกรอเส้นขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นขึ้นภายหลังการกระตุก และตากแห้งแล้วเข้าอีกมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การคันเส้นเอ็น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการคันเส้นเอ็นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุงมีความยาว 6 ผืนๆ ละ 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ฝีม 45 หลบและไหมโรงงานชนิดไหม 4

2. เมื่อคันเส้นเอ็น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การคันเส้นเอ็นมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการคันเส้นเอ็นมีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการคันเส้นเอ็นทำอย่างไร

2.4 ข้อควรระมัดระวังในการคันเส้นเอ็นมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การม้วนเส้นขึ้น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นขึ้นที่ทำการค้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ไปม้วน
2. เมื่อม้วนเส้นขึ้นเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การม้วนเส้นขึ้นมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการม้วนเส้นขึ้นมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการม้วนเส้นขึ้นทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการม้วนเส้นขึ้นมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การสอดฟันพิมพ์

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นเอ็นที่จะใช้ สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ซึ่งได้รับการฉนวนเรียบร้อยแล้วไปสอดฟันพิมพ์
2. เมื่อนำเส้นเอ็นสอดฟันพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การนำเส้นเอ็นสอดฟันพิมพ์มีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเส้นเอ็นไปสอดฟันพิมพ์มีอะไรบ้าง
- 2.3 ท่านมีวิธีการสอดฟันพิมพ์อย่างไรบ้าง
- 2.4 การนำเส้นเอ็นสอดฟันพิมพ์มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะ

เหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การเตรียมก่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการเตรียมก่ สำหรับทอผ้าไหม
มัดหมี่ให้เรียบร้อย โดยในกันั้นจะเป็นการนำเส้นยืนที่สอดพันพื้มเรียบร้อยแล้วขึ้นกั
ทำการชิง มัด หรือ ประกอบส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสม
2. เมื่อเตรียมกัเรียบร้อยแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การเตรียมกัมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการเตรียมกัมีอะไรบ้าง
 - 2.3 ท่านมีวิธีในการเตรียมกัอย่างไรบ้าง
 - 2.4 การเตรียมกัมีข้อควรระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การถักหรือเก็บตะกอล

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการถักตะกอล 3 ตะกอล สำหรับฟืม 45 หลบ ที่จะใช้ทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน ซึ่งได้รับการนำเส้นยืนสอดฟันฟืม และนำขึ้นก็เรียบร้อยแล้ว

2. เมื่อถักตะกอล 3 ตะกอล สำหรับฟืม 45 หลบ ที่จะใช้ทอผ้าไหมมัดหมี่เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การถักตะกอลมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการถักตะกอลมีอะไรบ้าง

2.3 การถักตะกอลทำนาคำเนินการอย่างไรบ้าง

2.4 ข้อควรระมัดระวังในการถักตะกอลมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

หน่วยที่ 5

การทอเป็นผืนผ้า

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการทอเป็นผืนผ้าได้
2. เตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่ได้เหมาะสม
3. นำหลอดพุ่งใส่กระสวยได้ถูกต้อง
4. เขี่ยขบตะกอลสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
5. พุ่งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องและเหมาะสม
6. จัดลวดลายและริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ให้ตรงกันในขณะที่ทอได้ถูกต้อง และเหมาะสม
7. กระแทกฟืมในขณะที่ทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องและเหมาะสม
8. ชิงหน้าผ้าในขณะที่ทอผ้าไหมมัดหมี่ให้ตึงได้พอเหมาะ
9. เก็บกีกี่เมื่อต้องการหยุดพักการทอได้ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนการทอเป็นผืนผ้า
2. การเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการเตรียมกีก่อนทอ
 - 2.2 วิธีการเตรียมกีก่อนทอ
 - 2.3 ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมกีก่อนทอ

3. การนำหลอดฟุ้งใส่กระสวย
 - 3.1 จุดประสงค์ของการนำหลอดฟุ้งใส่กระสวย
 - 3.2 วิธีการนำหลอดฟุ้งใส่กระสวย
 - 3.3 ข้อควรระมัดระวังในการนำหลอดฟุ้งใส่กระสวย
4. การเหี่ยยบตะกอนตะกอนผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.1 จุดประสงค์ของการเหี่ยยบตะกอน
 - 4.2 วิธีการเหี่ยยบตะกอน
 - 4.3 ข้อควรระมัดระวังในการเหี่ยยบตะกอน
5. การฟุ้งกระสวยตะกอนผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.1 จุดประสงค์ของการฟุ้งกระสวย
 - 5.2 วิธีการฟุ้งกระสวย
 - 5.3 ข้อควรระมัดระวังในการฟุ้งกระสวย
6. การจัดลวดลายและริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ตะกอน
 - 6.1 จุดประสงค์ของการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
 - 6.2 วิธีการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
 - 6.3 ข้อควรระมัดระวังในการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
7. การกระแทกฟืมตะกอนผ้าไหมมัดหมี่
 - 7.1 จุดประสงค์ของการกระแทกฟืม
 - 7.2 วิธีการกระแทกฟืม
 - 7.3 ข้อควรระมัดระวังในการกระแทกฟืม
8. การชิงหน้าผ้าตะกอนผ้าไหมมัดหมี่
 - 8.1 จุดประสงค์ของการชิงหน้าผ้า
 - 8.2 วิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการชิงหน้าผ้า

- 8.3 ข้อควรระมัดระวังในการชิงหน้าผ้า
9. การเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอ
 - 9.1 จุดประสงค์ของการเก็บกัก
 - 9.2 วิธีการเก็บกัก
 - 9.3 ข้อควรระมัดระวังในการเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอ

กิจกรรมการฝึกอบรบ

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรบ ในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 5
2. สาธิตการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบดูเป็นตัวอย่าง ครบทุกขั้นตอน จากหัวข้อเนื้อหา 2 - 9
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นรายบุคคล ตามใบงานที่กำหนด
4. สังเกต ติดตามผล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ขณะผู้เข้ารับการฝึกอบรรมฝึกปฏิบัติ
5. บรรยายสรุป และซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในทุกขั้นตอน

สื่อการฝึกอบรบ

1. คู่มือเข้ารับการฝึกอบรบหน่วยที่ 5
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสาธิตการทอผ้าไหมมัดหมี่
4. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 5 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะ ก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่ในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือมากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผล ภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินใจระดับความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกันกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้ และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นการซักถามปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงามและความประณีตบรรจงต่าง ๆ ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ของผู้รับการฝึกอบรม ตลอดการฝึกอบรมหน่วยที่ 5

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 5

เรื่อง การทอเป็นผืนผ้า

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดที่เป็นผ้าถุงคนละ 6 ผืน จากที่ได้เตรียมเส้นไหมพุ่งและเส้นยืนไว้เรียบร้อยแล้วในหน่วยที่ 3 และหน่วยที่ 4

2. เมื่อทอผ้าไหมมัดหมี่เสร็จทั้ง 6 ผืนแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 การเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่ มีคำถามดังนี้

- (1) การเตรียมกีก่อนทอมีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.2 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย มีคำถามดังนี้

- (1) การนำหลอดพุ่งใส่กระสวยมีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการนำหลอดพุ่งใส่กระสวยอย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการนำหลอดพุ่งใส่กระสวย มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.3 การเห็บตะกอลงทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การเห็บตะกอลงในการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการเห็บตะกอลงอย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการเห็บตะกอลงมีอะไรบ้างเพราะเหตุใด

2.4 การฟุ้งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การฟุ้งกระสวยในการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์ อย่างไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการฟุ้งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการฟุ้งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.5 การจัดลวดลายและริมขอบผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การจัดลวดลายและริมขอบของผ้า ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการจัดลวดลายและริมขอบผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างไร
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการจัดลวดลายและริมขอบผ้า ขณะทอผ้าไหมมัดหมี่มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.6 การกระแทกฟืมขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การกระแทกฟืมในการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์ อย่างไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการกระแทกฟืมในการทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการกระแทกฟืมขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.7 การชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การชิงหน้าผ้ามีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างไรบ้าง

- (3) ข้อควรระมัดระวัง ในการชิงหน้าผ้าขณะทผ้าไหมมัดหมี่ มี
อะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.8 การเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอ

- (1) การเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอมีจุดประสงค์อะไร
(2) ท่านดำเนินการเก็บกัก เมื่อท่านหยุดพักการทอผ้าไหมมัดหมี่
อย่างไรบ้าง
(3) การเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีข้อควร
ระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

<http://dr-thongsook.com>

หน่วยที่ 6

การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบายกระบวนการของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. วางแผนการผลิต/ทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
4. อธิบายวิธีการเตรียมปัจจัยการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
5. อธิบายวิธีการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
6. ประเมินมาตรฐานการผลิต/ผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่ได้
7. ทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
8. กำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
9. ทำบัญชี การขายผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
10. อธิบายวิธีการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่ได้
11. อธิบายวิธีการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่ได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่
2. กระบวนการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่
3. การวางแผนการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 3.1 จุดประสงค์ของการวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 3.2 วิธีการวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
4. การเตรียมปัจจัยการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.1 จุดประสงค์ของการเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.2 วิธีการเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - (1) การเตรียมการด้านวัสดุอุปกรณ์
 - (2) การเตรียมการด้านบุคลากร
 - (3) การเตรียมการด้านงบประมาณ
5. การจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.1 จุดประสงค์ของการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.2 รูปแบบและทางเลือกในการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.3 การประสานงาน และการมอบหมายงานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.4 การติดตามผลการดำเนินการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
6. การประเมินผลมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 6.1 จุดประสงค์ของการประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 6.2 วิธีการประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การประเมินลักษณะทางกายภาพ
 - (2) การประเมินลักษณะทางเคมี
 - (3) การประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน การส่งออกของกระทรวงพาณิชย์
7. การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 7.1 จุดประสงค์ของการทำบัญชีในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 7.2 วิธีการทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างง่าย
 8. การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 8.1 จุดประสงค์ของการกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 8.2 วิธีการกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่
 9. การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 9.1 จุดประสงค์ของการทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 9.2 วิธีการทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่อย่างง่าย
 10. การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย
 - 10.1 จุดประสงค์ของการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่
 - 10.2 วิธีการในการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่
 11. การหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่
 - 11.1 จุดประสงค์ของการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่
 - 11.2 วิธีการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

กิจกรรมการฝึกอบรบ

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 6

2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 5 คน ร่วมกันวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงานแล้ว เสนอผลงาน

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงบทบาทสมมติ ในการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

4. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูตัวอย่าง วิธีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี รวมทั้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ฝึกปฏิบัติภายหลังการสาธิต ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

4.1 การประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

4.2 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างง่าย

4.3 การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

4.4 การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่อย่างง่าย

5. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงบทบาทสมมติในการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

6. บรรยายสรุปบททวนในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 6 และซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อ

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 6

2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย

3. ตัวอย่างแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

4. ตัวอย่างการทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

5. ตัวอย่างการทำบัญชีการขาดผ้าไหมมัดหมี่

6. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติ

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 6 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผล ภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้ และทักษะของผู้รับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองและผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้ต้องมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วม ในการเสนอความคิดเห็น การซักถาม ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสังเกตการทำงานกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การฝึกปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความถูกต้องเหมาะสมเพียงไร

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ โดยกำหนดเป็นแผนงานอย่างง่าย ๆ ประกอบด้วยกิจกรรมที่จะทำ ระยะเวลา งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และจำนวนคนที่จะใช้ในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ เมื่อมีผู้ต้องการผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 600 ผืน มีลักษณะดังนี้

1.1 มีขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร ยาว 2 เมตร ทอด้วยฝ้าย 45 หลบ 3 ตะกอ

1.2 ลวดลายมีสีเส้น 2-3, 4-5, และมากกว่า 5 สีอย่างละ 200 ผืน

1.3 ใช้เส้นยืนเป็นไหมโรงงานชนิดไหม 4 และเส้นไหมพุ่งเป็นไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง

1.4 ให้ทอเสร็จและล้างภายใน 2 เดือน

2. เมื่อวางแผนเสร็จให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงาน และวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ความเหมาะสมและเป็นไปได้

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับมอบหมาย ในหัวข้อนี้แสดงบทบาทสมมติในการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ในรูปแบบการรวมกลุ่มการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ตามที่มีผู้สั่งให้ทำ บทบาทสมมตินี้ จะต้องสะท้อนให้เห็นการประสานงาน การมอบหมายงาน และการติดตามผลการดำเนินงาน

2. เมื่อแสดงบทบาทสมมติเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเป็นประเด็นต่อไปนี้

2.1 รูปแบบการรวมกลุ่มการผลิตมีจุดประสงค์อย่างไร

2.2 การประสานงาน การมอบหมายงาน และการติดตามผลการดำเนินงาน มีผลต่อการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไร

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนกันประเมินมาตรฐานผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่ที่แต่ละคนทอ จำนวน 6 ผืน ตามเกณฑ์ดังนี้

1.1 ประเมินจากการตรวจสอบลักษณะทางกายภาพ

1.2 ประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์

2. เมื่อประเมินเสร็จให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคน ตอบคำถามดังนี้

2.1 การประเมินมาตรฐานผ้าไหมมัดหมี่ มีจุดประสงค์อะไร

2.2 การประเมินโดยการดูลักษณะทางกายภาพ มีจุดเด่นจุดด้อยอะไร

2.3 การประเมินตามเกณฑ์การส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร

2.4 การประเมินคุณภาพ ทางเคมีของผ้าไหมมัดหมี่ มุ่งตรวจสอบคุณลักษณะใดของผ้าไหมมัดหมี่

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต บัญชีการขาย และบัญชี
ที่เกี่ยวข้องกับการขายผ้าไหมมัดหมี่

1. กำหนดข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิต การขาย และการใช้เงินที่ได้จากการขายผ้าไหมมัดหมี่จำนวน 100 ผืน ในรอบ 2 เดือน ดังนี้

มกราคม 1	ซื้อเส้นไหมยืน 10 กิโลกรัม เป็นเงิน	14,000	บาท
	ซื้อเส้นไหมพุ่ง 20 กิโลกรัม เป็นเงิน	16,000	บาท
	ซื้อสีย้อมไหม 100 โหล เป็นเงิน	4,000	บาท
	ซื้อด่างฟอกไหม	150	บาท
	ซื้อเชือกฟาง	150	บาท
3	จ่ายค่าฟอกไหม	600	บาท
5	จ่ายค่ากรอไหม	1,200	บาท
10	จ่ายค่าคืนไหมและมัดย้อม	1,600	บาท
15	จ่ายค่าทอ	2,400	บาท
20	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000	บาท
	จ่ายค่าคืนไหมและมัดย้อม	1,600	บาท
22	จ่ายค่าทอ	2,400	บาท
	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	5,600	บาท
23	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	4,800	บาท
24	จ่ายค่าคืนไหมและมัดย้อม	1,600	บาท
27	จ่ายค่าทอ	2,400	บาท

28	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 12 ผืน ได้เงิน	12,000	บาท
30	เบิกเงินใช้ส่วนตัว	5,000	บาท
	จ่ายค่าดินไหมและมัดข้อม	1,600	บาท
กุมภาพันธ์ 2	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 8 ผืน ได้เงิน	7,200	บาท
5	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	4,900	บาท
	จ่ายค่าทอ	2,400	บาท
7	เบิกใช้ส่วนตัว	3,000	บาท
10	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	9,800	บาท
12	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	5,000	บาท
	จ่ายค่าดินไหมและมัดข้อม	1,600	บาท
14	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 6 ผืน ได้เงิน	6,000	บาท
	เบิกใช้ส่วนตัว	2,000	บาท
17	จ่ายค่าทอ	2,400	บาท
	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 4 ผืน ได้เงิน	3,800	บาท
18	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000	บาท
22	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000	บาท
	เบิกใช้ส่วนตัว	2,000	บาท
24	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 6 ผืน ได้เงิน	5,500	บาท
27	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 4 ผืน ได้เงิน	3,600	บาท

จากข้อมูลข้างต้นนี้จึงทำบัญชีต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 บัญชีเงินสด
- 1.2 บัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/ทอผ้าไหมมัดหมี่
- 1.3 บัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่
- 1.4 งบท่าไรชาดทุน

2. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การทำบัญชีมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 บัญชีเงินสดมีประโยชน์อย่างไร
- 2.3 บัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตมีประโยชน์อย่างไร
- 2.4 บัญชีการขายมีประโยชน์อย่างไร
- 2.5 งบท่าไรชาดทุนมีประโยชน์อย่างไร

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

1. จากข้อมูลเรื่อง การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต บัญชีการขาย และ บัญชีที่เกี่ยวข้องกับการขายผ้าไหมมัดหมี่ จงหาสิ่งต่อไปนี้

1.1 ต้นทุนการผลิตหรือค่าใช้จ่ายในการผลิต

1.2 กำหนดราคาต่อผืนตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) คิดราคาเพิ่มจากต้นทุนร้อยละ 10

(2) คิดราคาเพิ่มจากต้นทุนร้อยละ 15

(3) คิดราคาเพิ่มจากต้นทุนร้อยละ 20

2. จงตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การกำหนดราคาขายมีหลักการและวิธีการอย่างไร

2.2 การกำหนดราคาขายให้ประโยชน์แก่ผู้ซื้อและผู้ขายอย่างไรบ้าง

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับมอบหมายในการแสดงบทบาทสมมุติในเรื่องการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่ ดำเนินการแสดงบทบาทสมมุติในเรื่องดังกล่าวโดยการแสดงจะต้องสะท้อนให้เห็น วิธีการ บุคลิกภาพ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าและผู้ที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

2. เมื่อแสดงบทบาทสมมุติจบแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

2.1 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่ประโยชน์ อย่างไรบ้าง

2.2 วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่วิธีการใดบ้าง เพราะเหตุใด

แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ และสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. การเตรียมการ ควรเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้พร้อม

1.1 เตรียมเอกสารในด้านเครื่องมือการฝึกอบรม มีสิ่งที่ควรเตรียมการดังนี้

1.1.1 เอกสารหลักสูตร จะต้องจัดพิมพ์ให้พร้อมสำหรับผู้ดำเนินการให้การศึกษา

1.1.2 คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรเตรียมการพัฒนาด้านให้ครอบคลุมเนื้อหาการฝึกอบรม โดยคู่มือ ดังกล่าวในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ควรจะมีส่วนประกอบดังนี้

- (1) แนวคิดและหลักการ
- (2) จุดมุ่งหมายเฉพาะ
- (3) หัวข้อเนื้อหาโดยสังเขป
- (4) กิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติ
- (5) การประเมินตนเองด้านความรู้และด้านการปฏิบัติ

1.1.3 สื่อและอุปกรณ์การฝึกอบรม ควรเตรียมให้พร้อมและให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งสะดวกในการเคลื่อนย้าย และเก็บรักษา โดยเฉพาะกรณีสถานที่ฝึกอบรมอยู่ในหมู่บ้านในชนบทควรตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก

1.1.4 แบบประเมินที่ใช้ในการประเมินความรู้ทักษะ ทัศนคติ และผลงาน ควรจะได้มีการชี้แจงให้เข้าใจตรงกัน ในทุกหน่วยการเรียนรู้

1.2 เตรียมการในด้านการจัดทำกำหนดการฝึกอบรม การดำเนินการในเรื่องนี้ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสะดวกของทุกฝ่าย คือ ทั้งวิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้ดำเนินการจัดการฝึกอบรม โดยเฉพาะผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นเป็นประชาชนในชนบท จึงควรเลือกช่วงเวลาที่ยาวจากการทำนา คือ ในช่วงเดือน มกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม

1.3 เตรียมการในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ วิทยากร ผู้ดำเนินการให้การฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้รับผิดชอบพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งการดำเนินการเตรียมการกับบุคคลดังกล่าวควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และโดยเฉพาะผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมีการคัดเลือกคนที่มีความรู้และทักษะอยู่ในระดับที่ดี ทั้งนี้เพื่อที่จะให้มีผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีการขยายตัว หรือมีจำนวนมากขึ้น

1.4 เตรียมการในด้านสถานที่ การเตรียมการในเรื่องนี้ควรมีการประสานงานกับหมู่บ้าน หรือเจ้าของสถานที่อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะถ้าสถานที่ฝึกอบรมอยู่ในหมู่บ้าน ควรมีการขอความร่วมมือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเลือกหาสถานที่และการจัดสถานที่ให้เหมาะสม

1.5 เตรียมการในด้านงบประมาณ การเตรียมการในด้านนี้ ควรดำเนินการอย่างรอบคอบ เพราะการฝึกอบรมในเรื่องนี้ค่อนข้างจะใช้งบประมาณสูง โดยเฉพาะถ้าเป็นหน่วยงานทางราชการควรมีการเสนอโครงการฝึกอบรมในแผนงานประจำปีเพื่อของบประมาณ ถ้าเป็นหน่วยงานเอกชนหรือคณะบุคคลควรจัดหางบประมาณให้พร้อม รวมทั้งหาแหล่งทุนต่าง ๆ สนับสนุนการฝึกอบรม

1.6 เตรียมการในด้านวัสดุและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติการ การเตรียมการในเรื่องนี้ ควรดำเนินการในลักษณะผสมผสานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วม

เช่น ในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ ถังได้แก่ ไหม สีส้มไหม สารเคมีฟอกไหม พิมพ์ผ้า เชือกฟางมัดหมี่ เชือกถักตะกั่ว ผู้จัดการฝึกอบรมหรือผู้รับผิดชอบโครงการควรเป็นผู้จัดหา ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ ได้แก่ อุปกรณ์เตรียมเส้นไหม อุปกรณ์ฟอกไหมและก๊อผ้า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจัดหาเอง เป็นต้น

1.7 เตรียมการในด้านสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การเตรียมการในเรื่องนี้ควรพิจารณาทั้งในส่วนตัวของผู้จัดการฝึกอบรม และสถานที่ฝึกอบรม ในส่วนของผู้จัดการฝึกอบรม ควรเตรียมการในด้านที่พัก อาหาร และเครื่องดื่มสำหรับวิทยากรและผู้ร่วมงาน ในส่วนของสถานที่ฝึกอบรมควรเตรียมการในเรื่องอาหาร เครื่องดื่ม ห้องน้ำห้องส้วม ทั้งสำหรับวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวก ณ สถานที่ฝึกอบรมนั้น ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนรับผิดชอบ

1.8 เตรียมการในด้านการคัดเลือกวิทยากร การดำเนินการในเรื่องนี้ ควรคัดเลือกวิทยากรในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญ ส่วนวิทยากรเสริมควรเป็นเฉพาะเรื่อง เช่น ในเรื่องการออกแบบลวดลาย การย้อมสี และการจัดการและการตลาด เป็นต้น

1.9 เตรียมการในเรื่องการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรดำเนินการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการสัมภาษณ์ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ แล้วคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนค่าเข้ารับการฝึกอบรมรุ่นละประมาณ 20 คน

2. การดำเนินการฝึกอบรม การดำเนินการให้การฝึกอบรมควรดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยดำเนินการในระยะเวลาประมาณ 3 เดือน สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตรนั้น วิทยากรอาจจะปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ยกเว้นการประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรจะมีการประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมเพราะการประเมินดังกล่าวจะเป็นข้อมูลสำคัญที่

จะนำไปสู่การบรรลุสมรรถภาพที่มุ่งให้เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วย

3. การประเมินหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้วระยะหนึ่ง เช่น มีผู้ผ่านการฝึกอบรมประมาณ 3 - 5 รุ่น ควรจะมีการประเมินหลักสูตรทั้งนี้เพื่อที่จะได้ปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป การประเมินหลักสูตรดังกล่าวควรประเมินใน 5 องค์ประกอบ คือ

3.1 การประเมินด้านบริบท เพื่อตรวจสอบว่า ได้นำหลักสูตรไปใช้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในชนบทจริงหรือไม่เพียงไร

3.2 การประเมินด้านปัจจัย เพื่อตรวจสอบว่า ได้มีการเตรียมปัจจัยต่าง ๆ เช่น บุคลากร ผู้จัดการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้เหมาะสมเพียงใด

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินการด้านต่าง ๆ เช่น การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม การประสานงาน การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และได้แก้ไขอย่างไร

3.4 การประเมินด้านผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความสามารถ หรือมีสมรรถภาพตามที่หลักสูตรมุ่งหวังหรือไม่มากนักหรือไม่เพียงไร

3.5 การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินเพื่อศึกษาว่าหลักสูตรดังกล่าวนี้มีผลทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำวิชาการหรือความรู้ ทักษะต่าง ๆ ไปพัฒนาสภาพของตนเอง ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปหรือไม่ และในภาพรวมผู้ผ่านการฝึกอบรมมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น จากการทอผ้าไหมมัดหมี่หรือไม่เพียงไร

ผลการประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้

การประเมินผลหลักสูตรในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินโครงร่างหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในแง่ความเหมาะสมและความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ในด้านหลักสูตรด้านการฝึกอบรมและด้านเนื้อหา ซึ่งการประเมินโครงร่างหลักสูตรนี้ อาศัยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน คือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คน จากการให้ผู้เชียวชาญดังกล่าวศึกษาเอกสารหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทแล้วตอบแบบประเมินผลหลักสูตร ในแง่ของความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรและความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรตลอดจนให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบประเมินมาวิเคราะห์และสรุปผลดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร

ผลการประเมินในประเด็นนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบประเมินหลักสูตรที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 11 คน มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความเหมาะสมโครงร่างหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
1. สภาพปัญหาและความจำเป็น	4.2857	0.4897
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.2857	0.4879
3. สมรรถภาพที่มุ่งเน้น	4.2857	0.4897
4. หน่วยงานฝึกอบรมที่ 1 : เรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่	3.8571	0.3779
5. หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 : เรื่องการเตรียมเส้นไหม เบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่	3.7143	0.4879
6. หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 : เรื่องการเตรียมเส้นไหม พุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่	3.5714	0.5345
7. หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 : เรื่องการเตรียมเส้นไหม อื่นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่	3.7143	0.4879
8. หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 : เรื่องการทอเป็นผืนผ้า	3.7143	0.4879
9. หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 : เรื่องการจัดการและการ ตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่	4.0000	0.8165
10. แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้	4.1428	0.6901

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท อันประกอบด้วยสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้น หน่วยการฝึกอบรม ซึ่งมี 6 หน่วย และแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ทุกรายการ (ค่าเฉลี่ย อยู่ในช่วง 3.5 - 4.50) ทั้งนี้ โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก 8 รายการ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.30 - 0.60) และเป็นความเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลาง มี 2 รายการคือ หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 และแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.60 - 0.90)

2. ผลการประเมินความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบของหลักสูตร

ผลการประเมินในประเด็นนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบประเมินความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบของหลักสูตรที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 11 คน มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพปัญหาและความจำเป็น	4.2857	0.4879
2. สมรรถภาพที่มุ่งเน้นกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและทักษะของผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ได้จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญการทอผ้าไหมมัดหมี่	4.2857	0.4879
3. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 1 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.1429	0.6901
4. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 2 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.8571	0.6901
5. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 3 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.1429	0.6901
6. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 4 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.1429	0.6901
7. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 5 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.1429	0.6901

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
8. จุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 6 กับ สมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.0000	0.5774
9. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 1	4.1429	0.3779
10. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 2	4.0000	0.5774
11. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 3	4.1429	0.3779
12. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 4	4.1429	0.3779
13. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 5	4.1429	0.3779
14. ความสอดคล้องกันภายในของหน่วยการฝึกอบรม ที่ 6	4.1429	0.3779

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท มีความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 14 รายการอยู่ระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50-4.50) ทั้งนี้ โดยเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก 9 รายการ และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลางอีก 5 รายการ กล่าวคือในส่วนที่เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสอดคล้องกันในด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการฝึกอบรมที่ 1-5 กับสมรรถภาพที่มุ่งเน้นและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนที่เหลืออีกนั้น เป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทครั้งนี้ มาวิเคราะห์และสรุปรวมเพื่อที่จะได้นำไปแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรดังนี้

3.1 ในส่วนของภาพรวมโครงสร้างหลักสูตร และองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร อันได้แก่สภาพปัญหาความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้น หน่วยการฝึกอบรมและแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมแล้วแต่มีข้อแนะเพิ่มเติมดังนี้

3.1.1 ในหน่วยการฝึกอบรมควรกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะว่าระยะเวลาที่เหมาะสมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย

3.1.2 ในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ควรเสนอแนวทาง การคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมการฝึกอบรมด้วย ซึ่งหลักสูตรนี้ควรจะเน้นสำหรับผู้ที่ยังทอไม่เป็นหรือไม่เคยทอ

3.2 ในองค์ประกอบของหน่วยการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

3.2.1 หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

(1) กิจกรรมฝึกอบรม ควรเพิ่มเติมกิจกรรมการฝึกอบรมในส่วนที่เป็นการศึกษาดูงานการทอดผ้าไหมมัดหมี่ จากแหล่งต่าง ๆ หรือ การดูวิถีทัศน์การทอดผ้าไหมมัดหมี่ ของหมู่บ้านอื่น ๆ ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการกระตุ้นให้มีความสนใจ มากขึ้น

(2) ในด้าน การประเมินผล ควรเพิ่มเติมในส่วนของการสังเกตการซักถามปัญหา และเรื่องราวต่าง ๆ ในระหว่างที่สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปดูงานหรือดูวิถีทัศน์

3.2.2 หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

(1) เนื้อหาของการฝึกอบรมควรเพิ่มเรื่อง การตั้ง ดวงการวัด เกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่

(2) ในส่วนของการประเมินผลควรมีการประเมินผลงานด้วย

3.2.3 หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขดังนี้

(1) คำศัพท์ที่ใช้ว่า"การทำเส้นพุ่ง" สำหรับการทอดผ้าไหมมัดหมี่ ควรเปลี่ยนเป็น"การเตรียมเส้นไหมพุ่ง"สำหรับการทอดผ้าไหมมัดหมี่ หรือคำศัพท์ที่ใช้ เช่น เส้นพุ่งควรปรับปรุง เป็น เส้นไหมพุ่งเป็นต้น

(2) การประเมินผล ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2.4 หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพื่อ
การปรับปรุงแก้ไขดังนี้

(1) เนื้อหาการฝึกอบรมควรเพิ่มเนื้อหาในส่วนของการตรวจ
ความถูกต้องของเส้นไหมขึ้นภายหลังการปักตะกอล

(2) ในด้านการประเมินผล ควรเพิ่มเติมการประเมินผล
งานการปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(3) การใช้คำศัพท์ควรใช้คำว่า การเตรียมเส้นไหมขึ้นแทน
การทำเส้นขึ้น

3.2.5 หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพื่อ
การปรับปรุงแก้ไขดังนี้

(1) ในด้านเนื้อหาควรเพิ่มเติมเนื้อหา 3 เรื่องด้วยกัน คือ
การต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งขณะทอเมื่อเส้นไหมขึ้นหรือเส้นไหมพุ่งขาด การ
ปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้นขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ให้พอเหมาะและการหวีเส้นไหมขึ้น

(2) ในด้านการประเมินผล ควรเพิ่มเติมการประเมินผลงาน
ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2.6 หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญไม่ได้เสนอแนะให้มี
การปรับปรุงแก้ไขเรื่องใด ๆ

3.3 ในด้านข้อเสนอแนะทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรม
การฝึกอบรม ในส่วนที่มีการแบ่งกลุ่มศึกษาเอกสาร/การอภิปรายว่าควรระมัดระวัง
เลือกใช้ให้เหมาะสมเนื่องจากผู้เข้าอบรมเป็นชาวบ้าน กิจกรรมดังกล่าวอาจไม่ได้
ผลเท่าที่ควร หรือถ้าใช้ก็จะต้องใช้อย่างระมัดระวัง และมีคำถาม หรือประเด็นที่
ชัดเจนให้แสดงความคิดเห็น

ผลของการปรับปรุงหลักสูตรก่อนการนำไปใช้

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการประเมินโครงร่างหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ดังนี้

1. ในภาพรวมองค์ประกอบหลักสูตร ยังคงเดิมซึ่งประกอบด้วยสภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้น หน่วยการฝึกอบรม และแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

2. ในรายละเอียดของหน่วยการฝึกอบรม มีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้ คือ

2.1 ในการฝึกอบรมที่ 1 มีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

(1) กิจกรรมการฝึกอบรม ได้เพิ่มเติมกิจกรรมการศึกษาดูงาน การทอผ้าไหมมัดหมี่จากแหล่งต่าง ๆ

(2) ในวิธีการประเมินผลได้เพิ่มเติมการสังเกตการซักถามปัญหา และเรื่องราวต่าง ๆ จากการศึกษาดูงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.2 หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

(1) จุดมุ่งหมายเฉพาะของหลักสูตรเกี่ยวกับ การขึ้น ครวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหม และผ้าไหมมัดหมี่

(2) มีการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการขึ้น ครวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหม และผ้าไหมมัดหมี่

(3) มีการเพิ่มเติมกิจกรรมการประเมินผล ด้านการประเมินผลงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(4) มีการเพิ่มเติมใบงานเกี่ยวกับการ ขึ้น ครวง วัดเกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่

2.3 หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

(1) เพิ่มจุดมุ่งหมายเฉพาะเกี่ยวกับการต่อเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมพุ่งขาดขณะกรอ

(2) เพิ่มเนื้อหาข้อยเรื่องการต่อเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมพุ่งขาดขณะกรอในหัวข้อการกรอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก

(3) ปรับปรุงใบงานให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เปลี่ยนไป

(4) ในส่วนของการประเมินผล ได้เพิ่มการประเมินผลงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

(1) เพิ่มจุดมุ่งหมายเฉพาะ เกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น ภายหลังการถักตะกอลแล้ว

(2) เพิ่มเนื้อหา เกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้นภายหลังการถักตะกอลแล้ว

(3) ในส่วนของวิธีการประเมินผล ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลงานการปฏิบัติของผู้เข้ารับการเรียนรู้

(4) ได้ปรับเปลี่ยนคำศัพท์บางคำที่ใช้ เช่น การเปลี่ยนคำศัพท์ในเรื่อง การทอเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ เป็นการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่และการเปลี่ยนคำศัพท์ที่ไว้คำว่าเส้นขึ้น ได้แก้ไขเป็นเส้นไหมขึ้น เป็นต้น

(5) ปรับปรุงใบงานให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เปลี่ยนไป

(6) ในส่วนของการประเมินผล ได้เพิ่มการประเมินผลงานภาคปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

(1) เพิ่มจุดมุ่งหมายเฉพาะ เกี่ยวกับการต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอ การปรับและปล่อย เส้นไหมขึ้นให้เหมาะสม และการหวีเส้นไหมขึ้น

(2) เพิ่มเนื้อหา 3 เรื่องด้วยกัน คือ การต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมดังกล่าวขาดขณะทอ การปรับปล่อยเส้นไหมขึ้นและการหวีเส้นไหมขึ้น

(3) ปรับปรุงใบงานให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เปลี่ยนไป

(4) ในส่วนของการประเมินผลได้เพิ่มการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6 หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 มีการปรับปรุงและประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้นไป

3. ในส่วนของระยะเวลาในการฝึกอบรม ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างกว้าง ๆ ประมาณ 520 ชั่วโมงหรือ 80 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง 30 นาที ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงเวลาที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดหลักสูตร

ลำดับที่	กิจกรรม/เนื้อหา	เวลาที่ใช้(ชั่วโมง)
1.	การรายงานตัว	1
2.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	0.5
3.	การประเมินผลก่อนการฝึกอบรมในภาพรวม	1.5
4.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 1	0.5
5.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 1	12.0
6.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรม หน่วยที่ 1	0.5
7.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 2	0.5
8.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 2	16.0
9.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรม หน่วยที่ 2	0.5
10.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 3	1.0
11.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 3	120.0
12.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรมหน่วยที่ 3	1.0
13.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 4	1.0
14.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 4	72.0
15.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรม หน่วยที่ 4	1.0
16.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 5	1.0
17.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 5	252.0
18.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรมหน่วยที่ 5	1.0
19.	ประเมินผลก่อนการฝึกอบรม หน่วยที่ 6	1.0

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม/เนื้อหา	เวลาที่ใช้(ชั่วโมง)
20.	ฝึกอบรมหน่วยที่ 6	30.0
21.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรมหน่วยที่ 6	1.0
22.	ประเมินผลหลังการฝึกอบรมในภาพรวม	4.5
23.	พิธีปิดการฝึกอบรม	0.5
	รวม	520.0

ผลการทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรจากข้อมูลในสถานการณ์จริง

การศึกษาในชั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญได้แก่ มุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการใช้หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชน ในชนบท ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิเคราะห์จากการใช้หลักสูตร ศึกษาปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเพื่อการประเมินหลักสูตร ซึ่งผลดังกล่าวจะ ได้นำเสนอตามลำดับต่อไป

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การศึกษาในประเด็นนี้ผู้วิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในสองประเด็นหลักคือ ประเด็นแรกศึกษาผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมคือด้านความรู้ ทักษะ ทัศนคติและผลงาน ส่วนประเด็นที่สองศึกษาผลสัมฤทธิ์ในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมใน

ด้านความรู้ และทักษะซึ่งผลดังกล่าวมีดังนี้

1.1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในภาพรวม

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในกรณีนี้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในลักษณะของการศึกษาความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้สถิติ วิลคอกซ์ สIGNED RANK TEST (Wilcoxon's signed rank test) วิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วนการศึกษาผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้น ใช้วิธีการประเมินโดยประเมินจากผลผลิตผ้าไหม ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทอคนละ 6 ผืน โดยคณะกรรมการ 5 คน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีดังนี้

1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ ผู้วิจัยได้ประเมินระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมประเมินตนเอง จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความมั่นใจ และปรับระดับความรู้ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม จากนั้นผู้วิจัยเปรียบเทียบระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 21 คน ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ วิลคอกซ์ สIGNED RANK TEST ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน
และหลังการฝึกอบรม

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	56	199	143	12.5	12.5	
2	81	212	131	6	6	
3	52	185	133	8	8	
4	64	186	122	4	4	
5	55	182	127	5	5	
6	56	216	160	19	19	
7	52	197	145	14	14	
8	81	200	119	2	2	
9	56	228	172	20	20	
10	72	224	152	16	16	
11	77	186	109	1	1	
12	58	216	158	18	18	
13	72	208	136	10	10	
14	57	231	174	21	21	
15	66	199	133	8	8	
16	77	227	150	15	15	

ตาราง 16 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
17	89	222	133	8	8	
18	73	216	143	12.5	12.5	
19	81	202	121	3	3	
20	69	223	154	17	17	
21	85	227	142	11	11	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีระดับความรู้สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านทักษะ ผู้วิจัยได้ประเมินระดับทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการอบรมโดยการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และจากการที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาปรับให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด สำหรับภายหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้

ใช้วิธีการให้ผู้เข้ารับการอบรมประเมินตนเอง แล้วนำข้อมูลมาปรับให้ตรงกับความเป็นจริงโดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกตของผู้วิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ วิลคอกซัน ไซน์ แรงค์ เทสต์ ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	47	157	110	12	12	
2	72	175	103	9.5	9.5	
3	43	147	104	11	11	
4	54	152	98	7	7	
5	47	158	111	13	13	
6	47	150	103	9.5	9.5	
7	42	154	112	14	14	
8	68	154	86	3	3	
9	53	189	136	20	20	
10	51	174	123	18	18	
11	64	136	72	1	1	

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
12	53	180	127	19	19	
13	64	164	100	8	8	
14	44	192	148	21	21	
15	69	160	91	6	6	
16	67	181	114	15.5	15.5	
17	90	180	90	5	5	
18	60	174	114	15.5	15.5	
19	68	150	82	2	2	
20	56	176	120	17	17	
21	78	165	87	4	4	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 17 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในด้านทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผู้วิจัยทำการประเมินระดับทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบเองรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสงสัย ตลอดจนการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แล้วนำคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติวิลคอกซ์ัน ไซน์ แรงค์ เทสต์ ปรากฏตัวตามตาราง 18

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน และ ภายหลังการฝึกอบรม

คนที่	คะแนนระดับทัศนคติ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	56	63	7	6.5	6.5	
2	52	57	5	3	3	
3	57	61	4	1.5	1.5	
4	51	65	14	11.5	11.5	
5	50	54	4	1.5	1.5	
6	42	75	33	21	21	

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทัศนคติ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
7	47	69	22	15	15	
8	58	64	6	4.5	4.5	
9	55	69	22	11.5	11.5	
10	49	63	14	11.5	11.1	
11	48	62	14	11.5	11.5	
12	44	69	25	17	17	
13	54	63	9	8	8	
14	40	71	31	20	20	
15	40	69	29	19	19	
16	43	67	24	16	16	

<http://ar-thongsook.com>

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทัศนคติ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
17	58	73	15	14	14	
18	53	59	6	4.5	4.5	
19	40	68	28	18	18	
20	49	59	10	9	9	
21	57	64	7	6.5	6.5	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่า ภายหลังจากการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.1.4 ผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ผู้วิจัยทำการประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยการประเมินคุณภาพจากคุณลักษณะทางกายภาพของผ้าไหมมัดหมี่ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทอเสร็จเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาตัดสิน ซึ่งการพิจารณาตัดสินคุณภาพผ้า

ไหมมัดหมี่ดังกล่าว คณะกรรมการจะพิจารณาใน 5 คุณลักษณะคือ ความชัดเจนของลวดลาย ความสวยงามของสีเส้น ความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า ความสม่ำเสมอของริมขอบผ้า และการมีขนาดมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด อนึ่งในการพิจารณาคุณลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมใน 3 ส่วนด้วยกันคือ ประเมินคุณลักษณะจากผลงานทอผืนแรก ผลงานผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด และภาพรวมทุกผืน จากผลงานทั้งหมด 6 ผืน ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1.1.4.1 ผลการประเมินคุณภาพ ด้านความชัดเจนของลวดลาย ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินผลงานด้านความชัดเจนของลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความ
ชัดเจนของลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
รายบุคคล จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	3.00	0.0000	4.40	0.5477	4.00	0.5477
2	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.20	0.4472
3	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.20	0.4472
4	1.80	0.4472	2.60	0.5477	2.40	0.5477
5	2.80	0.4472	3.80	0.4472	3.60	0.5477
6	1.60	0.5477	3.20	0.4472	2.80	0.4472
7	1.40	0.5477	2.80	0.4472	2.20	0.4472
8	2.20	0.4472	3.80	0.4472	3.60	0.5477
9	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.60	0.5447
10	2.80	0.4472	4.00	0.0000	4.00	0.0000
11	2.60	0.5477	3.60	0.5477	3.80	0.4472
12	2.40	0.5477	3.80	0.4472	3.60	0.5477
13	2.40	0.5477	4.80	0.0000	4.00	0.7071

ตาราง 19 (ต่อ)

อันดับ	อันดับแรก		อันดับสุดท้าย/อันดับที่สี่ที่สูญ		ภาพรวมทุกอันดับ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14	3.00	0.0000	4.80	0.4472	4.80	0.4472
15	2.80	0.4472	4.40	0.5477	4.40	0.5477
16	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.60	0.5477
17	3.20	0.4472	4.82	0.4472	4.80	0.4472
18	3.20	0.4472	4.60	0.5477	4.60	0.5477
19	1.60	0.8944	2.80	0.4472	2.40	0.5477
20	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.40	0.5477
21	3.00	0.0000	4.60	0.5447	4.40	0.5477

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) คุณภาพในด้าน ความชัดเจนของลวดลาย ของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่อันดับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมี ผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือระดับปานกลาง 15 คน ระดับที่ต้องปรับปรุง 5 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงอย่างมาก 1 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า ไม่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนใดมีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในด้านความชัดเจนของลวดลาย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้

(2) คุณภาพในด้านความชัดเจนของลวดลาย ของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่พื้นสุดท้าย/พื้นที่ดีที่สุด ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ คือ ระดับมากที่สุด 9 คน ระดับมาก 8 คน และระดับปานกลาง 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในด้านความชัดเจนของลวดลายผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

(3) คุณภาพในด้านความชัดเจนของลวดลาย ของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในภาพรวมทุกชิ้นของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมแต่ละคนผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือ ระดับมากที่สุด 5 คน ระดับมาก 12 คน และระดับปานกลาง 1 คน และระดับที่ต้องปรับปรุง 3 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในด้านความชัดเจนของลวดลาย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

1.1.4.2 ผลการประเมินคุณภาพ ด้านความสวยงามของสีเส้นของผ้าไหมมัดหมี่ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินผลด้านความสวยงามของสีเส้นผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปรากฏผลดังตารางที่ 20

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความถี่ของสีเส้นผ้าไหมมัดหมี่ ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมราชบุตรจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	3.20	0.8366	4.60	0.5477	4.20	0.4472
2	2.80	0.8366	4.80	0.4472	4.20	0.4472
3	3.20	0.4472	4.80	0.4472	4.60	0.5477
4	2.00	0.7071	2.80	0.4472	2.60	0.5477
5	2.80	0.4472	4.00	0.0000	3.60	0.5477
6	2.00	0.5477	4.20	0.4472	3.80	0.4472
7	2.20	0.8366	3.20	0.4472	2.80	0.4472
8	2.80	0.8366	3.60	0.5477	4.00	0.0000
9	3.40	0.5477	4.80	0.4472	4.60	0.5477
10	3.00	1.0000	4.49	0.5477	3.80	0.4472
11	2.80	0.8366	3.75	0.5000	3.60	0.5477
12	2.80	0.8366	3.40	0.5477	3.60	0.4472
13	3.00	1.0000	4.00	0.0000	3.80	0.4472

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ตัดที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14	3.20	0.8366	4.80	0.4472	4.42	0.5477
15	2.75	0.9574	4.40	0.5477	4.00	0.0000
16	3.60	0.8944	4.80	0.4472	4.60	0.5477
17	3.60	0.8944	4.80	0.4472	4.80	0.4472
18	3.80	0.8366	4.40	0.5477	4.40	0.5477
19	2.20	0.5477	3.20	0.4472	2.80	0.4472
20	3.60	0.5477	4.60	0.5477	4.60	0.5477
21	3.40	0.5477	4.80	0.4472	4.60	0.5477

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 20 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) คุณภาพในด้านความสวยงามของสีพื้นผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรกของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในรายนี้ต่าง ๆ ดังนี้ คือระดับมาก 5 คน ระดับปานกลาง 12 คน และระดับที่น้อยหรือปรับปรุง 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรก ในด้านความสวยงามของสีพื้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 5 คน

(2) คุณภาพในด้านความสวยงามของสีเส้นผ้าไหมมัดหมี่สีนํ้าเงิน/สีฟ้าหรือสีนํ้าเงิน ที่ผู้ค้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากที่สุด 9 คน ระดับมาก 8 คน และระดับปานกลาง 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่สีนํ้าเงิน/สีฟ้าหรือสีนํ้าเงิน ในด้านความสวยงามของสีเส้น ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

(3) คุณภาพในด้านความสวยงามของสีเส้นผ้าไหมมัดหมี่ ในภาพรวมทุกชิ้นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากที่สุด 5 คน ระดับมาก 12 คน และระดับปานกลาง 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกชิ้นในด้านความสวยงามของสีเส้น ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

1.1.4.3 ผลการประเมินคุณภาพ ด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินผลด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการอบรมมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความ
 สม่ำเสมอของเนื้อผ้าไหมมัดหมี่ ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมราช
 บุคคล จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	3.00	0.0000	4.40	0.5477	4.00	0.0000
2	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.20	0.4472
3	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.20	0.4472
4	1.80	0.4472	2.60	0.5477	2.40	0.5477
5	2.80	0.4472	3.80	0.4472	3.60	0.5477
6	1.60	0.5477	3.20	0.4472	2.80	0.4472
7	1.40	0.5477	2.80	0.4472	2.20	0.4472
8	2.20	0.4472	3.80	0.4472	3.60	0.5477
9	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.60	0.5477
10	2.80	0.4472	4.00	0.0000	4.00	0.0000
11	2.60	0.5477	3.60	0.5477	3.80	0.4472
12	2.40	0.5477	3.80	0.4472	3.60	0.5477
13	2.40	0.5477	4.00	0.0000	4.00	0.7071

ตาราง 21 (ต่อ)

คน	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ปลูกสุดท้าย		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14	3.00	0.0000	4.80	0.4472	4.80	0.4472
15	2.80	0.4472	4.40	0.5477	4.40	0.5477
16	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.60	0.5477
17	3.20	0.4472	4.80	0.4472	4.80	0.4477
13	3.20	0.4472	4.60	0.5477	4.60	0.5477
19	1.60	0.8944	2.80	0.4472	2.40	0.5477
20	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.40	0.5477
21	3.00	0.0000	4.60	0.5477	4.40	0.5477

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 21 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) คุณภาพในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าไหมมัดหมี่ ผืนแรกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับปานกลาง 14 คน ระดับที่ต้องปรับปรุง 6 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงอย่างมาก 1 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่าไม่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนใดที่มีคุณภาพของผลงานในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผืนแรกในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

(2) คุณภาพในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าไหมมัดหมี่ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากที่สุด 9 คน ระดับมาก 8 คน และระดับปานกลาง 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานในการทอผ้าไหมมัดหมี่ผืนที่ดีที่สุด/ผืนที่สวยงามที่สุดในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 17 คน

(3) คุณภาพในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าไหมมัดหมี่ ในภาพรวมทุกผืนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือ ระดับมากที่สุด 5 คน ระดับมาก 12 คน ระดับปานกลาง 1 คน และระดับที่ต้องปรับปรุง 3 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วพบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกผืนในด้านความสม่ำเสมอของเนื้อผ้าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

1.1.4.4 ผลการประเมินคุณภาพในด้าน ความสม่ำเสมอของวิมชอบผ้า ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินผล ด้านความสม่ำเสมอของวิมชอบผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความ
สม่ำเสมอของน้ำหนักข้าวใหม่ที่มีที่เก็บผลงานของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจาก
การประเมินโดยผู้ประเมิน 5 คน

คนที่	อันดับแรก		อันดับท้าย/อันดับที่ต่ำสุด		ภาพรวมทุกอันดับ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	2.80	0.8366	4.60	0.5477	4.00	0.0000
2	3.20	0.8366	5.00	0.0000	4.00	0.0000
3	3.40	0.5477	5.00	0.0000	4.00	0.0000
4	1.40	0.5477	2.40	0.5477	2.00	0.0000
5	2.40	0.5477	4.00	0.0000	3.40	0.5477
6	1.60	0.5477	3.40	0.8944	2.60	0.5477
7	1.60	0.5477	2.40	0.5477	2.00	0.0000
8	2.40	0.5477	3.60	0.5477	3.40	0.5000
9	3.60	0.8944	5.00	0.0000	4.60	0.5477
10	3.00	0.7071	4.20	0.4472	4.00	0.0000
11	2.80	0.4472	3.60	0.5477	3.60	0.5477
12	2.40	0.5477	3.80	0.4472	3.40	0.4472
13	2.20	0.4472	4.00	0.0000	3.80	0.4472

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\hat{X}$	S
14	3.60	0.6992	5.00	0.0000	4.80	0.4472
15	3.60	0.6992	4.00	0.5477	4.00	0.0000
16	3.60	0.6992	5.00	0.0000	4.80	0.4472
17	3.60	0.8944	5.00	0.0000	5.00	0.0000
18	3.60	0.6992	5.00	0.0000	4.60	0.5477
19	1.40	0.5477	2.60	0.5477	2.00	0.0000
20	3.00	1.2224	4.80	0.4472	4.40	0.5477
21	3.22	1.0954	4.60	0.5477	4.40	0.5477

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 22 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) ภาพในด้านความสม่ำเสมอ ของริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรกของ
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงาน
ดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากมี 5 คน ระดับปานกลางมี 8 คน ระดับ
ที่ต้องปรับปรุงมี 6 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงมากมี 2 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์
ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานในการทอผ้าไหม
มัดหมี่ด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้า จากการประเมินแรกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้
จำนวน 5 คน

(2) คุณภาพในด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากที่สุด 10 คน ระดับมาก 7 คน ระดับปานกลาง 2 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงมี 2 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานในการทอผ้าไหมมัดหมี่ด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้าของผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุดด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

(3) คุณภาพในด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกผืนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมากที่สุด 5 คน ระดับมาก 9 คน ระดับปานกลาง 4 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงมี 4 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ด้านความสม่ำเสมอของริมขอบผ้าในภาพรวมทุกผืน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 14 คน

1.1.4.5 ผลการประเมินคุณภาพด้านการมีขนาดได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินผลด้านการมีขนาดได้มาตรฐานของผ้าไหมมัดหมี่ ที่ทอตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของการมีขนาด
ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดของผ้าไหมมัดหมี่ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึก
อบรมเป็นรายบุคคล จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดัดที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	3.00	0.7071	4.20	0.4472	4.00	0.0000
2	3.80	0.8366	4.20	0.4472	4.00	0.0000
3	3.50	0.5773	4.40	0.5477	4.20	0.4472
4	2.20	0.8366	2.20	0.4472	2.00	0.0000
5	2.60	0.8944	3.40	0.8944	3.40	0.5477
6	1.40	0.5477	2.80	0.8366	2.20	0.4472
7	1.80	0.8366	2.80	0.8366	2.20	0.4472
8	2.60	0.8944	3.60	0.5477	3.60	0.5477
9	3.40	0.5744	4.40	0.5477	4.20	0.4472
10	3.20	0.8366	4.00	0.0000	4.00	0.0000
11	2.80	0.8366	4.20	0.4472	3.60	0.4472
12	2.40	0.5477	4.00	0.0000	3.40	0.4472
13	2.60	0.8944	4.00	0.0000	3.80	0.4472

ตาราง 23 (ต่อ)

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดัดที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14	2.80	0.8366	4.20	0.4472	4.00	0.0000
15	3.20	0.4472	4.20	0.4472	4.00	0.0000
16	3.80	0.4472	4.00	0.0000	4.00	0.0000
17	4.00	0.0000	4.00	0.0000	4.00	0.0000
18	4.00	0.0000	4.00	0.0000	4.00	0.0000
19	1.60	0.5477	3.20	0.8366	2.60	0.5477
20	3.20	0.4472	4.00	0.0000	4.00	0.0000
21	3.40	0.5477	4.00	0.0000	4.00	0.0000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 23 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) คุณภาพในการมีขนาดมาตรฐาน ตามเกณฑ์ที่กำหนดของผ้าไหมมัดหมี่ ผืนแรกของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่างๆ ดังนี้คือระดับมาก 5 คน ระดับปานกลาง 11 คน ระดับที่ต้องปรับปรุง 4 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงอย่างมาก 1 คน ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรกใน ด้านการมีขนาดมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดมีจำนวน 5 คน

(2) คุณภาพในการมีขนาดมาตรฐานตามเกณฑ์ ที่กำหนดของผ้าไหมมัดหมี่ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมาก 16 คน ระดับปานกลาง 4 คน และระดับที่ต้องปรับปรุง 1 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพของผลงานในการทอผ้าไหมมัดหมี่ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุดในการมีขนาดได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์ 16 คน

(3) คุณภาพในการมีขนาดมาตรฐานตามเกณฑ์ ที่กำหนดของผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกผืน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานดังกล่าวในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับมาก 15 คน ระดับปานกลาง 3 คน และระดับที่ต้องปรับปรุงอีก 3 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีคุณภาพของผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกผืน ในการมีขนาดได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์ 15 คน

1.1.4.6 ผลการประเมินคุณภาพผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวม ทุกคนลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายบุคคล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมินคุณภาพผ้าไหมมัดหมี่ในทุก ๆ คุณลักษณะมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของคุณภาพผล
งานของการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกคุณลักษณะ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
รายบุคคลจากการประเมิน โดยผู้เชียวชาญ 5 คน

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดัดที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	2.96	0.6274	4.48	0.5276	4.04	0.0894
2	3.12	0.5914	4.68	0.3778	4.12	0.2683
3	3.13	0.4038	4.76	0.3085	4.23	0.3979
4	1.72	0.5972	2.56	0.4874	2.28	0.3651
5	2.52	0.4673	3.84	0.2683	3.52	0.5477
6	1.60	0.6170	3.48	0.6924	2.84	0.5451
7	1.56	0.5537	2.48	0.5972	2.32	0.3778
8	2.40	0.5452	3.68	0.4181	3.56	0.4085
9	3.20	0.5075	4.76	0.3085	4.52	0.5276
10	2.88	0.7074	4.16	0.2884	3.92	0.1788
11	2.64	0.6231	3.83	0.3683	3.60	0.4874
12	2.44	0.5854	3.72	0.3979	3.52	0.4673
13	2.48	0.5841	4.00	0.0000	3.76	0.5192

ตาราง 24 (ต่อ)

คนที่	ผืนแรก		ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด		ภาพรวมทุกผืน	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
14	3.00	0.5840	4.76	0.2683	4.48	0.3979
15	2.95	0.6197	4.32	0.5075	4.04	0.1989
16	3.34	0.5431	4.68	0.1989	4.48	0.4181
17	3.56	0.5567	4.76	0.1788	4.72	0.1788
18	3.60	0.5061	4.56	0.3085	4.44	0.4381
19	1.64	0.6199	2.92	0.5451	2.44	0.4181
20	3.12	0.6108	4.56	0.3979	4.32	0.4180
21	3.08	0.5477	4.60	0.3085	4.30	0.4181

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 24 แปลความหมายได้ดังนี้

(1) ผลการประเมินคุณภาพผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรกในภาพรวมทุก ๆ คุณลักษณะ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานที่มีคุณภาพในระดับต่างๆ ดังนี้คือ ระดับดี 2 คน ระดับปานกลาง 12 คน และระดับที่ต้องปรับปรุง 7 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่ามีผู้ที่มีผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2 คน

(2) ผลการประเมินคุณภาพผ้าไหมมัดหมี่ผืนสุดท้าย/ผืนที่ดีที่สุด ในภาพรวมทุก ๆ คุณลักษณะผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานที่มีคุณภาพ

ในระดับต่าง ๆ คือ ระดับดีมาก 9 คน ระดับดี 8 คน และ ระดับปานกลาง 4 คน ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า มีผู้ที่ เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุกคุณลักษณะ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

(3) ผลการประเมินคุณภาพผ้าไหมมัดหมี่ ภาพรวมทุกชิ้นในทุกๆ คุณลักษณะ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานที่มีคุณภาพในระดับต่าง ๆ ดังนี้คือ ระดับดีมาก มี 2 คน ระดับดี 15 คน ระดับปานกลาง 1 คน และระดับที่ต้องปรับปรุง 3 คน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วพบว่า มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ในภาพรวมทุก ๆ คุณลักษณะ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 17 คน

1.1.5 ผลการศึกษาคูณลักษณะทางเคมีของผ้าไหมมัดหมี่ ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบดูว่าผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สีตกหรือไม่ โดยทำการส้อมผ้าไหมมัดหมี่ที่ทอเสร็จแล้ว จำนวน 8 ผืน แยกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะของสีที่ย้อมกลุ่มละ 2 ผืน คือ ผืนที่ย้อม 2-3 สี 4-5 สี และมากกว่า 5 สี ผลการตรวจสอบโดยการนำผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวไปซักด้วยน้ำที่ผสมผงซักฟอก ปรากฏว่าสีตกทุกผืน จึงกล่าวได้ว่า ผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไม่มีคุณลักษณะทางเคมี ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือสีไม่ตก อนึ่งการที่ผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวมีสีตกนั้น เนื่องจากการฝึกอบรมครั้งนี้ ไม่สามารถนำผ้าไหมที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไปเข้าสู่กระบวนการเคลือบสารกันสีตก หรือกระบวนการชยายโมเลกุลสี ให้ใหญ่ขึ้นเพื่อป้องกันสีตก เพราะเป็นเรื่องยุ่งยากและกระบวนการดังกล่าวก็มีเฉพาะในระบบโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น

1.1.6 ผลการศึกษาคูณลักษณะผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามเกณฑ์การส่งออกผ้าไหมของกระทรวงพาณิชย์ การศึกษาในประเด็นนี้

ผู้วิจัยนำผ้าไหมมัดหมี่ไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการส่งผ้าไหมออกต่างประเทศ ของ กระทรวงพาณิชย์ใน 5 คุณลักษณะคือ ชนิดของไหมที่ใช้ ขนาดของผ้า ความเรียบร้อย ไม่เปราะเปื้อน จำนวนเส้นไหมขึ้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร และน้ำหนักต่อพื้นที่ หนึ่งตารางเมตร ซึ่งผลการตรวจสอบเฉพาะผืนที่ดี หรือผืนสุดท้ายของผู้เข้ารับการ ผูกอบรมทุกคน พบว่า ผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่คั้งนี้อยู่ในเกณฑ์ผ้าไหมไทยชนิด หนา โดยมีคุณลักษณะดังนี้คือ

1.1.6.1 ชนิดของเส้นไหมที่ใช้เป็นผ้าไหมมัดหมี่ที่ใช้ไหมแท้ทั้งผืน โดยไม่มีส่วนผสมของเส้นใยชนิดอื่นๆ

1.1.6.2 ขนาดของผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า มีขนาดกว้าง ยาว คือ กว้าง 1 เมตร ยาว 2 เมตร ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 17 ใน 21 ผืน หรือ ร้อยละ 80.95 สำหรับส่วนที่เหลือมีขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 1.96 เมตร

1.1.6.3 ความเรียบร้อยไม่เปราะเปื้อน พบว่า ผ้าไหมทั้ง 21 ผืน มีความเรียบร้อยและไม่เปราะเปื้อน

1.1.6.4 จำนวนเส้นไหมขึ้น ต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร พบว่า ผ้า ไหมมัดหมี่ที่เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ มีจำนวนเส้นไหมขึ้น 36 เส้นต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร โดยที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ว่าเส้นไหมขึ้นต้องไม่ต่ำกว่า 32 เส้น ต่อระยะหนึ่งเซนติเมตร

1.1.6.5 น้ำหนักต่อพื้นที่ หนึ่งตารางเมตร พบว่าผ้าไหมมัดหมี่ที่ เป็นผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ มีน้ำหนักต่อพื้นที่ หนึ่งตารางเมตร อยู่ ในช่วง 124-130 กรัม ต่อพื้นที่หนึ่งตารางเมตร โดยที่เกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ว่า น้ำหนักของผ้าไหมต่อพื้นที่หนึ่งตารางเมตร ต้องอยู่ในช่วง 120-179 กรัม ต่อพื้นที่ หนึ่งตารางเมตร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งเป็นผลงานของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในครั้งนี้ ในภาพรวมแล้วมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานส่งออกของกระทรวงพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่

1.2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ในกรณีนี้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมโดยมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวก่อน และหลังการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการฝึกอบรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ในหน่วยการฝึกอบรม เรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในหน่วยนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเฉพาะในด้านความรู้เนื่องจากไม่มีเนื้อหาที่เน้นการฝึกทักษะ ซึ่งผลดังกล่าวปรากฏดังตาราง 25

ตารางที่ 25 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านความรู้หน่วยการฝึกอบรม หน่วยที่ 1 เรื่องมโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของคะแนนแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	6	21	15	6	6	
2	8	27	19	12	12	
3	7	21	14	5	5	
4	6	18	12	2	2	
5	6	26	20	14	14	
6	6	23	17	9	9	
7	6	27	21	18.5	18.5	
8	9	26	17	9	9	
9	6	27	21	18.5	18.5	
10	9	22	13	3.5	3.5	
11	7	24	17	9	9	
12	6	27	21	18.5	18.5	
13	7	24	17	9	9	
14	6	27	21	18.5	18.5	

ตาราง 25 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
15	6	27	21	18.5	18.5	
16	7	27	20	14	14	
17	7	27	20	14	14	
18	6	27	21	18.5	18.5	
19	10	23	13	3.5	3.5	
20	6	16	10	1	1	
21	8	25	17	9	9	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(n=21, \alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 25 พบว่าภายหลังการอบรมผู้เข้ารับ
การฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ในด้านความรู้ในเรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น
เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในหน่วยการฝึกอบรม
ที่ 2 เรื่องการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในหน่วย
นี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้และทักษะในการ
เตรียมไหมเบื้องต้น ปรากฏดังตาราง 26-27

ตาราง 26 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ในหน่วยการ ฝึก
อบรม ที่ 2 เรื่องการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	10	38	28	16.5	16.5	
2	15	34	19	2.5	2.5	
3	10	40	30	18	18	
4	10	35	25	12.5	12.5	
5	11	36	25	12.5	12.5	
6	10	41	31	19	19	
7	10	30	20	4.5	4.5	
8	18	35	17	1	1	
9	13	41	28	16.5	16.5	
10	15	39	24	10.5	10.5	
11	14	33	19	2.5	2.5	

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความรู้ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
12	12	35	23	8.5	8.5	
13	15	39	24	10.5	10.5	
14	10	46	36	21	21	
15	20	40	20	4.5	4.5	
16	15	41	26	14.5	14.5	
17	17	43	26	14.5	14.5	
18	19	40	21	6	6	
19	19	42	23	8.5	8.5	
20	12	34	22	7	7	
21	10	44	34	20	20	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 26 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม ด้านความรู้ในเรื่องการเตรียมไหมเบื้องต้น สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 27 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะ ในหน่วยการฝึกอบรมที่ 2 เรื่องการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของความแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	5	16	11	15	15	
2	4	16	12	18.5	18.5	
3	4	16	12	18.5	18.5	
4	4	13	9	6	6	
5	4	14	10	11	11	
6	4	15	11	15	15	
7	4	13	9	6	6	
8	8	16	8	2.5	2.5	
9	6	16	10	11	11	
10	8	14	6	1	1	
11	4	16	12	18.5	18.5	
12	4	16	12	18.5	18.5	
13	5	14	9	6	6	

ตาราง 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
14	4	17	13	21	21	
15	8	17	9	6	6	
16	5	16	11	15	15	
17	7	17	10	11	11	
18	8	16	8	2.5	2.5	
19	6	16	10	11	11	
20	4	14	10	11	11	
21	8	17	9	6	6	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 27 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับ
การฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมด้านทักษะเกี่ยวกับการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับ
การทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2.3 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในหน่วยการฝึกอบรม
ที่ 3 เรื่อง การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในหน่วย
นี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ และด้านทักษะในการ
เตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ปรากฏดังตาราง 28-29
ตารางที่ 28 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ ในหน่วยการฝึก
อบรมที่ 3 เรื่อง การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับความเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	66	136	70	1.5	1.5	
2	78	180	102	14	14	
3	62	187	109	15	15	
4	68	139	71	3	3	
5	83	182	99	13	13	
6	52	170	118	21	21	
7	47	138	91	5	5	
8	67	160	93	9	9	
9	93	186	93	9	9	
10	83	172	89	4	4	

ตาราง 28 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
11	60	152	92	6	6	
12	64	157	93	9	9	
13	65	179	144	17	17	
14	75	191	116	19.5	19.5	
15	77	192	115	18	18	
16	78	173	95	12	12	
17	73	189	116	19.5	19.5	
18	102	172	70	1.5	1.5	
19	69	162	93	9	9	
20	65	158	93	9	9	
21	75	187	112	16	16	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 28 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมในด้านความรู้ เกี่ยวกับการเตรียมเส้นไหมพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 29 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะในหน่วยการฝึกอบรม ที่ 3 เรื่อง การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของคะแนนแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	20	40	40	21	21	
2	18	49	31	11	11	
3	15	52	37	19.5	19.5	
4	16	45	29	8	8	
5	18	52	34	15	15	
6	14	50	36	18	18	
7	17	46	29	8	8	
8	20	44	24	4	4	
9	24	55	31	11	11	
10	24	55	31	11	11	
11	18	55	37	19.5	19.5	

ตาราง 29 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับความถี่เครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
12	19	51	32	13	13	
13	18	42	24	4	4	
14	24	59	35	16.5	16.5	
15	25	60	35	16.5	16.5	
16	29	53	24	4	4	
17	30	58	28	6	6	
18	29	51	22	1	1	
19	20	53	33	14	14	
20	20	43	23	2	2	
21	23	52	29	8	8	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 29 พบว่า ภายหลังจากฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม ในด้านทักษะ เกี่ยวกับการเตรียมเส้นไหมพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2.4 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหน่วยการฝึกอบรมที่ 4 เรื่อง การเตรียมเส้นไหมขึ้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในหน่วยนี้ เป็นการศึกษผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ และด้านทักษะในการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ซึ่งผลดังกล่าวปรากฏดังตาราง 30-31 ตารางที่ 30 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ ในหน่วยการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของคะแนนแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	72	151	79	12.5	12.5	
2	81	192	131	20	20	
3	76	179	103	15	15	
4	81	122	41	2	2	
5	69	146	77	11	11	
6	47	191	144	21	21	
7	76	141	65	5	5	

ตาราง 30 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับสามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
8	69	173	104	16	16	
9	71	183	112	17	17	
10	62	180	118	19	19	
11	59	147	88	14	14	
12	73	145	69	8	8	
13	97	147	50	3	3	
14	120	199	79	12.5	12.5	
15	107	175	68	6.5	6.5	
16	116	184	68	6.5	6.5	
17	120	196	76	10	10	
18	105	144	39	1	1	
19	68	138	70	9	9	
20	76	190	114	18	18	
21	118	182	64	4	4	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 30 พบว่า ภายหลังจากฝึกอบรมแล้วผู้
เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ การฝึกอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับการเตรียมเส้น
ไหมขึ้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.01

ตาราง 31 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะ ในหน่วยการฝึกอบรม
ที่ 4 เรื่องการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	17	34	17	2.5	2.5	
2	16	41	25	13	13	
3	20	47	27	17	17	
4	15	30	15	1	1	
5	14	37	23	9.5	9.5	
6	10	41	31	21	21	
7	15	40	25	13	13	
8	15	45	30	19.5	19.5	
9	18	46	30	19.5	19.5	
10	17	43	28	18	18	
11	13	47	26	15.5	15.5	
12	20	40	20	6	6.0	

ตาราง 31 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
13	16	39	23	9.5	9.5	
14	30	50	20	6	6	
15	20	41	21	8	8	
16	26	50	24	11	11	
17	30	50	20	6	6	
18	14	40	26	15.5	15.5	
19	14	39	25	13	13	
20	16	33	17	2.5	2.5	
21	26	44	18	4	4	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 31 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมแล้วผู้เข้ารับการการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมด้านทักษะ ในการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2.5 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหน่วยการ ฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการทอเป็นผืนผ้า ผลการศึกษาในหน่วยนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านความรู้และทักษะในการทอเป็นผืนผ้า (ทอผ้าไหมมัดหมี่) ซึ่งผลดังกล่าวปรากฏดังตาราง 32-33

ตาราง 32 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านความรู้ในหน่วยการ ฝึกอบรมที่ 5 เรื่อง การทอเป็นผืนผ้า (ทอผ้าไหมมัดหมี่)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของความแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	66	118	52	5	5	
2	45	124	79	17	17	
3	61	135	74	15	15	
4	57	118	57	8.5	8.5	
5	55	126	71	14	14	
6	29	136	107	20.5	20.5	
7	47	132	85	19	19	
8	67	115	48	3	3	

ตาราง 32 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของคะแนน แตกต่าง	อันดับรวมเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
9	77	139	62	13	13	
10	57	133	76	16	16	
11	43	127	84	18	18	
12	70	107	37	1	1	
13	46	102	56	7	7	
14	87	145	58	10.5	10.5	
15	83	143	60	12	12	
16	85	139	54	6	6	
17	87	138	51	4	4	
18	85	126	41	2	2	
19	39	145	107	20.5	20.5	
20	57	115	58	10.5	10.5	
21	80	137	57	8.5	8.5	
				รวม	T ₊ =231	T ₋ =0**

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 32 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมด้านความรู้ ในเรื่องการทอเป็นผืนผ้า (ทอผ้าไหมมัดหมี่) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 33 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านทักษะ ในหน่วยการ ฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการทอเป็นผืนผ้า (การทอผ้าไหมมัดหมี่)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	18	39	21	13	13	
2	21	45	24	16	16	
3	18	49	31	20	20	
4	18	31	13	3	3	
5	10	38	28	17.5	17.5	
6	15	27	12	2	2	
7	18	32	14	4	4	
8	26	41	15	6	6	
9	18	48	30	19	19	
10	13	45	32	21	21	
11	24	42	18	9.5	9.5	
12	15	38	23	14.5	14.5	

ตาราง 33 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
13	30	37	7	1	1	
14	27	50	23	14.5	14.5	
15	30	48	20	12	12	
16	28	48	18	9.5	9.5	
17	30	49	19	11	11	
18	12	40	28	17.5	17.5	
19	18	33	15	6	6	
20	16	33	17	8	8	
21	27	42	15	6	6	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 32 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรมแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในเรื่องการทอผ้ามัดหมี่ (ทอผ้าไหมมัดหมี่) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2.6 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผลการศึกษาในหน่วยนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการ และการตลาดเบื้องต้น เกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ ซึ่งผลดังกล่าวปรากฏดังตาราง 34-35

ตาราง 34 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ในหน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	27	77	50	16.5	16.5	
2	40	90	50	16.5	16.5	
3	34	70	36	3	3	
4	32	77	45	9	9	
5	27	74	47	11.5	11.5	
6	27	43	16	1	1	
7	29	76	47	11.5	11.5	

ตาราง 34 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับความรู้		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
8	38	87	49	14.5	14.5	
9	31	79	48	13	13	
10	31	82	51	18	18	
11	28	89	61	21	21	
12	34	77	43	7	7	
13	29	74	45	9	9	
14	41	79	38	4.5	4.5	
15	32	81	49	14.5	14.5	
16	37	67	30	2	2	
17	33	86	53	19	19	
18	37	82	45	9	9	
19	35	73	38	4.5	4.5	
20	35	76	41	6	6	
21	39	99	60	20	20	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha = 0.01, n = 21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 34 พบว่า ภายหลังจากฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ เกี่ยวกับผลการจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตาราง 35 แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะในหน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของคะแนน	อันดับที่ของความแตกต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
1	11	32	21	15.5	15.5	
2	16	37	21	15.5	15.5	
3	11	31	20	12	12	
4	11	29	18	8.5	8.5	
5	14	28	14	2.5	2.5	
6	12	42	30	20	20	
7	13	32	19	10	10	
8	16	39	23	19	19	
9	17	39	22	18	18	
10	14	34	20	12	12	
11	13	34	21	15.5	15.5	
12	15	29	14	2.5	2.5	

ตาราง 35 (ต่อ)

คนที่	คะแนนระดับทักษะ		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของผลต่าง	อันดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม			บวก	ลบ
13	15	36	21	15.5	15.5	
14	20	37	17	6.5	6.5	
15	17	30	13	1	1	
16	17	34	17	6.5	6.5	
17	14	45	31	21	21	
18	14	30	16	5	5	
19	14	29	15	4	4	
20	14	24	20	12	12	
21	17	35	18	8.5	8.5	
				รวม	$T_+ = 231$	$T_- = 0^{**}$

$T_{(\alpha=0.01, n=21)} = 49$; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 35 พบว่า ภายหลังการฝึกอบรม
แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ ในด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการตลาด
เบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.01

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรที่มีต่อ

หลักสูตร

การศึกษาในประเด็นนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรที่มีต่อหลักสูตร อันได้แก่ องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร และการดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากร 5 คนรวมทั้งสิ้น 26 คน หลังจากการฝึกอบรมครบทุกหน่วยแล้ว ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว มีดังนี้คือ

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากร ในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 36

ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร	4.35	0.7451
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.24	0.5972
3. สมรรถภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.48	0.5099
4. หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่		
4.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.28	0.6782
4.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.20	0.5773
4.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.24	0.5228
4.4 สื่อการฝึกอบรม	4.24	0.6633
4.5 การวัดผลประเมินผล	4.20	0.5000
4.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.32	0.6271
5. หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 เรื่องการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่		

ตาราง 36 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
5.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.56	0.5066
5.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.72	0.4582
5.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.80	0.4082
5.4 สื่อการฝึกอบรม	4.76	0.4858
5.5 การวัดผลประเมินผล	4.60	0.5733
5.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.60	0.4761
6. หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 เรื่อง การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการ ทอผ้าไหมมัดหมี่		
6.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.60	0.4898
6.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.84	0.3741
6.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.72	0.4582
6.4 สื่อการฝึกอบรม	4.64	0.4898
6.5 การวัดผลประเมินผล	4.60	0.5773
6.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.44	0.6506
7. หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องการ เตรียมเส้นไหมอื่นสำหรับการ ทอผ้าไหมมัดหมี่		
7.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.64	0.4898

ตาราง 36 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
7.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.84	0.3741
7.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.78	0.4217
7.4 สื่อการฝึกอบรม	4.64	0.4898
7.5 การวัดผลประเมินผล	4.48	0.6531
7.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.52	0.5099
8. หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการทอ เป็นผืนผ้า (การทอผ้าไหมมัดหมี่)		
8.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.72	0.4532
8.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.84	0.3741
8.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.64	0.4898
8.4 สื่อการฝึกอบรม	4.68	0.4761
8.5 การวัดผลประเมินผล	4.64	0.4898
8.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.76	0.4358
9. หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการ จัดการและการตลาดเบื้องต้น เกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่		
9.1 จุดมุ่งหมายเฉพาะ	4.80	0.4082
9.2 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.36	0.7000
9.3 กิจกรรมการฝึกอบรม	4.40	0.5773

ตาราง 36 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
9.4 สื่อการฝึกอบรม	4.40	0.5773
9.5 การวัดผลประเมินผล	4.24	0.5972
9.6 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.20	0.5773
10. แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้	4.32	0.5773

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 36 พบว่าความเหมาะสม ขององค์ประกอบหลักสูตร ในด้านสภาพปัญหา และความจำเป็นของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย สมรรถภาพที่มุ่งเน้น หน่วยการฝึกอบรมและแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้เป็นดังนี้

(1) ในด้านความเหมาะสมของสภาพปัญหา และความจำเป็นของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้น และแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(2) ในหน่วยการฝึกอบรมที่ 1 เรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ พบว่ามีความเหมาะสมในองค์ประกอบย่อยทุกรายการอยู่ในระดับมากคือ ด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผล และระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

(3) ในหน่วยการฝึกอบรมที่ 2 เรื่องการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า มีความเหมาะสมในองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คือ ในด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรม

การฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผลและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

(4) หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 เรื่องการเตรียมเส้นไหมขู่่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ พบว่ามีความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการ คือด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผล ส่วนในด้านเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(5) หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องการเตรียมเส้นไหมขึ้น สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ พบว่ามีความเหมาะสมในองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการคือ ในด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ส่วนองค์ประกอบในด้านการวัดผลประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(6) หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการทอเป็นผืนผ้า (การทอผ้าไหมมัดหมี่) พบว่ามีความเหมาะสมในองค์ประกอบย่อยทุกรายการอยู่ใน ระดับมากที่สุด คือด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผล และระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

(7) หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้น เกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ พบว่า มีความเหมาะสมในองค์ประกอบย่อยดังนี้คือ ในด้านจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่เหลือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเนื้อหาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผลและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

2.2 ผลการศึกษาค้นคิดเห็น ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และ วิทยากรในด้านการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร ในด้านความเหมาะสมของการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตร มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 37

ตาราง 37 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของความเหมาะสมของการดำเนินงานเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท ตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
1. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.60	0.5773
2. การเตรียมผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม	4.48	0.6531
3. การจัดทำกำหนดการฝึกอบรม	4.56	0.5830
4. การจัดวิทยากรให้การฝึกอบรม	4.72	0.4582
5. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม	4.76	0.4358
6. การประสานการฝึกอบรมในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน	4.84	0.3741
7. การประสานงานกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.76	0.4358
8. การจัดสถานที่ในการฝึกอบรม	4.72	0.4582
9. ระยะเวลาในการฝึกอบรม	4.60	0.5773
10. การปฏิบัติตามแผนการจัดการฝึกอบรม ตามที่กำหนดไว้	4.32	0.6271

ตาราง 37 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S
11. การแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในการฝึกอบรม	4.72	0.4582
12. การประชาสัมพันธ์การฝึกอบรม	4.56	0.6506
13. การจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในการฝึกอบรมได้แก่ พาหนะ เครื่องดื่ม ห้องน้ำห้องส้วม ฯลฯ	4.48	0.6531

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 37 พบว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ด้านการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านการจัดทำกำหนดการฝึกอบรมด้านการจัดวิทยากรให้การฝึกอบรม ด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ด้านการประสานงานการฝึกอบรมในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ด้านการประสานงานกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านการจัดสถานที่ในการฝึกอบรม ด้านช่วงเวลาในการฝึกอบรม ด้านแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการฝึกอบรมและด้านการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรม ส่วนในด้านการเตรียมผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมการปฏิบัติตามแผนการฝึกอบรม และด้านการจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรเพิ่ม

เดิมใน 3 ประเด็นหลัก คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการฝึกอบรม แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลสรุปได้ดังนี้

2.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักสูตรฝึกอบรมดีแล้ว กล่าวคือมีเนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ สามารถที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีศักยภาพพอที่จะใช้ประกอบอาชีพ และมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการเพิ่มกิจกรรมการฝึกอบรมในเรื่องของการศึกษาดูงานใน เรื่องของแหล่งท่องเที่ยวใหม่มีดหมี และตลาดผ้าไหมมีดหมีในจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งศูนย์ศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถด้วย จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพนี้มากยิ่งขึ้น

2.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ส่วนใหญ่ดี แต่มีข้อเสนอแนะใน 2 ประการคือ ประการแรกเรื่องของช่วงเวลาควรจะเริ่มในช่วงของเดือนมกราคม หรือกุมภาพันธ์ และระยะสิ้นสุดไม่ควรจะเกินเดือน พฤษภาคม เพราะเป็นช่วงที่ประชาชนว่างจากการทำนา รวมทั้งหากเริ่มต้นเข้าไปจากช่วงดังกล่าวประชาชนวัยหนุ่มสาว และวัยกลางคน ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีลงมา จะอพยพไปทำงานที่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นๆ จะเกิดปัญหาการไม่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม สำหรับในประการที่สอง เป็นเรื่องของการควบคุมดูแล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กล่าวคือ วิทยากรหรือผู้จัดการอบรม ควรจะควบคุมดูแลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนเอาใจใส่การฝึกอบรมให้มากกว่ารวมทั้งให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของวิทยากร

2.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการฝึกอบรม จากการศึกษา

ครั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การฝึกอบรมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กล่าวคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเองได้รับความรู้ใหม่และมีทักษะความชำนาญมากขึ้น พอที่จะไปประกอบอาชีพได้เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเกิดกลุ่มทอผ้าไหมขึ้นในหมู่บ้านด้วย ดังนั้นในระยะต่อไป หน่วยงานต่าง ๆ ควรเข้าไปสนับสนุนในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน และให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพคนรุ่นต่อไปอีกก็จะทำให้ประชาชนในหมู่บ้านนี้มีรายได้จากการทออาชีพนี้มากยิ่งขึ้นด้วย

3. ผลการศึกษา ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

การศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรใน 2 ประเด็นหลักคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตร และปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรซึ่งการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ และได้ข้อสรุปดังนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตร จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ตัวหลักสูตรมีปัญหาอยู่บ้างเล็กน้อย ได้แก่ ในเรื่องของการพิมพ์ผิด และการใช้คำบางคำไม่คงที่ ทั้งในตัวหลักสูตรเองและคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.2 ปัญหาด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรจากการศึกษาครั้งนี้แยกเป็น 2 ประเด็นคือ ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการ และการดำเนินการจัดฝึกอบรม ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

3.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการใช้หลักสูตร ซึ่งในที่นี้ได้สังเกตใน 11 ประเด็นข้อคือ ด้านเอกสารและหลักสูตร ด้านคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรม ด้านการเตรียมแบบประเมินต่าง ๆ ด้านการกำหนดผลการฝึกอบรมด้านการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านการเตรียมสถานที่ ด้านการเตรียมงบประมาณ ด้านสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการ

คัดเลือกวิทยากร และด้านการคัดเลือกตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา สำหรับที่มีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้าง มีดังนี้

3.2.1.1 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ พบปัญหาดังนี้

(1) ปัญหาเรื่องพิมพ์ทอผ้าที่ได้ขนาดมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดค่อนข้างหายาก ต้องสั่งจากโรงงานในกรุงเทพมหานคร โดยสั่งผ่านร้านค้าในตัวจังหวัดสุรินทร์ ทำให้พิมพ์มีราคาแพงมากขึ้น (พิมพ์ที่ใช้เป็นพิมพ์หลัก ขนาด 45 หลบ หรือพิมพ์ที่มีขนาด 40 นิ้ว โดยใน 1 นิ้วจะมี 45 ช่องฟัน)

(2) ปัญหาเรื่องเส้นไหมพื้นบ้านที่จะใช้ทำเส้นไหมพุ่ง ซึ่งเป็นไหมกลางที่ปั่นแล้ว และมีคุณภาพดีหายาก จึงจำเป็นต้องใช้ไหมกลางปั่นและไม้ปั่นทำให้เกิดความยุ่งยากพอสมควรในการเตรียมไหม กล่าวคือในขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมนั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องใช้เวลามากขึ้นในการเตรียมเส้นไหม ก่อนการฟอก

3.2.1.2 ปัญหาด้านการคัดเลือกวิทยากร พบปัญหาดังนี้ วิทยากรที่เก่งและมีฝีมือดีเขียมนั้นอยู่ไกลจากหมู่บ้านที่เป็นสถานที่ฝึกอบรม ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากขึ้นอย่างไรก็ตาม ก็ได้แก้ปัญหาโดยใช้วิทยากรที่มีฝีมือดีรองลงมาแต่บ้านอยู่ใกล้ มาเป็นวิทยากรเป็นส่วนใหญ่ ส่วนวิทยากรที่อยู่ไกล ก็ให้เข้ามาร่วมในเรื่องที่สำคัญ ๆ ในเวลา 4-5 วัน

3.2.1.3 ปัญหาด้านการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบปัญหาดังนี้คือเนื่องจากการเริ่มดำเนินการฝึกอบรมช้าไปถึง มีนาคม ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ก่อนเปลี่ยนใจ ไม่เข้ารับการฝึกอบรม โดยไปทำงานที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้น จึงต้องมีการหาผู้เข้ารับการฝึกอบรมแทน ซึ่งก็จะได้ผู้เคยทำอยู่บ้างแต่ฝีมือไม่ดี จำนวน 4 คน เข้ารับการฝึกอบรมด้วย

3.2.2 ปัญหาการดำเนินการฝึกอบรม จากการสังเกตการดำเนินการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมพบปัญหาอุปสรรคบ้างดังนี้

3.2.2.1 หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 เรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีความซุกซนลึกลับอยู่บ้างสำหรับการไปศึกษาดูงานที่บ้านสวาท ตำบลสวาท อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เพราะต้องเดินทางไป และมีเวลาการศึกษาดูงานค่อนข้างจำกัด ตัวอย่างผลผลิตที่มีโอกาสได้พบเห็นและได้ศึกษามีไม่มากนักเพราะผู้ผลิต/ผู้ทอขายไปหมด

3.2.2.2 หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 มีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้านในเรื่องของการเตรียมเส้นไหมพุ่งที่ยังไม่ป็นต้องใช้เวลามากขึ้น และได้แก้ไขปัญหาลงอนุญาตให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถให้ญาติพี่น้องที่ทำงานเป็นช่างได้ กล่าวคือในเวลากาการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำเอง ส่วนนอกเวลาให้ญาติพี่น้องช่วยได้ นอกจากนี้ในช่วงของการกรอเส้นไหม เมื่อเส้นไหมพันกัน ผู้ฝึกใหม่จะแก้ไขไม่ได้ และจะใช้วิธีเด็ดหรือตัดเส้นไหมทิ้งทำให้สิ้นเปลืองเส้นไหม ดังนั้นจึงต้องระมัดระวังในเรื่องนี้ให้มาก

3.2.2.3 หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 เรื่องการเตรียมเส้นไหมพุ่ง สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ การฝึกอบรมในหน่วยนี้มีปัญหาอุปสรรคบ้างเล็กน้อยกล่าวคือ ในเรื่องของการกะปริมาณเส้นไหมให้พอดีกับฝืน และให้ได้ความกว้างของหน้าผ้าเท่ากับฝืนพอดี ทั้งนี้เพราะว่า ฝืนที่จะใช้ทอผ้าที่สั่งร้านค้ายังมาไม่ทันในขั้นตอนของการทำผ้าไหมมัดหมี่ผืนแรก จึงใช้วิธีการกะประมาณให้หน้ากว้างประมาณ 40 นิ้ว ในประเด็นนี้มีบางคนวัดพอดีเกินไป และบางคนก็วัดคิงเกินไปเมื่อนำไปทอจะทำให้ได้ริมขอบผ้าไม่สวย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการกะปริมาณเส้นไหมที่จะทอให้ได้เต็มผืนซึ่งมีความยาว 2 เมตร นั้นมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่สม่ำเสมอของเส้นไหมเป็นเหตุให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนค้นเส้นไหมเพื่อไว้ ทากคนค้นพอดี ซึ่งจะ

มีผลทำให้น้ำไปทอนแล้วเส้นไหมจะเหลือทำให้เปลืองเส้นไหม ส่วนในกรณีที่คันพลัดถ้ำเส้นไหมเล็กเกินไป ก็จะได้ไม่เต็มผืนหรือมีความยาวไม่ถึง 2 เมตรเป็นต้น ดังนั้นในหน่วยนี้ จึงใช้วิธีแก้ปัญหาโดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคันหรือ เพื่อไว้สำหรับเส้นไหมที่เป็นเส้นเล็กเกินไป นอกจากนี้ก็ได้ค้นเพื่อไว้บ้างเล็กน้อย สำหรับเส้นไหมที่มีขนาดมาตรฐาน ทั้งนี้โดยใช้น้ำหนักเป็นคว่ำเปรียบเทียบ กล่าวคือน้ำหนักของเส้นไหมที่ฟอกแล้วประมาณ 220-230 กรัม จะทอได้ 1 ผืน หรือคำนวณตามจำนวนเส้นไหมก็จะประมาณ 4,100-4,200 เส้น

3.2.2.4 หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ การฝึกอบรมในหน่วยนี้มีปัญหาอุปสรรคบ้างเล็กน้อย ดังนี้คือ ในขั้นตอนของการม้วนเส้นไหมอื่น จะต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมช่วยกันหลายคน จะทำให้บางคนไม่ได้ฝึกทักษะด้านนี้ ดังนั้นจึงควรจัดแบ่งหมุนเวียนหน้าที่ในการช่วยเหลือกันในลักษณะการให้ทุกคนได้ฝึกม้วนในปริมาณพอ ๆ กัน

3.2.2.5 หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 เรื่องการทอเป็นผืนผ้า (การทอผ้าไหมมัดหมี่) การฝึกอบรมในหน่วยนี้ มีปัญหาอุปสรรคดังต่อไปนี้คือ จะมีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 1 คน ขอไปทอที่บ้าน เนื่องจากไม่มีคนดูแลบ้าน ทำให้ยากแก่การควบคุม ซึ่งในกรณีเช่นนี้ ผู้วิจัยก็ต้องตามไปดูเป็นครั้งคราว ก็พบว่า มีคนมาช่วยทอบ้างบางครั้ง ทำให้ผ้าไหมมัดหมี่บางผืนมีเนื้อไม่สม่ำเสมอ นอกจากนั้นแล้ว ก็ยังมีคนบางคนที่ขาดการอบรม เพราะมีงานในหมู่บ้าน เช่น งานแต่งงาน หันบ้านใหม่ บวชนาคเป็นต้น ทำให้กลไม่ทันเพื่อน และก็ต้องใช้เวลาออกไปให้จนกระทั่งทำเสร็จเป็นต้น

3.2.2.6 หน่วยการฝึกอบรมที่ 6 เรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้น การฝึกอบรมในหน่วยนี้มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องการฝึกทักษะ การทำบัญชีอย่างง่ายเนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่อ่านเขียนและคิดเลขไม่ถ่อง ดังนั้น จำเป็นต้องใช้เวลาพอสมควร

4. ผลการประเมินหลักสูตรจากการทดลองใช้หลักสูตร

การประเมินหลักสูตรในประเด็นนี้ เป็นการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 ประการ ดังนี้คือ ประการแรกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ จะต้องมียุทธศาสตร์ในด้านความรู้ ทักษะ ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ และมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ หลัง การฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประการที่สอง ความ คิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรในด้านต่าง ๆ และการ ดำเนินการฝึกอบรมตลอดทั้งกระบวนการ จะต้องมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก หรือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และประการที่สาม ผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่จะ ต้องมีคุณภาพได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งผลงานดังกล่าวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อย่างน้อย ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด จะต้องได้รับการ ประเมินจากคณะกรรมการ 5 คน ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ระดับ 3.50 ขึ้นไป จากแบบประเมินที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมี คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานการส่งออกผ้าไหมของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งผลการ ประเมินหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

4.1 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม

จากการทดลองใช้หลักสูตร พบข้อมูลดังนี้คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะ ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ภายหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในการพิจารณาภาพรวม และการ พิจารณาในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม และในทำนองเดียวกันในด้านทัศนคติ ต่อการ ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทัศนคติภายหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมี

คุณภาพในด้านนี้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร และการดำเนินการเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตร

จากข้อมูลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร มีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีความเหมาะสมในด้านองค์ประกอบหลักสูตร และการดำเนินการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมมากกว่า 3.50) แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีคุณภาพในด้านนี้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 ผลการประเมินคุณภาพ หลักสูตรจากการพิจารณาผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากข้อมูลการประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการทอผ้าไหมมัดหมี่คณะ 6 คณะ ตลอดจนการฝึกอบรม ได้ข้อสรุปว่าผ้าไหมมัดหมี่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดใน 3 ลักษณะ ส่วนอีก 1 ลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ

(1) ผ้าไหมมัดหมี่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 17 ใน 21 คน หรือร้อยละ 80.95 ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพดี จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

(2) ผ้าไหมมัดหมี่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 80.95 มีคุณภาพในด้านภาพภายนอก อันได้แก่ ขนาดเท่าที่กำหนด คือ กว้าง 1 เมตร ยาว 2 เมตร ใช้ไหมมัด ทอด้วยเข็ม 3 ตะกอ เนื้อผ้าแน่นเรียบ ลวดลายชัดเจนและมีสีสันทนงาม

(3) ผ้าไหมมัดหมี่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะทางเคมีไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากยังมีสีตก อันเนื่องมาจากปัญหาด้านเทคนิควิธีไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับการฝึกอบรมครั้งนี้ เพราะต้องนำผ้าไหมมัดหมี่ไปเคลื่อนสารกันสีตก หรือยาสีขาวเลกุลให้ใหญ่ขึ้น ซึ่งเทคนิคดังกล่าวทำได้เฉพาะในระบบโรงงานอุตสาหกรรม

(4) ผ้าไหมมัดหมี่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะทั่วไปตามเกณฑ์การส่งออกของกระทรวงพาณิชย์

อนึ่งเมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรและการดำเนินการใช้หลักสูตร ตลอดจนงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นปัญหาด้านเทคนิคที่แก้ไขได้ ดังนั้นจึงกล่าวยืนยันได้ว่า หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีคุณภาพดีตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นส่วนใหญ่

ผลการปรับปรุงหลักสูตรภายหลังการทดลองใช้

ผลจากการทดลองใช้หลักสูตร ฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบท ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าว อันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ผลงาน ทัศนคติ ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร รวมทั้งข้อมูลจากการสังเกตของผู้วิจัยเองมาปรับปรุงหลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ปรับปรุงกิจกรรมเสนอแนะการฝึกอบรมในหน่วยการฝึกอบรมที่ 1 ให้มีการศึกษาดูงานแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ และตลาดผ้าไหมมัดหมี่ ภายในจังหวัด หรือ ต่างจังหวัด 1-2 วัน

2. ปรับเวลาหรือชั่วโมงการฝึกอบรมใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตลอดหลักสูตร ให้เวลาทั้งสิ้น 560 ชั่วโมง หรือประมาณ 86 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง 30 นาที โดยเวลาดังกล่าวแบ่งเป็นเวลาสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เวลาภาคพิธีการอันได้แก่การรายงานตัว พิธีเปิดและปิดการฝึกอบรม รวมแล้วไม่เกิน 3 ชั่วโมง

2.2 เวลาสำหรับการประเมินผล ในภาพรวมก่อนและหลังการฝึก
อบรม รวมแล้วไม่เกิน 7 ชั่วโมง

2.3 เวลาในหน่วยการฝึกอบรม รวมการประเมินผลย่อยในแต่ละ
หน่วยการฝึกอบรมด้วย 550 ชั่วโมง โดยหน่วยการฝึกอบรมที่ 1-6 ใช้เวลาตาม
ลำดับดังนี้คือ 20, 16, 144, 90, 250, และ 30 ชั่วโมง

3. เสนอแนะแนวทางในการใช้หลักสูตรอันได้แก่ การเตรียมการดำเนิน
การใช้หลักสูตร แนวทางการแก้ไขปัญหาลุ่สรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการใช้
หลักสูตร

4. เสนอแนะเกี่ยวกับขนาด หรือมาตรฐานของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้
ในการฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะว่ามาตรฐานของวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม
เป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้ได้ผ้าไหมมัดหมี่ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ นอกจากทักษะ
ความชำนาญของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

อนึ่งสำหรับรายละเอียดของหลักสูตรที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้จัดไว้
ในภาคผนวกของรายงานการวิจัยฉบับนี้แล้ว